

موقعیت جهانی کتاب ایرانی

دفتر توسعه بین الملل نشر ایران
در یک نگاه

خبرها، گزارش‌ها و گفت‌وگوهای ویژه

مخاطبان خارجی مشتاق کتاب‌های ایرانی هستند

بای حرف‌های مدیر انتشارات افق

۷

مسجد جامعی در مراسم تجلیل از کتاب‌های تشویقی

در میانه جدول نشر

گفت‌وگو با مدیر دفتر توسعه بین الملل نشر ایران

۸

تجلیل از نمایندگان پرچمداری اسلام و ایران / پدیدآورنده کتاب اعتماد جامعه را بالایی برد

حامیان نسخ خطی و پدیدآورندگان کتاب‌های تشویقی جوایز خود را دریافت کردند

در پنجمین روز از هفته کتاب، بهارستان (کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی و سرسرای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی) شاهد تشویق و تقدیر شماری از نمایندگان، پدیدآورندگان، مصححان و خادمان فرهنگ ایران و اسلام بود. مشروح گزارش‌های بزرگداشت حامیان نسخ خطی و پدیدآورندگان کتاب‌های تشویقی را در صفحات ۲ تا ۴ بخوانید.

<p>سندج</p> <p>۱۶ در باب زبان و ادبیات کردی</p> <p>۱۷ گفت‌وگو با دکتر علی رخشادی</p> <p>چهره‌ها و کتابها: برهان الدین حمیدی</p> <p>۱۷</p>		<p>یک چاپکار جوان</p> <p>گفت‌وگو با آرش دالوند</p> <p>دنیای یک کتابدار</p> <p>چهره‌ها و کتابها: دکتر حمید عبیدی</p> <p>۱۲</p>	<p>خرم آباد</p> <p>۱۴</p> <p>۱۵</p> <p>۱۶</p>
--	--	---	--

هنوز هم مولانا از همه ما معاصرتر است

گفت‌وگو با علیرضا قزوه - شاعر

۲۰

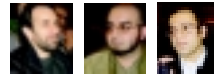

جغرافیای کتاب ایران در جهان کجاست؟

۵

گزارش

در جست‌وجوی برگزیدگان

گفت‌وگو با کامیار عابدی، جویا جابانیش و احمد غلامی

انتشار علمی و فرهنگی

داستان‌های جن و پری
نویسنده: کارل چاک، یوسف چاک
مترجم: رستا مصباح
قیمت: ۹۰۰۰ ریال

گفت‌وگو با استادان از شکرشیر
تلفظ: س. گد، ویلیامز
مترجم: فریده قره‌چده داغی
قیمت: ۶۰۰۰ ریال

گفت‌وگو با نویسندگان کوچک
نویسنده: ج. ک. و م. انویکوت
مترجم: محمد مهدی حق‌اندیش
قیمت: ۶۰۰۰ ریال

مرکز فرهنگ معاصر، ایران، پانزدهم تیر ۱۳۸۲ - تهران، ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰
 مرکز فرهنگی و انتشاراتی نشر افق، چهارراه جهان‌نورد، گویه‌محله، جنبه ۹۰، تهران، ۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰
 کلیه حقوق محفوظ است.

از چهارسال قبل همزمان با هفته کتاب آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی به منظور آشنایی این نسخ و تشویق مردم به حفظ مرمت و انتشار آنها توسط کتابخانه مجلس شورای اسلامی برگزار می‌شود. آسان نیز چهارمین آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی با تجلیل از استاد احمد مزوی، فهرست نگار برجسته نسخ خطی در ششمین روز هفته کتاب در مجلس شورای ملی برگزار شد. در ابتدای این مراسم حجت‌الاسلام سید محمدعلی احمدی اهری، رئیس کتابخانه موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی درباره بزرگداشت حامیان نسخ خطی گفت: کتابخانه مجلس شورای اسلامی از سال ۱۳۷۹ همگام با برنامه‌های هفته کتاب، آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی را برای تجلیل از کسانی که عمر پربرکت خویش را در مسیر معرفی، احیا، انتشار و حفظ میراث ارزشمند آثار علمی بازمانده از پیشینیان صرف کرده‌اند، برگزار می‌کند. این عزیزان در دوران درخشان پرچمداری علمی، ادبی، فرهنگی و اندیشه‌گی مسلمانان و ایرانیان را در برار دیده‌گان نسل امروز و فردای این ملت به نمایش گذاشته‌اند، تا از این رهگذار فرزندان آن بی‌گمان و افتخار از سرمایه‌های عظیم و غنی علمی و فرهنگی خویش آگاه‌کنند و یا توجه به تمدن دیرینه خود، به روز و روزگاری تمدن‌های ساختگی دل‌بندند و در اوج بیان‌برافکن فرهنگ‌های وارداتی

گرفزار نشوند.

حجت‌الاسلام احمدی اهری بر اهمیت تلاش حامیان نسخ خطی افزود: حامیان نسخ خطی با آگاهی از همه دشواری‌ها و رنج‌های این راه‌پیمای چشم‌داشت به این گونه تغییرها و تکریم‌ها و با پذیرفتن همه محرومیت‌ها، کمر به این خدمت عظیم علمی، فرهنگی بسته‌اند.

وی با اشاره به هدف از برگزاری این مراسم بیان داشت: کتابخانه مجلس شورای اسلامی سعی دارد با برگزاری این آیین‌ها هر ساله گران سنگی این پیشوایه عظیم را در ذهن مردم زنده کند و ضرورت محافظت از آن، بهره‌برداري علمی، احیا، انتشار و پرداختن به جنبه‌های گونه‌گون نسخ خطی را یادآور شود.

حجت‌الاسلام احمدی اهری در ادامه به نکوداشت استادان در این مراسم اشاره و اظهار کرد: در سال‌های قبل در کنار تقدیر از همه حامیان نسخ خطی، نگارندگانی نیز به حامیان برجسته‌ای چون استاد عالی‌جناب حسین خاری و استاد فقید مرحوم محمدعلی دانش‌روزه اختصاص داشت و در چهارمین آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی نیز خدمت‌اندامت علمی استاد احمد مزوی را به پاس چند دهه تلاش ماندگار و خستگی‌ناپذیر در عرصه فهرست‌نگاری و هموارسازی راه تحقیق و پژوهش منون خطی ارج می‌نهمیم. وی از استاد احمد مزوی و خانواده‌اش به عنوان سرمایه‌ای گرانقدر یاد کرد و گفت: مرحوم شیخ آقا بزرگ تهرانی، پدر استاد احمد مزوی نامی نیست که در تاریخ شیعه و نود تاریخ نگاران، کتاب‌شناسان و پژوهشگران دنیا شناخته‌اند. این دانشمند برجسته سراسر عمر خود را در راه معرفی و بازآفرین تلاش علمی عثمان‌شبه سیری کرد و با آفرینی که از خود بر جای گذاشته،

بزرگداشت حامیان نسخ خطی

تجلیل از نمایندگان پرچمداری اسلام و ایران

بنای پر عظمت فرهنگ و اندیشه بیرون اهل بیت(ع) را در برابر دیدگان جهانیان قرار داد.

رئیس کتابخانه مجلس شورای اسلامی در ادامه به نقش دکتر علی مزوی، فرزند دیگر شیخ آقا بزرگ تهرانی در عرصه فهرست‌نگاری و احیای آثار برجای مانده از پیشینیان اشاره و خاطرنشان کرد: کتابخانه مجلس شورای اسلامی در سال جاری ششوی از آثار علامه شیخ آقا بزرگ تهرانی و خاندان علمی مزوی را منتشر می‌کند.

وی در پایان سخانش گفت: در سال‌های اخیر آثار دستنویس باقی مانده از جمله یادداشت‌های شخصی علامه شیخ آقا بزرگ تهرانی به کتابخانه مجلس شورای اسلامی واگذار شده که احیا و انتشار بعضی از آنها آغاز شده است.

سپس تحقیقی حبیبی رئیس دانشگاه علامه طباطبائی و دبیر کمیته علمی چهارمین آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی گفت: جنبه‌های ارزشمند میراث مکتوب، مبین فرهنگ و ارزش‌های علمی و فکری هر جامعه‌ای است و در این میان نسخه‌های خطی به جای مانده از علمای پیشین مسلمان، دوران شکوفایی فرهنگ و اندیشه سربلندی‌های اسلامی را به نمایش می‌گذارند.

حبیبی در ادامه از نسخه‌های خطی به عنوان هویت ملی و فرهنگی یاد و اظهار کرد: برای حفظ نسخ خطی تلاش جدی و مداوم لازم است تا ویژگی‌های فنی و استادان شاخص نسخه‌های خطی فراموش نشوند و امیدواریم در آینده زمینه آموزش حفظ مرمت، انتشار و فهرست‌نگاری نسخ خطی فراهم شود.

وی با اشاره به محورهای مختلف چهارمین آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی گفت: در این بزرگداشت در محورهای فهرست‌نگاری، تصحیح منون، مقالاتی پیرامون نسخ خطی، انتشار نسخه‌های خطی، برای تشویق دانشران، محققان و نگارندگانی نسخ برای تشویق مردم، بیان‌نامه‌ها و اهداف نسخ خطی به کتابخانه‌ها برگزارگانی برای معرفی به جامعه و الگو سازی معرفی می‌شود. در ادامه مراسم سیدکاظم موسوی جعفری، رئیس کتابخانه ملی و بنیاد دارالمعارف بزرگ اسلامی مایه اصلی شخصیت احمد مزوی را مشق به فرهنگ، زبان فارسی و ایران خواند و گفت: شناسنامه‌ای که مزوی و استادان دیگر از آثار گذشته تهیه کرده‌اند، موجب ماندگاری آثار ملی و مذهبی است.

موسوی جعفری در ادامه افزود: وسایلی جدید و فناوری اطلاعات به هیچ وجه نمی‌تواند جایگزین آیین بزرگان خدمتگزار به فرهنگ شود، چون مسائل منون فقط می‌توانند داده‌ها را به سرعت منتقل کنند اما نمی‌توانند تریله علم کنند.

سپس دکتر سلیم نساری در سخنرانی خود با عنوان «حسب عشق در بیان حافظه» و دکتر اکبر ثوب طی سخنرانی با عنوان «خدمات شیخ آقا بزرگ و فرزندان به عالم کتاب درباره شخصیت، فعالیت‌ها و خدمات احمد و علیقلی مزوی و شیخ آقا بزرگ تهرانی سخن گفتند.

در ادامه استاد احمد مزوی، فهرست‌نگار برجسته نسخ خطی متن سخنرانی خود را به سخن و با صدایی نازما فراتر برد.

سیاس‌نامه

عرض کنیم مردم خود را شناسند. این گونه بزرگداشت‌ها نمی‌تواند این حرمین است که به کتاب و خانواده‌هایمان کتاب و نسخ خطی یعنی پدر بزرگوارم و پرادرم دکتر علی‌قلی مزوی گذاشته‌اند. شد من کاری نکردم اگر کاری شده، نقش بیشتر را سازمان‌هایی انجام داده‌اند که من را یاری کرده‌اند.

در پاکستان و هند ۱۲-۱۵ سال کار کردم، و فهرست مشترک در ۱۲ جلد و فهرست کتب بخش در ۴ جلد را و بخشی از فهرست‌واره را فراهم ساختم ولی در واقع این کار من نبود، کاری بوده که به یاری منوی و دمای مدیران مراکز فرهنگی، مدیرانی دستار ایران و فرهنگ پرچار آن انجام شده، به این ناچیز امکان دادند که از

کتابخانه کتب بخش اصح تا نامده بهره‌گیرم و پژوهشگران مرکز تحقیقات فارسی را در اختیارم قرار دادند، پس از برگشت به مین در دارالمعارف بزرگ اسلامی خدمت آقای جعفری رسیدم و ایشان مرا به خدمت بدرفتند که کار همسرانم را دنبال کنم، و پیش از ۱۴ سال است که از همه امکانات این مرکز بزرگ بهره‌گیرم. فهرست‌واره که از سال ۱۳۶۱ خ در اسلام آباد آغاز شد، در واقع در برگزیده‌های پیش از یاد و پنجاه هزار برگ است که از پیش از ۶۰۰ مجلد فهرست و کتابنامه بیرون کشیده شده است این کار نمی‌توانست کار یک تن باشد، در اسلام آباد آقایان و خانم‌ها ایرانی، پاکستانی و افغانستانی و در تهران آقایان و خانم‌ها حسین زاده‌ها، دانش‌آموزها و داده‌آبادی‌ها می‌باشند که نام شریف آن‌ها را در کتاب‌ها درج می‌کنم و در پیشگفتار بخش‌های چاپ شده ثبت روزگار شده است.

■ حال پس از سیاس‌نگاری از استادان خانم‌ها و آقایان اجازه می‌خواهم چند دقیقه‌ای وقت گرانبهای شما را بگیرم و عرض کنم شما از موفقیت‌های این ناچیز بخش گفتید و من از ناساعد بودن روزگار و سخت یار نبودن و در نتیجه سترون ماندن کارم گله می‌کنم. هدف من تألیف کتاب نامه نگار آثار فارسی بوده است، که تویکت به نیم سده است که به راه آن گذشته‌ام، و هرچه گویشم بیشتر به ناکرانی خود پی می‌برم. هدف بزرگی بود و من در صحنای می‌گزارم به دنبال آن مراسم مردم‌دویم و هرچه بیشتر می‌گویشم نهاد پرشنگی خردم افزودم.

حال که نواسلم به طرح کتابنامه بزرگ برسم و بیروی و فرسودگی همه‌یاری اصحاب که با اضطراب آغاز شد و فراموشی پیش از اندازه و تقاضای منم روزمره شدم، و برای رسیدن به هدف خود پیشهاد تازه‌ای را به استادان و دستارداران کتاب داده‌ام، و خوشبختانه مورد پذیرش آنان قرار گرفته است و آن طرح باره‌باره کردن آن پروژه بزرگ می‌باشد، و اکنون به این وسیله آن را مطرح می‌سازم تا استادان و اهل فن، نظر خود را بدهند که طرحی کارآمدتر گردد.

پیشنهاد می‌کنم که آن پروژه بزرگ که در برگزیده همه آثار فارسی بوده، به اجزای کوچکتری تقسیم شود، به طلی عرض کنم علوم قرآنی که در شیوه نگار بوده در کارهای خود، به بخش تفسیر، تجوید و کلیات قرآنی بخش بندی شده و با عنوان «تفسیر، علم تجریدی که در برگزیده دانش‌های طبیعی، پزشکی، داروسازی، کان‌شناسی، جانورشناسی و... می‌باشد، و نیز علوم عقلی از منطق خواص خود و فلسفه و فلسفه‌عملی، علوم ادبی به معنای خاص خود و ازادنامه‌ها، دستور زبان، دستور نامه نگاری، بیبری، علوم بلاغی و شعر و شاعران از دیوان‌ها به منظومه و جزآن به گروه‌هایی تقسیم کرد.

سؤال اول اینست که در طرح می‌تواند بخش انتخاب شده خود را گسترش بیشتر یا محدود کند. در متلی من تا بخش سیوستی را در گروه علمه متفه کار می‌نماید. در گروه‌ها جای دهند، با اینکه علوم غریبه را در چه گروه‌هایی جای دهند و یا به گونه مستقل قرار دهند، این گسترش و یا محدود کردن طرح با بیرون آجرانگند خواهد بود.

پیشنهاد این ناچیز بر این پایه است که هر گروه از دانش‌ها را کسی و سازمانی بر دوش گیرد، در متلی گروه دانش‌های علوم قرآنی و دانشگاه‌ها، نهادت و علوم متفه را دستارداران و سؤالان اصحن ریاسی‌دانان برعهده گیرند.

اطلاع رسانی شفاف و ارتباط دوسویه

آرمان‌ماست

مجلس ششمین روزگار

۱۳۸۲

۱۵۸ شماره
ششمین ۲۲ آذر ۱۳۸۲
روزنامه اطلاعات

۲

پایگاه اطلاع رسانی
www.prcm.gov.ir

آخرین اخبار حوزه فرهنگ، هنر و ارتباطات
راه‌های مراجعات

ارسال نظرها و پیشنهادهای
آشنایی با مقالات و قوانین وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
پیوند با سایر پایگاه‌های اطلاع‌رسانی فرهنگ

پيام کبر ۳۹۸۲۹۶۷

ارتباط مير واسطه با مسئولان ۳۹۸۲۱۱۱

گفتگو با مسئولان ۳۹۸۲۱۱۱

راه‌های ارتباطی با نمایندگان حوزه‌های فرهنگ

خوشحاله نشانی حالی از پیشرش این طرح از سوی برخی سازمان‌های پژوهشی دیده می‌شود چنان‌که گروه علمی دانشکده پزشکی دانشگاه علمیهٔ سلامت دوست، اردوشت موسس دارد. منظور از این طرح کارش تاریخ علوم قرآنی، با تاریخ ریاضی و یادایع پزشکی ایران نسبت، بلکه نظر تألیف کتابیه‌های است. که آن کتابیه‌ها همسیه پژوهش در آن رشته‌ها را فراهم می‌سازد. برای بررسی در هر یک رشته از رشته‌ها دانش نیاز به کتابیه‌های در آن رشته است. کتابیه‌ها امری لازم برای پژوهش در آن علم و تاریخ نگاری از هر یک از زمینه‌های پیش گفته است. شیوه کار در هر یک از این بخش‌ها همان شیوه استواری و برکل می‌باشد و کامل بر، که اکنون ابزار کار و مولادوم برای آن کار در دسترس‌تر می‌باشد.

رسیده، کتابیه‌ها در نظر طبع است. و تاکنون هشت جلد آن به چاپ کتاب‌های فارسی بر پایهٔ موضوعی و هر موضوع به ترتیب الفبایی است. و آن می‌تواند یکی برای نگارش کتابیهٔ ذخیره باشد و آن به تعبیری دیگر «فهرست الفبایی» یعنی فهرست فهرست‌ها می‌باشد.

پس می‌توان محلهٔ بنح آن را پایه‌ای برای نگارش بخش علوم تجربی قرار داد، و آگاهی‌های پنجگانه کنش‌شناسی را که به تفصیل در دستگزاریهٔ محلهٔ یکم ص ۱۲۰۲ نوشته‌ام از آنجا گرفت و از منابع دیگر تکمیل کرد. ۱۰۲ کتاب و تراش دادن در برخی جلد‌ها ۲-۱ نام‌نگارنده با همجوش و زندگی نامه کوتاه آن، و نام مهاله ۳- تاریخ نگارش (که پایهٔ تنظیم «کتابیه‌ها» است). ۴- بخشیدنی و نامه‌های کوتاه شده از کتاب ۵- سرافراز کتاب.

پس از مدخلی که در زیرگرفتهٔ آگاهی‌های کتابیه‌ها است که به قسمت منابع می‌پردازیم. هر یک از آن به دقت بررسی کرده، آگاهی‌های کتابشناسی آن را با این نامحدسنگ محکم زده، تراشیدنی و لغزش‌ها را از اجزای آن جدا، آنکه نسخه‌ها را بر حسب تاریخ به مانند کار استواری و بر کل می‌آوریم.

دربارهٔ ارزشمندی آگاهی‌های آرزوکار گزیده، از مظلومت زبان فارسی کتب و شورخیزی جانان زبان فارسی که در برگزیدهٔ فرهنگي آن آن غایب‌بودی که در حق آن مسلم شده که در سرزمین اصلی و ام‌القرای آن در جایگاه دوم قرار گرفته است و من به یاد ندارم زبانی در خانه مادری اینچنین مظلوم قرار گرفته باشد.

چرا؟ و تا به کی؟
آخر من چه آرزویی داشته‌ام، تدوین در کتابیه‌ام از همهٔ آثار فارسی، آخهٔ جگر هم می‌سوزد استخوان‌هایم می‌سوزد، سرانجام کار آرزوهایم به این جا نرسد، که اکنون طرح یادواره کردن آن دارم. پس از سخنرانی احمد مزوری، سید کاظم جلیان، ضروی پدیدهٔ نعمت کتاداری و اطلاع‌رسانی ایران را به مناسبت چهارمین آیین بزرگداشت نسخ خطی قرآن کرد.

ای که با نامت جهان آغاز شد
دفتری کو نام تو زیور گرفت

کار آن از چرخ لالای گرفت
شک قرار باشد بر میراث آرزوگذارانی
شدهٔ بدون انتقال نوشته‌ها از این ارزش زین میراث آلهی‌های است که دل در گردن انتقال یافته، و پیامدهای خود داشته‌اند. در این میان کتاب‌ها و نسخ خطی به دلیل قوام و استحکام مطالب و کثرت محتوا و سهولت جابه‌جایی از ارزش بالاتری برخوردارند.
در برین تلاش و زحمات دانشمندان کتابان و نسخاخان در طول اعصار کتاب‌ها پدید آمدند. و دست به دست و نسل به نسل دوران‌های گوناگون تاریخ را طی کردند و نقش ارزنده خود را در جوامع انسانی ایفا نمودند.
گوبنده خاموش بجز نامه نباشد

بشتر سخن خوب و گوبنده خاموش
شادهٔ سخن و توست و حسیط آنها می‌روا داشته‌اند
از انوار نورانی این آثار دل‌دلایمانگازان علم و دانش را مسور و برضای مجموعه‌های کتابیه‌ها به چه عیوبی و چه شخصیتی می‌آورند.
نسخه شناسان و فهرست‌نگاران آثار خطی خانه به خانه و کتابخانه به کتابخانه جهت‌جویی این میراث گرانسنگ روزگار می‌گردانند و چون کارشگران و کاشفان و باشناسی و کشف هر اثر و معرفی آن به جامعهٔ رسالت خود را به انجام می‌رسانند.
فهرست‌نگار از چندند استاد فرهیخته آقای احمد مزوری با

گوبه‌باری از آثار و تلاش مستمر عمر گرانبایه خود را در راه فهرست‌نگاری و معرفی آثار فرهنگی ایران و اسلام صرف نموده و بدون شک حقی عظیم بر گردن نسل‌ی‌داره که از چشمهٔ جوشان آثار ایشان بهره‌مند شده‌اند، خواهند شد.
خدایش نگهدارش باد، تجلیل از همهٔ کسانی است که خادمانه و صادقانه به کتابداری و فهرست‌نگاری در این سرزمین یاور مرشد بوده‌اند و هستند.
این علمی فرهنگی بزرگداشت این عزیزان که چند سالی است توسط آقای محترم کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی برگزار می‌شود موجب خرسندی جامعهٔ کتابداری و اطلاع‌رسانی کشور است و این جامعهٔ سپاسگزار و قدرداران بزرگوار کنگدگان این آیین است.

امید است در برینو عنایت حضرت حق جل و علا و توجه مسؤولان نظام امور کتابداری و اطلاع‌رسانی که از دست‌های کهن ایرانیان و مسلمانان در طول تاریخ تمدن بشری بوده است روز به روز رشد و بالندگی بیشتری را داشته باشد.

در پایان مراسم جایزه‌های استاد احمد مزوری و برگزیدگان حامیان نسخ خطی توسط احمد مسجدجامعی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و سیدالاسلام سیدمحمدعلی احمدی ابهری، رئیس کتابخانهٔ مجلس شورای اسلامی اهدا شد.
تألیس لوح تقدیر، جایزه‌ای از سوی کتابخانه و موزه مجلس شورای اسلامی و جایزه‌ای از طرف دکتر محمدرضا عارف معاون رئیس جمهوری به استاد احمد مزوری اهدا شد.
اساسی مسفقان و حامیان برگزیده و شایسته تقدیر چهارمین آیین بزرگداشت حامیان نسخ خطی به شرح زیر است.

فهرست‌نگاری

حجج اسلام علی صداری خوبی، علی اوسط ناظمی و

رضاعلی انقاری برای تألیف فهرست نسخ خطی کتابخانه مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی.

تصحیح متون

دکتر جلیل سبگرزاد برای تصحیح کتاب فصل الخطاب خواصه پارسا، جویا جهانشیر برای تصحیح کتاب فداقی التأویل و حقایق التزییل لولیکاکرم حسینی اعظ

مقالات دربارهٔ نسخ خطی

ابرج انقشار نویسندهٔ مقاله مقام انجامة در نسخه

مقاافت و نگهداری

مهناز عبدالله کرجی، نفر برگزیده در مرمت آثار کافذی، شهناز پهلوی‌ریزی، نفر برگزیده در آسیب‌شناسی نسخ خطی، هادی عقیقی؛ نفر برگزیده در بازسازی صفحای و مرمت جلدهای چرمی، ایوب جوکار، نفر برگزیده در بازسازی، ساخت، مرمت جلدهای روغنی، آثار کافذی

اهدای نسخ خطی

احمد شامعد به خاطر اهدای ۱۱ نسخه خطی به کتابخانه آستان قدس رضوی

ناشران نسخ خطی

هیأت داوران پس از بررسی نهایی هیچ یک از ناشران راه عنوان برگزیده و شایسته تقدیر انتخاب نکرد.
هیأت داوران با توجه به محدودیت کسب آثار در محروهای کتابداری نسخ خطی، نشریات و اطلاع‌رسانی نسخ خطی، بررسی، ارزیابی و داوری در این محرو، هر دو سال یک‌بار انجام شود.
● در **حاشیه چهارمین آیین بزرگداشت نسخ خطی** مسؤولان و اهل سیاست از جمله دکتر عطاالله مهاجرانی و اسماعیل ظفری، نمایندهٔ سازمان حضور داشتند.

● استاد احمد مزوری به خاطر کوهلُت سن و ناتوانی با اسدایی ضعیف و نارسا متن سخنرانی خود را فرانت کرد.

● رقی پس از سخنرانی استاد احمد مزوری، حاضران برای پذیرایی از سالن خارج شدند، مراسم اقامتیه با حضور تعداد کسب از حاضران با قرائت بیانیهٔ نعمت کتاداری و اطلاع‌رسانی آغاز شد و بیانیهٔ هیأت داوران با تأخیر فرانت شد.

● کنار این مراسم نسخ خطی شایسته تقدیر سال‌های گذشته، آثار نسخ کافزوبگ جهانی، احمد و علینقی مسزوری و نسخه‌های خطی انتشارات جمیع ذخیره‌اسلامی در معرض دید حاضران قرار گرفته بود.

● در حین سخنرانی سید کاظم موسوی بخوردی و دکتر سلیم تیساری سیستم سؤال حین دچار احتمال شد.

شرح برنامه‌های روز کتاب ایران در جهان

مشروع برنامه‌های آخرین روز هفته کتاب (امروز) که به موضوع کتاب ایران در جهان اختصاص داده از سوی دفتر توسعه بین‌المللی نشر ایران اعلام شد.

حمید رحمانی شمس‌آبادی کارشناس امور فرهنگی دفتر مجمع و نمایندگی‌های فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اهم برنامه‌های روز آخر هفته کتاب را در دو بخش نمایش و کارگاه و به این ترتیب شرح کرد:

بخش اول سمینار:

بخش اول نهمین سمینار توسعه بین‌المللی نشر ایران از ساعت ۹ صبح تا ۱۲ نرگزار می‌شود. در این بخش که با حضور و سخنرانی محمدعلی شامعی معاون امور فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی افتتاح می‌شود، سخنرانی‌هایی با موضوع کتاب و نشر ایران و زبان فارسی در حوزه‌های مختلف جغرافیایی انجام می‌گیرد که به سبب اهمیت زبان فارسی، به کشورهای همسایه، کشورهای عربی و کشورهای اروپایی و آمریکایی پرداخته می‌شود.

در این سخنرانی‌ها دکتر سیدرسول موسوی به موضوع انتشارات کشورهای فارسی زبان و مسالهٔ خط و زبان فارسی در آسیای مرکزی می‌پردازد، محمدحارثیه مرتضی مدیر مسؤول نشر خزان و نعمت کتاداری و روش‌های دسترسی مردم افغانستان به کتاب، طریقت‌های تولید کتاب و نهادهای مولف خارج از کشور در این کشور را بررسی می‌کند و نیز اشاره‌ای خواهد داشت به اینکه افت کتاب‌های ایران در پاکستان با توجه به قیمت ناآل آن در دلیل محدودیت تنوع و ندانسن کیفیت کتاب اریبی و روش بافتن کتایفروش‌ها در شهرهای بزرگ و بازارهای مطالعاتی جوانان بویژه در علوم کامپیوتر و داستان و با نگرش نشر خصوصی می‌تواند کشور و حضور کتاب ایران در بازار کتاب افغانستان باشد.

موضوع سخنرانی گیورمت امری نیز به کتاب فارسی در اروپا و آمریکا، علی‌الری عیاض خارجی، استه‌وی به موضوع ایرانیان خارج از کشور و توسعه زمینه‌های مطالعات ارتباطی می‌پردازد. تحولات داخل کشور و بازتاب‌ها و پیامدهای انقلاب اسلامی نیز به عنوان دو عامل داخلی و خارجی که طیفی از انتشارات کتاب فارسی و تألیف کتاب‌های با موضوع ایران به زبان فرانسوی را سبب شده از دیگر مباحث مطرح‌شده توسط ایشان خواهد بود.

اما دکتر عباس چهارگیری مدیر مسؤول انتشارات بین‌المللی حافظ ناموضوع چگونگی گسترش بازارهای کتاب ایران در سه‌نقارهٔ قسمت می‌کند و همچنین دکتر فریده طهمیری هم که مدیر انتشارات شایباز نیز است در سخنرانی خود به مباحث و مشکلات حوزه‌ای شدن صنعت نشر می‌پردازد و راهکارهایی برای بهبود وضعیت فعلی و ارتقاء از فعالیت‌های دولت در عرصه مورد علاقه و دارای زمینه برای بخش خصوصی ارائه می‌کند. همچنین دکتر علی رحمتی دربارهٔ ماهیت و شناخت انتقال فرهنگ ایران اسلامی به کشورهای غیر عربی و ترجمه و تألیف سخنرانی می‌کند و در ادامه اشاره مختصری هم به برخی آثار ترجمه شده ایرانی به زبان عربی خواهد داشت.

بخش دوم سمینار:

در بخش دوم سمینار توسعه بین‌المللی نشر ایران که از ساعت ۱۵ تا ۲۰ خواهد بود، متخصصان کتاب کودک و نوجوان خارجیان، بررسی فرآردهای خرید کپی‌رایت و عناصر آن، نقش نمایانگه‌های تخصصی، تصویرگری کتاب کودک و مسائل اینترنت و نشر الکترونیک در موضوع کودکان و نوجوانان به ایراد سخن می‌پردازند.

در سخنرانی‌ها آقایان سیدآبادی، هاشمی زاده‌شاه آبادی، مرادی کرمانی و جلیله‌ها جعفری، سلیمانی و امینی به ادبیات و قصه‌های کودک و نوجوان نقش نمایانگه‌ها و جهتی نقد می‌پردازند و آقایان بهمن‌پور، منین‌اسدی و فریدون سوزنا موضوع تصویرگری و جایگاه و فرصت‌های بین‌المللی مابین و اطرح می‌کنند.

مهمچنین آقایان شهرستانی و حبیبی و حقیقی درباره کاربرد نرم‌افزارهای نشر الکترونیک در کتاب کودک و نوجوان و مهارت‌های زندگی برای آنها سخنرانی می‌کنند.

بخش کارگاهی:

در فعالیت‌های کارگاهی متخصصان و کارشناسان موضوعات مختلف، از نزدیک با ناشران، نویسندگان، مترجمان و علاقه‌مدان به توسعه نشر بین‌المللی کتاب ایران به گفت‌وگو می‌نشینند و ضمن آموزش راهکارهای مناسب و تبادل تجربیات حضورهای بین‌المللی، موانع و مشکلات آن را بررسی می‌کنند.

موضوع کارگاه‌ها، ادبیات، هنر و ارتگوری، ترجمه آثار، مدن، سازدات کتاب، واردات کتاب، کپی‌رایت، توسعه بین‌المللی نشر ایران و اینترنت و معرفی فعالیت‌های دفتر توسعه نشر است.

شماره ۱۵۸
شنبه ۲۲ آذر ۱۳۸۲
تاریخچه کتاب
روزنامهٔ کتاب

مراسم تجلیل از برندگان کتاب‌های تشویقی بیستمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران عصر پنجشنبه در سالن اجتماعات معاونت سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شد.

احمد مسجدجامعی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، در این مراسم دربار پدیدآورندگان کتاب گفت: آنها پدیدآورنده یک کتاب هستند، بلکه کسانی هستند که اعتماد به نفس را به جامعه برمی‌گزینند و راه نوسعه در ایجاد مختلف را نشان می‌دهند که ما در کشور خود به همه آنها نیاز داریم.

وی افزود: همه کسانی که در حوزه‌های مختلف، کتاب تألیف می‌کنند انسان‌های بزرگوارتری هستند که زمینه رشد و تعالی را در جامعه هموار کرده و برای شکوفایی آینده ایران تلاش می‌کنند.

مسجدجامعی با بیان اینکه به لحاظ تعداد آثار منتشر شده توانسته‌ام در کشور به ظرفیت‌های جدیدی دسترسی پیدا کنیم، خاطر نشان کرد: تعداد عناوین کتاب‌های چاپ شده باید توجه به مجموعه شرایط کنونی مورد ارزیابی قرار گیرد. کتاب در زبان‌های مختلف، با مخاطبان خود در حوزه‌های بیرومردم، تعریف می‌شود یعنی مثلا اگر کتابی به زبان انگلیسی منتشر شود، مخاطبان آن تمام انگلیسی‌زبانان دنیا می‌شوند، به این ترتیب اگر تعداد عناوین کتاب‌های منتشر شده را با تعداد کسانی که از زبان فارسی استفاده می‌کنند، مقایسه کنیم، این تعداد رویداد روه و رشدی را نشان می‌دهد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به تحولات اجتماعی، علمی و صنعتی اشاره کرد و گفت: این تحولات به تنهایی رشد را متوقف نکرده، بلکه با ایجاد فضاهای جدید، کتاب را به نوعی وارد زندگی کرده است. کتاب از یک سوره شرایط روز واکتف نشان می‌دهد و از سوی دیگر در حوزه‌های علمی و پژوهشی، فارغ از نگاه کاربردی آن اثر گذار است؛ به همین دلیل کتاب مناسب ترین عرضه برای پرداختن به بنیادها و ریشه‌های علم و دانش است.

پدیدآورندگان کتاب‌های تشویقی معرفی شدند

عصر روز گذشته از پدیدآورندگان کتاب‌های تشویقی بیستمین دوره کتاب سال جمهوری اسلامی ایران تجلیل شد.
پوری سقایی و وروین راستین برای تألیف «دانشنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی»؛ محمد الهادی برای ترجمه «ماتریک بیاتوس (لحن در فلسفه و کلام سیاسی)»؛ مالک حسینی برای ترجمه «در باب یقین»؛ دکتر حیدرعلی مومن برای تألیف «تحلیل داده‌های چند متغیری در پژوهش نظری»؛ علانه حسن معطفوی موفک هسیروشن برای عدم طغیان با بیان تابع از جهت لغات و تفسیر حقایق»؛ مدرسه باقرعلومی (ع) برای تألیف کتاب «الله و اهل البیت علیهم السلام فی حدیث القلین من الضحاج والسنن و السانیدین من مصادر اهل السنه»؛ السعاطیلب برای توضیح معراج نهج البلاغه»؛ گروه تحقیق کنگر برای ترجمه «ایدئولوژی و ائوید مقومه ای بر جامعه شناسی شناخت»؛ دکتر حسین بشیریه برای التهدیه السیدمحمد باقر الصدر»؛ فریبرز مجیدی برای ترجمه «ایدئولوژی و ائوید مقومه ای بر جامعه شناسی شناخت»؛ دکتر حسین بشیریه برای ترجمه «الربانیه» از جمله پدیدآورندگان کتاب‌های تشویقی بودند. همچنین علیرضا طبیب مترجم «مضاد دولت و ملت: نظریه تاریخ و سیاست در ایران»؛ دکتر عزت‌الله فولادوند مترجم «برج فراوان»؛ نصرالله خلیلی تیرنانشی مؤلف «الابنیه‌های اقتصادی این خلدون»؛ دکتر سیدهادی حسینی مترجم «اقتصاد کتابخانه»؛ عبدالله شمس مؤلف «ابن دهرسی مدنی»؛ دکتر علی اشرف صادقی مؤلف «مسائل تاریخی زبان فارسی»؛ ورویز اکتابی مؤلف «فرهنگ عامه کاربرد فراوان بررسی»؛ عباس دهکتر علی سعیدی مترجم «اصول آمار رستنی»؛ دکتر منصور عادلینی و داریوش مهاجر مترجم «دانش‌های ساختاری در ششم»؛ سعادت دهکتر فرید و مهدیس سورش ملایری مترجمان «واحدی‌ت‌گف‌شناسی»؛ دکتر محمدحسین صدرالدین طاهستانی مترجم «اکتادشناسی»؛ مهرداد ابره از دیگر برگیرندگان بودند.

همچنین در این مراسم از دکتر عدل‌امیر علامه و دکتر مهدی زرقانی ایانه برای تألیف «مایکوت‌کسین»؛ حسین سفاغیان برای ترجمه «دستور کار کنترل بیابری‌های و اگیردار در انسان»؛ دکتر یوسف خورانی و امیر شیخ غفور برای تألیف «ارادشناسی ساختار مواد»؛ دکتر حسن احمدی و مهدیس فرهنگ‌راد برای تألیف «ایدئورودینامیک»؛ مهدیس مسعود موحیدی و دکتر احسان واحدی برای ترجمه «دینامیک سیستم‌ها»؛ دکتر علی اکبر رضعائیان پور، مهدیس شایرد، طاعتونی و مهدیس منصور بدیاش برای ترجمه «دستنامه اجزای بن»؛ دکتر محسنی سمنانی و رحیم سائز پورمند برای ترجمه «طراحی کارخانه و تحلیل اقتصادی برای مهندسان شیمی»؛ دکتر عبدالرضا باقری، مهدیس علی اکبر محمدوی و مهدیس فرخ فین فولی برای ترجمه «زرزاعت و اصلاح لوبیا»؛ دکتر باقر اربت‌الدزاده شیرازی برای ترجمه «معماری اسلامی با شکل کاربود و محلی»؛ محمدرضا دودوشی برای تألیف «اداره المعارف سازمان‌های ایران»؛ اکتایی جوییه و پریچهر زاکری زاده برای ترجمه «تاریخ شیوه موسیقی آکسفورد»؛ دکتر علی اصغر مسعودی برای ترجمه «دوران شناسی روزش از کودکی تا اهل»؛ دکتر یگنی پروندماندان برای تألیف «ترسناک»؛ سلیانه اقلیب‌شیر فارسی و ساسن شکیب در شعر موزی»؛ دکتر ذره میرمحمد برای ترجمه «ادامندی نو بر معنایابی سیاسی»؛ شقایق قلعه‌ناری برای ترجمه «عروسک پدرو و الفسانه شعبان‌زاد برای سرایش»؛ ابداذکات و کلامه به عنوان پدیدآورنده کتاب‌های تشویقی تجلیل به عمل آمد.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مراسم تجلیل از کتاب‌های تشویقی:

پدیدآورنده کتاب اعتماد به نفس جامعه را بالا می‌برد

وی در ادامه به کیفیت آثار منتشر شده پرداخت و در این مورد اظهار کرد: رویداد کتاب‌هایی که به عنوان کتاب‌های سال ایران در طول دو دهه گذشته انتخاب شده‌اند، نشان دهنده آن است که کتاب‌های منتخب با افزایش تعداد عناوین بیشتر نشده است.

مسجدجامعی افزود: پس از گذشت یک دهه از معرفی کتاب سال، متوجه شدیم تعداد آثار معرفی شده در حوزه مباحث فکری، پیش از آن چیزی است که در معرفی کتاب سال مورد توجه قرار می‌گیرد. آثاری که شایسته تقدیر و تشویق بودند، به همین دلیل در دهه دوم معرفی کتاب سال، معرفی کتاب‌های تشویقی نیز مطرح شد. او آن به بعد، در مراسم ویژه‌ای از برگزیدگان آن تقدیر به عمل می‌آید.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در انتخاب کتاب‌های تشویقی بر این مطلب تأکید کرد که نقاشی میان ترجمه و تألیف گذاشته نشده است؛ چون ترجمه صحیح یک اثر مهم نیازمند تسلط و تبحر مترجم به هر دو زبان و فرهنگ مبدأ و مقصد است.

مسجدجامعی در بخش دیگری از سخنان خود با طرح این پرسش که در وضعیت کتاب در کارنامه‌های قبلی به چه صورت در خواهد آمد، اظهار کرد: آیا بازار نشر رو به افول است؟ آیا رسانه‌های رقیب و فعالیت‌های فشرده‌ای با کتاب آغاز کرده‌اند که کتاب فضای عرض ایام در عرصه فرهنگی نداشته باشد؟ آیا برای کتاب موقعیت تهدیدآمیزی باید در نظر گرفت؟

وی افزود: زمانی که بنیاد جامعه و پایه علم، دانش و فرهنگ است، می‌توان کتاب را به عنوان مهم‌ترین ابزار فرهنگی حفظ و تقویم فرهنگ در نظر گرفت که همه مسوولت‌های دیگر هنکلی در خدمت آن قرار می‌گیرد. اما نشان می‌دهد: یک حوزه‌های هنکی زمانی رونق می‌گیرد که آن حوزه‌ها به کتاب اکتادشته باشند. رسانه‌ها تنها نیازمندی‌ها نیستند، بلکه باید در خدمت کتاب باشند. و این همان چیزی است که در هفته کتاب، باید به آن توجه شود.

مسجدجامعی یکی از کارگردهای رسانه را کمک به بسط دافعی در جامعه عنوان کرد و گفت: وقتی دافعی محور فعالیت‌های یک جامعه قرار گیرد، توسعه پایدار اتفاق می‌افتد. و بدون دافعی با هیچ قدرت و اثری نمی‌توان اقدام پایداری انجام داد. نخستین مسأله در این مورد، خودیابری و انکافی به خود است. این نوع از خودیابری به معنای نفی دیگران نیست، به همین دلیل است که معقلیم ترجمه به معنای یابرد دیگران، جایگاه تألیف را دارد، چون

ماری ای یار، خود نیاز به شناخت خود و دیگران داریم.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در ادامه به انتخاب کتاب سال دانشجویی اشاره و خاطر نشان کرد: تعداد کتاب‌های دانشجویی هر سال افزایش می‌یابد. همچنین وقتی مایله کتاب برگزیده دانش آموزی را مطرح کردیم، آمارهایی که از چند استان به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی رسید، نشان داد: حدود دویست دانش آموز مؤلف داریم.

دانشمن توناستن است

دکتر حیدرعلی مومن، مؤلف کتاب تجلیل داده‌های چند متغیری در پژوهش نظری، یکی از برندگان کتاب‌های تشویقی امسال بوده که در سخنرانی خود گفت: «تقدیر گنجانده معاونت توناستن است»؛ ولی مظلومات نشان داد: هاست. عطایی بین معاونت و کتاسنی و عیود دارد که آن دانشمن است. ما اگر یادگیری، نمی‌توانیم و کتاسنی که بیشتر می‌دانند، بیشتر می‌توانند. ما باید همگی تلاش کنیم تا شرایط جامعه را طوری فراهم کنیم که مردم بتوانند بیشتر بدانند و در همین بخش است که نقش پژوهش علمی آشکار می‌شود.

افت کیفیت کتاب‌های منتشر شده

دوره میرحیدرز رئیس انجمن ژئوپولیتیک و مترجم تشویقی کتاب «فرماندهای نبر جغرافیای سیاسی» نیز در این مراسم به بررسی نقد انتخاب کتاب سال جمهوری اسلامی ایران پرداخت. وی با اشاره، به سابقه ایجاد مجاز و پدیدآورندگان کتاب به قبل از انقلاب اظهار کرد: «بسته قضایی که دویار در سال کتاب‌های برگزیده جلوه و بعد از پدیدآورندگان آنها تجلیل کند، به سال ۱۳۳۲ برمی‌گردد. نکته مهم در این میان آن است که مراسم تجلیل از برگزیدگان کتاب سال نه تنها در طول این بیست سال اهمیت خود را از دست نداده، بلکه از نظر وقت و رسمت، پیشرفت نیز کرده است.

میرحیدر با بیان اینکه نطفه علم، موروثه دستور، عمل انتخاب کتاب سال مورد تجدیدنظر قرار گرفته است. خاطر نشان کرد: در این تغییرات، با جدا کردن ترجمه، تألیف و تصحیح تلاش شد

قدرت گزینش افزایش یابد.

رئیس انجمن ژئوپولیتیک اظهار کرد: یکی از اهداف برگزینی مراسم کتاب سال، ارتقای سطح علمی و کیفی کتاب‌ها بوده که آمارها تنها نشانگر رشد کنش مناسب کتاب‌ها بوده است؛ ولی با وجود افزایش تعداد عناوین کتاب، ما در دهه اول کتاب سال، ۲۳۷ کتاب و در دهه دوم ۱۵۲ عنوان کتاب برگزیده شدند.

وی به عوامل مختلف اکت تعداد کتاب‌های برگزیده سال پرداخت و گفت: ممکن است داروان پیش از گذشته سختگیری کرده‌اند، با مسوالات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در دادن سکه صرفه جوینی کرده‌اند یا اینکه واقعاً کتاب‌ها از نظر کیفی افت پیدا کرده است. مترجم کتاب «درآمدنی نو بر جغرافیای سیاسی» در ادامه بر می‌طراحی استناد و پوستندگان از معیارهای انتخاب کتاب سال تأکید کرد و گفت: اگر به طریقی بتوان این افراد را از فریب و معیاجا مطلع کرد، نه درداشتن کتاب میثاق در هجأت داروان باعث سرخوردگی آنها می‌شود و نه وقت داروان برای بررسی کتاب‌های خارج از ضوابط گرفته می‌شود.

میرحیدر در ادامه به کم ترجهایی به ترجمه در مقایسه با تألیف اشاره و تأکید کرد: این مسأله از نحوه امتیاز بندی برای ابرهای استناد و دانشگاه معلوم است که کتاب‌های انگلیسی پیش از ترجمه هاداری امتیاز هستند. در حالی که باید توجه شود که ترجمه کتاب خصوصاً در حوزه علوم انسانی، کاری بسیار مشکل و وقت گیر است.

وی همچنین به نحوه داری کتاب سال پرداخت و گفت: داور یک کتاب باید برای بررسی مولف و معیارها به معنای کتاب اشراف کامل داشته باشد که این کار بسیار وقت گیر است. به همین دلیل بسیاری از استناد از باقرینش داری کتاب سال قهرمی روند. پس باید اگر تمهیداتی فراهم می‌شد که در قوام ارزیابی استناد نضره‌ای اضافه شود که برای داری کتاب سال امتیاز و ابرهای آنها در نظر گرفته شود، استناد از داری این مراسم استقبال کرده و با مشکل داری روبه رو نمی‌شود.

در پایان مراسم از ۱۷ مؤلف، ۹ مترجم، ۲ مصحح و یک فارسی به عنوان پدیدآورندگان کتاب‌های تشویقی تجلیل به عمل آمد.

شماره ۱۵۸

شنبه ۲۲ تیر ۱۳۸۲

کتاب‌های
چند
موضوعی

دانش

ماریا مجید

شاید برای شما هم این اتفاق افتاده باشد که شامه خرید نموده‌اید، کتابی که اقلیم رمان یا کتاب‌های سیاسی هستند، توسط کسی آیدید که می‌خواهد آنها را به دست دوستان و آشنایان در خارج از کشور برساند.

حالا وقتی می‌بینیم که کتاب‌عمره دیگر کالاها نظیر خشکبار و فرش در خارج از مرزها متقاضیان در این س‌ال به نفع می‌رسد که چران کار از طریق مجراهای دیگر صورت نمی‌گیرد، آیا فقط روش ارسال چندشای کتاب است که کتاب را به دست خواننده می‌رساند؟ قطعاً چنین نیست و روش‌های دیگری نظیر سیست کتاب به خارج نیز از دیگر راه‌های ارسال کتاب است که اخیراً به دلیل گران شدن هزینه بسته، استفاده از این روش کمتر شده است.

آموزش و پرورش نیز برای ایران و محصولات خارج از کشور، کتاب، مجله و روزنامه می‌فرستد از طریق گمرک هم کتاب ایرانی که دیگر کشورهای جهان صادر می‌شود، اما چون کتاب فقط از این مجرا صورت نمی‌گیرد پس آمارها و ارقامی که موجود است نیز نمی‌تواند گویای واقعیت موجود باشد.

اما چرا باید کتاب صادر شود؟ یکی از پاسخ‌ها این است که تقاضا وجود دارد، حالا این متقاضیان با خوانندگان مستقیم هستند و با مؤسسات و نهادهایی هستند که برای تحقیق و بررسی‌های خود نیاز به منابع ایرانی دارند و آنها با تقاضای دادان سفارش به مؤسسات فروری کتاب نیازهای خود را تأمین می‌کنند.

با توجه به آگاهی هم‌نایان فرهنگی از نیازهای مخاطبان خارجی به کتاب ایرانی هنوز می‌بینیم که حجم صادرات کتاب در قیاس با کالاهای دیگر بسیار پایین است. روش‌های سنتی صادرات کتاب، مکتب‌به نبودن این سیستم برای ترویج کار و بازاریابی دقیق‌تر از کاستی‌های این مقوله است چنان‌که در گذشته تنها ارائه اسمانی کتاب‌ها برای صدور مجوز از سوی اداره صادرات کتاب کافی بود اما اکنون اطلاعات بیشتر و کامل‌تری را می‌خواهند که این در روند کار فکری ایجاد می‌کنند. حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب، مستشار و شرکت در مسابقات و جشنواره‌های که چه از طریق به کتاب‌ها اهدا می‌کنند می‌تواند از جمله ایرادهای اطلاع‌رسانی بین‌المللی برای صادرات باشد که در عمل ناشران یا به دلیل ناآگاهی یا نداشتن کتابی در حد مرزهای استاندارد جهانی نظیر صفحه‌بندی و چاپ و صحافی مناسب در آنها شرکت نمی‌کنند و یا با روند بازار کتاب‌های عکس ایران از ایران می‌بینیم که مجرای حضور کتاب در جهان تنها به ترجمه آثار تألیفی محدود نمی‌شود همچنان‌که حضور در نمایشگاه‌های کتاب‌های سطحی و با شرکت گرانقیمت‌ها در نمایشگاه‌های متعدد از راه‌های پتان فرهنگ و گسترش روابط است که به آن کمتر توجه می‌شود.

راه‌یابندن کتاب به مخاطب چیست؟

کتاب تلاای فرهنگی است که قطعاً خریدارانی برای آن وجود دارد.

طبعاً وقتی به این مقوله به دید بیک واقعیت نگاه کنیم در می‌یابیم که بازار فروش این کتابی‌ها نیست است که در چارچوب مرزهای کشورمان محدود نشود، اما چه کاستی مخاطب محصور فرهنگی ما به نام کشور؟ مسئله؟ اینکه در داخل وضعیت مخاطب کتاب چگونه است شاید هنوز جای بحث و بررسی دارد، اما آنچه اکنون به آن می‌پردازیم مقوله چگونه کتاب ایران در جهان است. از این رو درین و بهترین پرسشی که در ذهن ستاد می‌شود این است که معانیات ما در جهان‌چه گسائی هستند و راه دستیابی به آنها چیست؟

از مخاطبان فارسی زبان در سراسر دنیا که بگذریم می‌بینیم که بخشی از متقاضیان کتاب‌های ما را مؤسسات یا نهادهای تحقیقاتی شکل می‌دهند که برای انجام امور تحقیقاتی خود نیاز به کتاب‌های ایرانی دارند، پس به مؤسسات فروش کتاب فهرست می‌دهند و آنها با تأمین این نیازها اقدام به فروش (با همان صادرات کتاب) می‌کنند. حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب نیز یکی از مؤثرترین راه‌های ایرانی سازمان‌دهی صدور کتاب و بازاریابی اصلی برای باقن مخاطب است.

حمید رحمانی کارشناسی نشر بین‌الملل درباره مشکلات صدور کتاب و دلایلی که منجر به عدم صدور کتاب در حد نیازهای بین‌المللی می‌شود می‌گوید: فرمودگی بدنه چاپ در ایران و نداشتن آموزش‌های لازم درباره تکنولوژی چاپ از اصلی‌ترین مشکلات برزی در بازارهای جهانی است. از دیگر سو کمبود در زمینه توع و تآوری در موضوعات چاپی نیز یکی از مشکلات جدی چاپ و نشر ماست، به این صورت که مثلاً ما برای کتاب کودک هم در زمینه عوع کاغذ، مرکب، طراحی، صفحه‌بندی اگر چه قدم‌هایی برداشته‌ایم اما این به عنوان یک تکنیک جدید روش را درگیر برزی جلب مخاطب خارجی نمود کافی نیست.

گزارشی از موقعیت کتاب ایران در جهان

جغرافیای کتاب ایران در جهان کجاست؟

جامگاه نشر ایران در تقسیم‌بندی ناشران جهانی

کجاست

رحمانی می‌گوید: «عموماً ناشران دنیا به چند دسته تقسیم می‌شوند: ناشران بزرگ و چند ملیتی، مثل عمده ناشران هندی که شرکتی آمریکایی دارند، ناشران فعال که سود بالایی ندارند، مثل ناشران آلمان یا چین که در حوزه خود تولید لایالی ندارند ولی نشر فعال و پویایی دارند و دسته دیگر ناشران کم درآمد و کوچک، عمده ناشرانی که در ایران وجود دارند جزو دسته سوم محسوب می‌شوند. موفقیت گروه اول مرهون کسب‌وکاری زبان کتاب‌هایی است که تولید می‌کنند و یکی از دلایل فروش پایین کتاب ایران در جهان، نبود مخاطب عمده به زبان فارسی است و دیگر آنکه کتاب‌هایی که به زبان‌های بین‌المللی نظیر انگلیسی یا فرانسه ترجمه و صادرات می‌شود، در ایران رقم چندانی را به خود اختصاص نمی‌دهد».

اما آمارهای موجود نشان می‌دهد که این کمبود مخاطب زمانی که به فروش کتاب به زبان عربی در خصوص کتاب‌های دینی به زبان عربی می‌رسد تغییر عدد می‌دهد و موفقیت‌هایی را در این زمینه شاهد هستیم، کما اینکه آمارها نشان می‌دهد که در سال‌های ۱۳۷۲ تا ۱۳۷۹ میزان صدور کتاب به کشورهای نظیر عراق، سوریه، بحرین، امارات متحده عربی، لبنان و کویت بالا است.

گسترش زبان فارسی یکی از راهکارهای توسعه صادرات کتاب نیز است و دولت باید به ساختارها و سیاست‌های مؤثر بر ایجاد روابط فرهنگی و گسترش زبان فارسی تأکید داشته باشد و ناشر هم به تبادلات خود برسد، از دیگر سو لجاب کسب‌وکاری توزیع کتاب در کشور شاید عامل دیگری باشد برای عدم توانایی سامان بخشی توزیع کتاب به خارج از کشور.

نیازسنجی به منابع یک ضرورت

یکی از اصول بازرگانی (خواه برای کتاب یا هر کالای دیگر) بحث نیازسنجی است، یعنی آنکه ما از طریق مراکز و منابع کافی (از نیاز مخاطبان به کالای تولید شده (یا در حال تولید) واقف شویم، نبود این مراکز به صورت فعال و مستمر و به بیان دیگر عدم دسترسی ناشران به نیاز مخاطبان کتاب‌های ایرانی از راه‌های غیررسمی و مستقیم از کمبودهای ما در زمینه صدور موفق و پویای کتاب به خارج از کشور است. ناشرانی که در نمایشگاه‌های کتاب کشورهای جهان شرکت می‌کنند، شاید از طریق تجارب شخصی به این نتیجه برسند که مثلا کتاب‌های که گویای وضعیت اقتصادی یا سیاست ایران است مورد توجه مخاطبان در کشورهای دیگر است و چنان‌که به وسیله سایت‌های فروش کتاب و یا اطلاع از لیست پرفروش کتاب و یا اطلاع از لیست پرفروش‌های کتاب جهان می‌توان فهمید که عرفان شرقی مورد توجه جهان غرب قرار گرفته است.

رحمانی در این باره می‌گوید: در حوزه فرهنگ با دو مقوله روابط تبادلی و فرهنگی مواجه هستیم که این دو در عمل مانع‌جا نشده‌اند، در روابط فرهنگی نهاد یا سازمان نامه‌نگار سیاسی دارند، در واقع دو کشور یا نهاد یا هدف آشنایی با تولید فرهنگ‌های مورد نیاز ما به همان relation ship به روابط فرهنگی می‌پردازند و بر رابطه متقابل تأکید دارند.

اما در تبادل فرهنگی تمامی وجود و ابعاد فردی، اجتماعی، سیاسی مورد توجه قرار می‌گیرد و به تعامل تأکید می‌شود.

در این نوع از رابطه هدف صرفاً تولید فرهنگی است بلکه کسب همزیستی و بهزیستی در کنار یکدیگر براساس فرهنگ هستند. دولت باید بیشتر روابط فرهنگی داشته باشد و ناشر به تبادلات خود برسد ولی در عمل و در بحث صدور کتاب مرصمیم که جای این دو عرصه می‌نشد.

کپی‌رایت

عدم عضویت ایران در کنوانسیون کپی‌رایت مشکل عمده ناشران در تبادل فرهنگی با دیگر کشورهاست. ناشران ایرانی که در نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب حضور دارند عمدتاً از عدم تعادل ناشران خارجی برای عقد قرارداد و اجازه ترجمه کتاب‌های خود به زبان فارسی شکایت دارند و حتی گاهی ناشر برای آنکه به تبادل فرهنگی بپردازد تخصصاً باشری از کشور دیگر به بده بستن فرهنگی پرداخته است، به این معنی که به علت عدم توانایی پرداخت کپی‌رایت از سوی ناشر ایرانی از یک طرف و تعادل طرفین به نداشتن رابطه فرهنگی با ناشر یا مؤلف از آن طرف دیگر در کشور به مقوله کپی‌رایت یا کپیگت میانه نمی‌شود، اما اینها تنها مراحمانی است که ناشران به طور شخصی و با تجربه‌هایی که می‌اندوزند به کشف آن دست می‌یازند و کتایش این مشکل و ثابت‌کننده جایگاه کتاب ایرانی در جهان نیازمند حضور دولت و راهمایی به روش‌های است که سطح تبادلات فرهنگی ایران را به مرزهای استاندارد جهانی نزدیک کند.

با پیوستن ایران به کنوانسیون سازمان تجارت جهانی و حق

مالکیت معنوی برخی قرانین داخلی نیز تغییر می‌کند. ما در موقعیت کنونی: «بازار جهانی کتاب و از نظر تولید ناخالص و ابعاد - بیشترین مصرف‌کننده هستیم تا تولیدکننده ناشران در صورت پیوستن به این سازمان مجبوریم مقدار زیادی حق مالکیت معنوی زیوساختی برای این کار ملوم و مشکلاتی وجود دارد، از جمله عدم معنوی شدن نشر در ایران به صورت حرفه‌ای و پیشرفته همچنین نداشتن سازمان سازمان برنامه‌ریزی شده و مقدر برای سرمایه‌گذاری، ارتقای دانش فنی در حوزه تولید، تجارت، بازاریابی و اطلاع‌رسانی».

توجه ناشران غیردولت‌دارند که با پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی این مرکز مازماتی برای کشورهای تازه پیوسته در نظر می‌گیرد تا ظرف ۱۰ تا ۱۵ سال فرصت تجربه و ورود به تولید در عرصه رقابت و خرید و فروش به دست نیابد.

اما با این حال با فرض حضور ایران در سازمان تجارت جهانی و پرداخت کپی‌رایت با زامو معنی فراهم ناشران در این عرصه تبادل فرامی‌گیرد از جمله ضعف مالی و تخصصی در صنعت نشر، چند ترحی بودن ارز، عدم آمادگی مقررات و مؤسسات پولی و بانکی برای صادرات رسمی

تقسیم بندی جغرافیایی و جذایب‌ها

برخی ناشران که در ایجاد رابطه و فروش کتاب به بازارهای جهانی موفقند به این نکته توجه دارند که سطح سابقه و توجه

مخاطب در هر حوزه جغرافیایی متفاوت است و کشف این نیازگاه برای یکی ناشر ایرانی به صورت یک حوزه تخصصی پایدار است. مثلا ناشری جهانی تولید ترجمه رمان‌هایی می‌پردازد که مخاطبان آن در آمریکا زندگی می‌کنند و یا کشورهای همسایه شمال ایران به نوعی دیگر از کتاب‌های ایرانی توجه دارند، همچنان‌که کشور هند در زمینه ادبیات کهن ایران بازار بالقو‌ای است. با برزیمه‌ریزی‌های دقیق و مناسب می‌توان این بازارهای بالقوه را به‌راعم تبدیل کرد.

آژانس‌های ابیی و سایت‌های فروش کتاب

آژانس‌های ادبی که اقله واسطه بین نویسنده‌ناشر و موزع بین‌المللی است با آگاهی از مسائل حقوقی و روابط بین‌المللی اقدام به توسعه و تبادل فرهنگی بین کشورها می‌کنند. در چند سال اخیر پس از کسب تجارب موفق ناشران در خارج از کشور استفاده و به‌یوم‌بودگی از آژانس‌های ادبی برای توسعه نشر ایران به صورت یک ضرورت غیرقابل اجتناب احساس شده، معمولاً تشکیل این‌ها در ایران به صورت خودجوش بود که به واسطه شناخت نسبی بازار کتاب ایران در جهان واز عرصه واسطه شناخت ادبی به دلیل نبود مجرای قانونی فراگیر شده است و ماصصل و نتیجه گسترده‌ای می‌از این فعالیت به دست نیامده است. مشکل عدم پرداخت کپی‌رایت اینجا نیز گریبانگیر این راه ارتباطی شده است.

آخرین آمار و اطلاعات از سایت‌های فروش کتاب ایرانی می‌دهد که تعداد ۲۸ سایت در ایران و خارج از کشور به معرفی کتاب‌های ایرانی می‌پردازد اما تعداد آنها متفاوت است. موقعیت موفقیت آنان اطلاع دقیقی در دست نیست و مراجعه به این سایت‌ها مانند دیگر سایت‌های اینترنتی به سلفه مخاطب بستگی دارد. در پایان تا به هفتم کارشناسان آنچه پیش از آنکه دولت بخواهد به واقعیت‌ها ارزش نشان بدهد به تبلیغ کتاب در جهان اهمیت داده است و این توجه به جنبه تبلیغی دور شدن از واقعیت‌ها را در پی دارد. واقعیت این است که ایران از معدود کشورهایی است که عضو سازمان جهانی حق مالکیت معنوی نیست و یکی از اصلی‌ترین راه‌های برای حضور در بازارهای جهانی رقابت برای فروش کتاب پرداخت کپی‌رایت و اعتقاد به لزوم برقراری این رابطه است.

شماره ۱۵۸

شنبه ۲۲ آذر ۱۳۸۳

کتاب‌های خوب

روز جمعه کتاب

حسین رحمانی، کارشناس نشر بین‌الملل

دکترتشی

دفتر توسعه بین‌الملل نشر ایران در یک نگاه

عرفان ایران داشتند، نشست تخصصی و نمایشگاه آثار ادبیا و عرفا در هفته کتاب سال ۱۳۸۱ برگزار شد. در همین سال کارگاه آموزشی آشنایی با صنعت کتاب و نشر فرانسه با حضور ناشران و مسؤولان انجام شد. در سال ۱۳۸۲ دفتر توسعه نشر بین‌الملل کتاب ایران فعالیت‌های ویژه‌ای را در سالن بازار جهانی کتاب ایران همزمان با شانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران برگزار نمود و در این سالن نشست‌ها و میزگردهای تخصصی و سخنرانی‌های متخصصان خارجی و ایرانی اجرا شد و آژانس‌های ادبی ایرانی، در این سالن شرکت کردند و آثار برگزیده ناشران ایرانی در موضوعات مختلف به نمایش درآمد.

فعالیت‌های اطلاع‌رسانی آموزشی و نظارتی در طی این سال‌ها به‌طور مستمر در دفتر توسعه نشر صورت گرفت.

برنامه‌های دفتر توسعه نشر در پنجمین سمینار دوره توسعه نشر

همایش توسعه نشر بین‌الملل اسال نیز مانند سال‌های گذشته برگزار می‌شود و برنامه‌هایی را به همین منظور تدارک دیده است که عبارتنداز:

الف) اجرای نشست‌های تخصصی بازارهای هدف کتاب ایرانی

در این مجموعه سخنرانی‌ها، انعکاس فعالیت‌های انجام شده، شناسایی مراکز و نحوه ایجاد ارتباط و روش‌های اجرایی فروش کتاب ایران توسط صاحبان نظران براساس منطقه‌بندی جغرافیایی در کشورهای اروپایی و آمریکایی، کشورهای عربی و عراق، کشور افغانستان، کشور تاجیکستان و آسیای میانه، شبه‌قاره و موضوع اقتصاد نشر ایران می‌شود.

ب) برگزاری کارگاه‌های آموزشی موضوعات موردنیاز علاقه‌مندان به کتاب ایرانی

به منظور بهره‌جستن از تجربه کسانی که طی سال‌های اخیر در زمینه نشر بین‌الملل فعالیت چشمگیری داشته‌اند و نیز ارزیابی فعالیت‌های مربوط به دست‌اندرکاران نشر بین‌الملل در سال گذشته، کارگاه‌های آموزشی برگزار می‌شوند. در این کارگاه که صاحبان نظر حوزه نشر بین‌الملل حضور دارند علل موفقیت یا عدم موفقیت ناشران و نگاه‌های ادبی در عرضه توسعه بین‌المللی نشر، مورد ارزیابی قرار می‌گیرد و شرکت‌کنندگان ضمن ارائه گزارش عملکرد سالیانه خود و بیان مشکلات موجود در زمینه گسترش فعالیت‌ها برای سال آتی با همکاران خود به گفت‌وگو و تبادل نظر خواهند پرداخت.

ج) بخش کودک و نوجوان

به منظور آگاهی و استفاده از دستاوردها و تجارب فعالان در حوزه نشر کتاب کودک و نوجوان و ارائه راهکارهای کاربردی برای حضور موفق و پویا در عرضه‌های بین‌المللی نشر، همایش تخصصی کتاب کودک و نوجوان، فرصت‌ها و چشم‌اندازهای حضور در بازارهای جهانی کتاب، برگزار می‌شود که شرکت‌کنندگان آن را صاحبان نظران، تصویرگران، نویسندگان، ناشران و سایر دست‌اندرکاران کتاب کودک و نوجوان تشکیل می‌دهند. همچنین در این همایش، به منظور نمایش محصولات فرهنگی و آثار هنرمندان ایران در بخش بین‌الملل، نمایشگاهی با مشارکت مجمع صنفی ناشران الکترونیک و انجمن تصویرگران کتاب کودک برگزار می‌شود. علاوه بر این، مؤسسه پژوهش تاریخ ادبیات کودکان با برپایی نمایشگاهی تحت عنوان «مشاگه تاریخ ادبیات کودکان ایران» سیر تحول ادبیات کودک و نوجوان را به معرض نمایش خواهد گذاشت.

ح: ارتباط با نمایشگاه‌های بین‌المللی، اتحادیه‌های نشر و انجمن‌های نویسندگان کشورها

د: برگزاری نشست‌های تخصصی داخلی و خارجی

ه: شناسایی و ارتباط با مراکز و مؤسسات و دست‌اندرکاران

و: زمینه‌سازی برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی کتاب ایران در خارج از کشور

ز: پیگیری و اقدامات مرتبط با مالکیت معنوی در کتاب و نشر

ح: تقویت پایگاه‌های اطلاع‌رسانی کتاب ایرانی در خارج

نظارت

الف: نظارت و ارزیابی فعالیت ناشران، بنگاه‌های ادبی و هر نهاد صنفی از بخش خصوصی در زمینه نشر بین‌الملل

ب: نظارت بر پایگاه‌های اینترنتی فروش کتاب ایرانی

عملکرد دفتر توسعه نشر در طول فعالیت سه ساله

پس از هماهنگی و انسجام فعالیت‌های مختلف معاونت امور فرهنگی درخصوص توسعه کتاب و نشر بین‌الملل ایران، هسته اولیه دفتر توسعه نشر در دفتر مجامع و فعالیت‌های فرهنگی ایجاد شد و دبیرخانه مستقلی برای انجام فعالیت‌ها و تشکیل گروه‌های کارشناسی اجرایی و نظارتی اختصاص داده شد. سپس با دعوت از متخصصان، استادان، نهادهای صنفی و ناشرانی که در عرضه‌های خارجی صاحب اندیشه و تجربه بودند و با گردآوری داشته‌ها و ظرفیت‌های بالقوه و بالفعل، قدم‌های اولیه برداشته شد.

در گام‌های بعدی دفتر توسعه نشر از طریق جراید و مکاتبات، اطلاعات نمایشگاه‌های معتبر خارجی را در اختیار ناشران قرار داد و در سال ۱۳۷۹ نمایشگاهی از آثار ترجمه شده بعد از انقلاب اسلامی در موضوعات و زبان‌های مختلف گردآوری و کتابنامه آن را تهیه کرد و همچنین گردآوری اخبار و اطلاعات کتاب ایران در خارج از کشور از همین سال آغاز شد.

در سال ۱۳۸۰ اولین نشست تخصصی و میزگردهای گفت‌وگویی اهل فن در هفته کتاب و نمایشگاه بین‌المللی کتاب ایران برگزار شد و اولین دوره مسابقه انتخاب برترین ترجمه آثار ایرانی اجرا شد. در این نشست سخنرانی و میزگرد در موضوعات ایران در خارج و رفع موانع برگزار شد و اولین کارگاه آموزشی آشنایی با صنعت کتاب و نشر با حضور دست‌اندرکاران در کشور آلمان با همکاری اتحادیه ناشران آلمان و نمایشگاه بین‌المللی فرانکفورت برگزار شد. شناسایی و معرفی جوایز مهم کتاب و محافل ادبی از فعالیت‌های دفتر توسعه نشر در آن سال بود.

حضور ناشران ایرانی و غرفه توسعه نشر بین‌الملل در نمایشگاه‌های بین‌المللی فرانکفورت، بولونیا و... افزایش یافت. در سال ۱۳۸۱ شناسایی بازارهای هدف و موضوعات موردنیاز علاقه‌مندان کتاب ایرانی، شناسایی و ارتباط با مدیران نمایشگاه‌های بین‌المللی، اتحادیه‌های ناشران و افراد مطبق و مؤثر ایران در خارج از کشور، شناسایی و ارتباط با آژانس‌های ادبی بین‌المللی و آغاز فعالیت‌های بنگاه‌های ادبی ایرانی را شاهد بودیم.

همچنین سالن توسعه نشر بین‌الملل کتاب ایران در پانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب ایران و برگزاری نشست تخصصی توسعه بین‌المللی نشر ایران در دهمین دوره هفته کتاب انجام شد و از صاحبان نظران خارجی در برنامه‌های فرق نیز دعوت شد.

در همین راستا با تمایلی که ناشران خارجی در سال‌های اخیر نسبت به ترجمه و نشر آثار بزرگان ادب و

دفتر توسعه بین‌الملل نشر ایران از سال ۱۳۸۰ با هدف حمایت از گسترش بازار کتاب‌های ایرانی در جهان و ارائه اطلاعات به ناشران ایرانی فعالیت خود را آغاز کرده است و با برنامه‌ریزی و اقدامات خود همواره تلاش می‌کند پایه‌گذار موفقیت‌های ناشران در آن سوی مرزها باشد. این دفتر برنامه‌ریزی‌ها را موضوع فعالیت‌های خود قرار داده است. لازم به ذکر است که بعضی از این اقدامات قبلاً در بخش‌های کارشناسی معاونت امور فرهنگی و دفتر مجامع و فعالیت‌های فرهنگی از طریق شرکت در نمایشگاه‌های تخصصی و نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب و اعزام ناشران به نمایشگاه‌های خارجی و ارسال کتاب به نمایندگی‌های کشورمان در خارج از کشور، جهت حضور در فعالیت‌های فرهنگی و نمایشگاهی کشورها صورت گرفته و در بسیاری از موارد سعی شده خلا حضور کتاب و نشر ایران را در بازارهای جهانی توسط ناشران خصوصی به همراه تعدادی از ناشران دولتی که بنیة اقتصادی حضورهای غیرانتفاعی خارجی را داشته‌اند پر کنند. دستاورد این تجربیات و موفقیت‌ها منجر به تأسیس دفتر

توسعه نشر بین‌الملل در دفتر مجامع و فعالیت‌های فرهنگی شد.

محور فعالیت‌های دفتر توسعه نشر عبارتنداز: اطلاع‌رسانی، آموزش، ارزیابی و نظارت بر زمینه‌های گسترش بازار کتاب ایران که در هر یک از این محورها برنامه‌ها و فعالیت‌هایی به شرح ذیل در نظر گرفته شده است.

اطلاع‌رسانی

الف: گردآوری اطلاعات آثار ایرانی ترجمه شده

ب: معرفی نمایشگاه‌های بین‌المللی و تخصصی کتاب

ج: معرفی جوایز مهم کتاب و محافل ادبی

د: تهیه اخبار و گزارشات بازار بین‌المللی کتاب ایران

آموزش

الف: انتشار نشریه توسعه بین‌الملل نشر

ب: ایجاد کارگاه‌های آموزشی و نشست در داخل و خارج از کشور

ج: کاربری اینترنتی توسعه نشر بین‌الملل

اجرا و ارزیابی

الف: شناسایی بازارهای هدف کتاب ایرانی و موضوعات موردنیاز

ب: برگزاری مسابقه انتخاب برترین ترجمه آثار ایرانی

به زبان‌های خارجی

شماره ۱۵۸
شنبه ۲۲ آذر ۱۳۸۲
کتاب و نشر
روزنامه تخصصی

مخاطبان خارجی مشتاق کتاب‌های ایرانی هستند

گفت و گو با رضا هاشمی نژاد: مدیر انتشارات افق

توجه به بازار جهانی کتاب‌های کودکان و نوجوانان یکی از فعال‌ترین بخش‌های انتشارات افق است. رضا هاشمی نژاد مدیر این انتشارات ضرورت توجه به بازار جهانی کتاب را درک کرده و تاکنون توانسته است با حضور در نمایشگاه‌ها و مجامع بین‌المللی در این زمینه تجربیاتی به دست آورد. گفت‌وگویی ما با وی به‌اینجه.

چندسال است که برای انتشار کتاب‌هایمان در خارج از ایران فعالیت می‌کنید؟

سال ۷۰ برای اولین بار در نمایشگاه بین‌المللی بولونیا شرکت کردم و تا ۳ سال بعد هم به بولونیا رفتم. چون بولونیا هم از نظر فرهنگی و هم تجاری، بهترین نمایشگاه کتاب کودک دنیاست. بعد از بولونیا در نمایشگاه‌های دیگری حضور داشتم و از آن به بعد در نمایشگاه کتاب فرانکفورت، لندن، هامبورگ و دبی شرکت کردم و با عدایان تولیدکنندگان و پوز کتاب‌های کودکان آشنا شدم. از جمله با ناشران کتاب‌های چاپ آب (جرمنه) مکاناتی آشنا شدم. پس از آن شهر کتاب با این ناشران ارتباط برقرار کرد. من از همان سال‌ها برای خرید کتابی را در چند کتاب اقدام کردم. چون احساس می‌کردم ما نمی‌توانیم از عرضه کتاب‌هایمان حرفی بزنیم. به این دلیل که کشور ما عرضه‌کننده کتاب نیست و حالا هم نیست. و آداب تجارت را نمی‌دانست. از طرفی آنها بیشتر فرزند هستند تا خریدار. یعنی حتی اگر بداند ما کتاب‌های خوبی داریم، باز هم نمی‌کنند کتاب‌های خودشان را بخرند. بنابراین فکر می‌کنم سال ۷۳ بود که کی‌رایت مجموعه ما کم شده بود، پیدا شد. و از یک ناشر آمریکایی خریدیم. این کتاب برنده جایزه بولونیا شده بود. البته برای خرید کی‌رایت بعضی از کتاب‌ها هم با نویسندگان آنها تماس گرفتیم. یکی از معروف‌ترین آنها جان کریستوفر بود که رمان‌های زیادی از او در ایران چاپ شده است.

چرا تصمیم گرفتید کتاب‌هایمان را در بازارهای بین‌المللی معرفی کنید؟

ابتدا فکر کردم که با شرکت در این نمایشگاه‌ها تصمیم می‌گیرم. چه اتفاقی در صورت شرکت در جریان است. البته اصلاً کار ساده‌ای نبود. چون ناشران خارجی نمی‌توانند بپذیرند که کشوری عضو قانون کی‌رایت نباشد و ناشران آن نیز این قانون را رعایت نکنند. بعضی از کشورها عضو کی‌رایت نیستند، اما ناشران آنها به دلیل مانع جغرافیایی، این قانون را پذیرفته‌اند. در مجموع شاید مهمترین دلیلی که باعث شد فعالیت‌مان را در این عرضه شروع کنیم، کمک‌های بود یعنی می‌خواستیم ببینیم در دنیا چه خبر است. این کمک‌ها را هم نگوییم که تا به حال حضور در این مجامع از نظر تجاری سودی برای ما نداشته است.

ظاهراً شما قصد دارید کتابی را با پرداخت حق کی‌رایت آن منتشر کنید. چه شد که تصمیم گرفتید قانون کی‌رایت را رعایت کنید؟

قرار بود تصمیم می‌گرفتیم که نوشته آوی را بخریم. این کتاب برنده جایزه بولونیا سال ۲۰۰۳ است و نویسنده آن پیام زبانی خطاب به خوانندگان ایرانی نوشته و در آن اظهار می‌دارد از اینکه در کتاب به یادگار دارم که یکی از آنها هزار و یک شب است و این کتاب شاید اونی عجیب باشد به قدری که من در آن زمان از ادبیات کشور، تنها و بهرام قنصل و شمس آل‌انقلاب نویسنده این کتاب را به یاد دارم. اما وقتی گوشت و گفت‌وگویی توپم به حساب بانک آمریکا پول بریزیم چون بانک‌های آمریکا حساب‌هایمان به روی ایران بسته است!

به هر حال من خیلی بی‌سبی می‌کنم که ایران بودی قانون کی‌رایت را می‌پذیرد. در این صورت مایهتر می‌توانم با ناشران و نویسندگان ارتباط برقرار کنم.

تاکنون برای چند کتاب ایرانی با ناشر خارجی فرارده بسته‌اید؟

کتاب‌های زیادی فرستاده‌ایم. اما هنوز موفق نشده‌ایم فرارده‌ای بنویسیم. البته گاهی از یک کتاب استقبال شده و ناشر پیشنهادی داده که چون در سال‌های ما این موارد آشنا نبودیم، با ناشریم با آنها فرارده بنویسیم. اما در حال حاضر با آژانس ادبی کیا همکاری می‌کنیم و همین سبب شده که با این مسائل آشنا شویم. **به نظر شما آیا آژانس ادبی تاکنون موفق بوده‌اند؟**

من شخصاً خیلی به فکر تأسیس آژانس‌های ادبی بودم. یعنی از حدود شش الی هفت سال پیش در جلساتی که در ادار مجامع توسعه نشر بین‌المللی برگزار می‌شد، شرکت می‌کردم. آن زمان شنیدم این آژانس‌ها حرف جدیدی بود. قبل از آن هم اصرار داشتم که آژانس‌های ادبی هرچه زودتر تأسیس شوند و معتقد بودم، تنها

راه موفقیت ما تأسیس آژانس‌های ادبی است. یعنی باید افراد متخصص باشند که با نامه‌نگاری، زبان، حقوق و قوانین تجارت آشنا باشند. چندساله از حدود سه سال پیش تاکنون دفتر توسعه نشر بین‌الملل از این آژانس‌ها حمایت می‌کند. اما به نظر من تنها آژانس ادبی موفق، آژانس کیا و البته کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان است که دلیل موفقیت آن هم به خاطر تلاش‌های خود خانم حائری است.

نشر افق هم چند سال پیش آژانس ادبی داشته است.

بله. اولین آژانس ادبی را نشر افق در اوایل دهه ۷۰ تأسیس کرد. من قبل از افق، آژانس ادبی دیگری نمی‌شناسم. این آژانس دو سال فعال بود ولی به دلایلی منحل شد. بادم هست برای کتاب سفر به شهر سلیمان، که آقای مسعود خلیلی نوشته بود و امیرکبیر آن را منتشر کرده بود. نشر خارجی پیدا شد. حدود یک سال ماهه دنبال مدیر انتشارات امیرکبیر بودیم که در نهایت هم یک روز در خیابان او را پیدا کردیم. وقتی با ناشر خارجی برای عقد قرارداد تماس گرفتیم، ما به گفتند که سیاست‌هایمان تغییر کرده و پیشیمان شده‌اند. چون کشورهای دیگر وقتی صبح نام می‌فرستند، شب جواب می‌گیرند و مثال ما، خودشان و دیگران را مغلط نمی‌کنند!

بیشتر ناشران ما القیای نشر بین‌الملل را بده نیستند. فکر می‌کنید این همه از ناشران برای حضور در مجامع بین‌المللی کتاب کودک از چه راه‌هایی باید اقدام کنند؟

ناشری که بخواد در این حوزه فعالیت کند، ابتدا باید کتاب قابل عرضه داشته باشد. پس باید به عنصر مکان توجه کند. یعنی باید ببیند در کدام منطقه جغرافیایی، بهتراست کتاب‌هایش را عرضه کند. در بسیاری از مواقع وقتی اسم نشر بین‌الملل می‌آید، همه به اروپا و آمریکا فکر می‌کنند. در صورتی که شاید حتی ۵ درصد از کتاب‌های ما هم قابل مطرح شدن در بازار غرب باشند. چون نوعی از ادبیات بومی هست که به دلایل مختلف قابل ترجمه نیست.

ناشران باید یک کارشناسی را که زبان خارجی می‌داند و روابط عمومی خوبی دارد، در کنار خود داشته باشند. این کارشناس باید وضعیت جغرافیایی و فرهنگی کشوری را که قرار است کتاب‌های یک انتشارات در آنجا منتشر شود، بشناسد. به طور مثال ما کتابی به نام ماه پشونی و دانشم که برای یک ناشر آمریکایی فرستادیم. آنها خیلی از این کتاب تعریف کردند و حتی تصاویر آن را هنرمندانه داشتند. ولی ما با تماس گرفتند و اظهار داشتند که بچه‌های آنها با این سبک رنگ تصاویر آشنا نیستند و این نوع تصاویر، ارتباط برقرار نمی‌کنند. سال‌ها که من در آن زمان این توانایی را داشتم که با یک ناشر دیگر مکاتبه می‌کردم. شاید ناشر دیگری پیدا می‌شد که کتاب را همان شکل بپذیرد.

بنابراین بهتراست هر چند ناشر یک آژانس ادبی داشته باشند. چون این آژانس‌ها بیشتر با ناشران و آژانس‌های ادبی خارجی آشنا هستند و سریع‌تر می‌توانند برای یک کتاب ناشر پیدا کنند.

پس ناشر تا کتاب خوب چاپ نکرده نباید به فکر حضور بین‌المللی باشد. حداقل باید برای چاپ کتاب‌های خوب برنده‌ریزی داشته باشد. و طبیعی است که نوع سرمایه‌گذاری آن انتشارات باید حوض شود. بنابراین همه ناشران نمی‌توانند در این زمینه فعالیت کنند.

ایران از نظر ظرف عرضه کتاب به جهان در چه موقعیتی قرار دارد؟

جالب است. بدانی اگر چه تولید کتاب در آمریکا بیشتر است، اما انگلیسی قوی‌ترین اقتصاد نشر بین‌الملل را دارد. یعنی انگلیسی بیشتر از سایر کشورها، کتاب‌هایش را در خارج از مرز می‌فروشد. بعد از این کشورهای توسعه یافته، بین کشورهای جهان سوم

ایران در زمینه تولید و نشر بین‌الملل استفاده‌های زیادی دارد. در مورد ایران باید بگویم که ادبیات کودکان و نوجوانان ما در بخش بزرگ‌شکل و نیز ادبیات بومی و سنتی ایرانی، قابلیت مطرح شدن در جهان را دارد. بزرگ ادبیات کودک و نوجوان ایران برای ارائه در بازار بین‌الملل توانسته است.

به این نکته هم باید توجه داشت که انقلاب ایران مورد توجه غربی‌هاست و بعد از انقلاب هم سیمای ایران راه ورود کتاب‌های ایرانی را به خارج از کشور هموار کرده است. بسیاری از خارجی‌ها علاقه‌مند هستند کتاب‌های ایرانی را بخوانند و بداند کشوری که چنین فیلم‌هایی دارد در عرضه ادبیات چه کرده است.

از طرفی ما تصویرگران موفق داریم که ممکن است آثار آنها در ایران چندین مورد استقبال قرار بگیرد ولی در خارج از کشور تصویرگری کتاب‌های ما مورد توجه است.

در جواب این سؤال که ما در چه موقعیتی قرار داریم، باید بگویم شاید امروزه من مایین باشد ولی توانایی‌های ما زیاد است. من به بخش دولتی هیچ آمیدی ندارم و فکر می‌کنم بهتر است رزی بخش دولتی حساب نکنیم. اما در بخش خصوصی هم

مناصفه بسیاری از ناشران به قابلیت‌های ادبیات کشورمان آگاه هستند. مشکل هستم که برخی از کشورهای جهان سوم با توان کمتر از ما مطرح هستند. البته علم عضویت کی‌رایت در عرضه بین‌المللی یک مانع جدی برای حضور ایران است. ولی ما می‌توانیم کتاب‌های خارجی به ایران بکشیم. در آن هم عدم پرداخت

کی‌رایت به مؤلف خارجی است. این مسأله هراز عیب هم دارد. از جمله عدم اهتمام ناشران خارجی نسبت به فعالیت‌های ناشران ایرانی و...

توجه فرارده‌ها چگونه است و به طور معمول شمارگان کتاب و قیمت فروش آن در بازار جهانی چقدر است؟

به موضوع کتاب و کشور فرستنده آن بستگی دارد. مثلاً شمارگان کتاب کودک در آمریکا معمولاً ۵۰۰ نسخه است. البته این شمارگان کتاب‌های تصویری است. در خارج کی‌رایت به نسخ فروش رفته کتاب تعلق می‌گیرد. برخلاف ایران که ابتدا مبلغی را پرداخت می‌کند و چند ماه بعد هم کی‌رایت تعداد نسخه‌های فروش رفته کتاب را می‌پردازند. در مورد شمارگان هم که گفتیم بستگی دارد. کدام کشور چه کتابی را از چه کشوری بخواد منتشر کند. چون برای آمریکایی‌ها حتی شمارگان ۲۰۰ هزار نسخه نیز شمارگان معمولی برای کتاب‌های تصویری کودکان است.

ترجمه کتاب به عهده فرستنده است یا خریدار؟

طبق عرف جهان ترجمه به عهده ناشر مقصد است. یعنی ناشری که قرار است کتاب را در کشورش منتشر کند، اما در مورد کشورهای که ناشران مهاجر است مثل ایران ناشر ایرانی باید خلاصه ادبی ترجمه‌شده‌ای را از ناشر ارائه دهد. در این خصوص سوسی دست‌مان باید تمام موضوع آن را با ناشر توضیح دهد. ناشر خارجی باید بداند موضوع کتاب چیست و در پایان هم با ناشر می‌تواند. نکته بسیار مهم این است که وقتی کتاب چاپ شد، برای فروش کی‌رایت این اقدام می‌کنیم. در حالی که کشورهای خارجی، همزمان با چاپ کتاب، خلاصه‌ای از آن را برای فروش کی‌رایت به برخی از کشورها می‌فرستند. یعنی از همان ابتدا به فکر فروش کتاب‌شان هستند.

شماره ۱۵۸
شنبه ۲۲ آذر ۱۳۸۲
کتاب‌های
روزگاری که کتاب

آقای علیپور، وضعیت نشر ایران را در خارج از کشور چگونه می‌بینید؟

در مقایسه با سایر کشورهای جهان ایران در میانه‌های جدول نشر قرار دارد. نه خیلی نشانخته و نه آنچنان گسترده است که بتواند دردهای بالای بازار نشر قرار گیرد. شاید اگر فرهنگ گستردهٔ ناگهان فرهنگ کشورمان تاکنون نواسته‌نیم به آنچه بود ولی با توجه به پیشینهٔ برسیوم و کیفیت این است که با توجه به این میراث فرهنگی ارزشمند، ما باید زود به زودی براد کتاب جهان به عنوان متخصص مجیم.

این نوشته بیشتر مربوط به بازار نشر ایران در کدام کشورهاست؟ آیا صادرات کتاب ایران به کشورهای همسایه‌مان محدود می‌شود یا اینکه بازار گسترده‌تری را در بر دارد؟
کشورها را به لحاظ رابطهٔ با زبان و ادبیات فارسی می‌توان به چند دسته تقسیم کرد. یکی کشورهای که در آنها به زبان فارسی تکلم می‌شود یا اینکه به دلیلی رواج دارد که این کشورها اهمیت ویژه‌ای برای زبان فارسی قائلند و دستهٔ بعدی کشورهای هستند که با زبان فارسی آشنایی چندانی ندارند و بیشتر موضوعات کتاب‌های ما جلبشان می‌کند.

در کشورهای نانتا یا زبان فارسی، چه کتاب‌هایی بیشتر خریدار دارد؟

بیشتر کتاب‌های ادبی، چون مشاهیر ادبی ایران در سراسر دنیا شناخته‌شده‌اند و اصلاً خارجی‌ها ایران را به کشور ادب و عرفان

می‌شناسند. البته در سال‌های اخیر گرانشی در کشورهای غربی به عرفان و معانیوم یک ایجاد شده و از آنجایی که در کتاب‌های ایران این مباحث ملموس تر است. کتاب‌های این چنینی طرفداران زیادی پیدا کرده است. در غرب پروژه به کتاب‌های مابقی که بیشتر عرفان ایرانی است توجه بسیاری می‌شود.

بیشتر کدام نویسندگان مورد توجه واقع می‌شوند؟

بستگی به شناخت کشور مورد نظر از ایران دارد. مثلاً در آلمان، مولانا، خیام و حافظ بسیار مورد توجه قرار دارند و ترجمه‌های بسیاری از آثار این شاعران نویسنده‌گان در این کشور وجود دارد یا در آمریکا، مولانا بسیار مورد توجه قرار گرفته است و در تاجیکستان به کتاب‌های سعدی توجه بسیاری می‌شود.

از معاصران محمود دولت آبادی، غلامحسین ساعدی، احمد محمود و منیر وولای بی‌شمار مورد توجه هستند. البته در سال‌های اخیر به ترجمه و معرفی کتاب‌های نویسندگان معاصر ایرانی اهمیت بیشتری داده می‌شود و این امر باعث شده، شناخت بیشتری از آثار معاصر ایرانی به وجود یاباد.

به غیر از کتاب‌های ادبی و عرفانی، کدام کتاب‌ها مورد توجه قرار دارند؟

اجراً آغاضاری کتاب‌های سیاسی برای نو رو به مزایا داشته گذشته است. تقصیر و حرالآت سیاسی اخیر ایران، نگارها را به سوی کشورمان جلب کرده است و فاعدمآ کتاب‌های سیاسی نیز دستارلان زیادی پیدا کرده است.

آیا شما صبر می‌کنید تا این گزیناات ایجاد شود یا اینکه خودتان هم در این زمینه فعالیت می‌کنید؟

این دفتر ۳ سال است که تشکیل شده و هدفش رساندن کتاب ایرانی به بازارهای جهانی است و ما براساس رسالتی که وزارت فرهنگ

جهانی شدن سال‌هاست که هدفده دولت‌ها و ملت‌هاست و تأثیر این امر بر حوزه فرهنگ، هر روز بیش از پیش نمایان می‌شود. بهترین ترین راهکار جهانی شدن، ارتباط است و به طور ویژه ارتباط فرهنگی از مهمترین راههای توسعه و تبادل آذینتیه

بین کشورهاست و کتاب، سال‌هاست قسمت عمده‌ای از بازار ارتباط را به دوش می‌کشد. با وجودی که امروزه کانال‌های ارتباطی به طرز گسترده‌ای رو به زورن گذاشته است، ولی هنوز کتاب، این بار خاموش سهم زیادی برای خود محفوظ نگاه داشته است. بی شک هر کتابی به زبان خاصی نوشته می‌شود و زبان از نشانه‌های هویت یک ملت است و ویژگی‌های فرهنگی آن را منتقل می‌کند، ولی زبان‌ها در حوزه جغرافیایی محدودی به کار می‌روند و برای سایر جوامع نیاز به ترجمه دارند.

در کشور ما متولی ترجمه و معرفی کتاب‌های ایرانی در خارج از کشور، دفتر توسعه بین‌المللی نشر است و مدیر این مرکز آقای علی علیپور، مدیری که همسرین هدفده‌ای حمایت از نشران ایرانی در بیرون از مرزهای کشورمان است با او در یک بعد از ظهر دلدیز پاریس به گفت‌وگو نشستیم و این بازار بین‌المللی نشر ایران، موانع، مشکلات، راهکارها و… رویمسیم.

در میانه جدول نشر

گفت و گو با علی علیپور، مدیر دفتر توسعه بین‌الملل نشر ایران

و ارشد اسلامی بر دوستان گذاشته سعی می‌کنیم این وقفه را به نحر اسحق انجام دهیم.

دفتر نشر بین‌الملل تا به چه ضرورتی تشکیل شده و چه اهدافی را دنبال می‌کند؟

این دفتر طی فرایند پیچیدهای تشکیل شده، چند سالی، نشران ایرانی به صورت پراکنده و بدون در نظر گرفتن اهداف درازمدت در نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب، شرکت می‌کردند و فرارده‌هایی را با نشران خارجی معقد می‌ساختند. در طی این سال‌ها نمایشگاه بین‌المللی کتاب ایران هم رونق رفته جاگاه، خود را پیدا کرد و برای اعتبار خاصی در بازار نشر جهان شد و این مسائل دست به دست هم داد و نیاز به یک مرکز این چنینی را ایجاد کرد. در حقیقت لزوم این مرکز برای به فعل درآمدن استعدادهای بالقوه بازار کتاب ایران، احساس شد.

در سه سالی که از تشکیل این مرکز می‌گذرد، چه کرده‌اید؟

ما سعی کردیم جریان پاینده رو به رشدی را ایجاد کنیم که بتواند وضعیت نشر ایران را در بازارهای جهانی بهبود بخشد. این دفتر از ابتدای فعالیت خود، اقدامات تنوعی را به منظور دستیابی به توسعه بین‌المللی نشر ایران به‌دروزی و موفقیت‌های زیادی را از دست گرفته است. از جمله فعالیت‌ها، این دفتر نشر توسعه به توسعه بین‌المللی نشر است که تاکنون چهار شماره از این نشریه با موضوعات مختلف به زبان‌های فارسی و انگلیسی منتشر شده است و این رونق با انتشار نشریه‌های جدید ادامه می‌یابد. فعالیت دیگر این دفتر اجرای پروژه شناسایی بازار کتاب‌های ایرانی در جهان است که به منظور شناخت صحیح از بازار کتاب‌های ایرانی و ارزیابی راههای گسترش آن فعالیت‌های صورت می‌گیرد که طی آن ضمن ارتباط با بخش‌های خصوصی و دولتی داخل و خارج از کشور، میزان فروش کتاب‌های ایرانی، موضوعات مورد تقاضا،… مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. در همین مورد ما در اینجا کارگاه‌های آموزشی صنعت نشر ایجاد کرده‌ایم و از آنجایی که از فضای صنعت نشر در داخل مستور آگاهی از پیشرفت‌های جهانی و به رویکردن اطلاعات نشر است، کارگاه‌های با همیاری خودنشران در داخل ااحضور مدرسان خارجی با در خارج ااحضور ایرانیان در کشورهای پیشرفته) برگزار می‌شود. البته تاکنون دیوار تجربه چنین کارگاه‌های در آلمان و فرانسه وجود داشته که با استقبال عالی نشر روبه‌رو شده است. ما فعالیت‌های نگاه‌های ادبی را نیز ارزیابی می‌کنیم.

نگاه‌های ادبی، از آنس هایی خصوصی هستند که در بازدهیم نمایشگاه کتاب تهران اتمام موجودیت کرده و فعالیت خود را آغاز کرده و پس از یک دوره فعالیت جدی، در حال حاضر با حدودی از میزان فعالیت آینه‌نگار شده است. ما سعی داریم بازار نشر فعالیت‌های این نگاه‌ها آنها را به حضور فعال تر در بازار نشر کتاب تشویق کنیم. در کنار همه این فعالیت‌ها، ما یک بانک اطلاعاتی نیز به وجود آورده‌ایم که با هدف گردآوری اطلاعات مربوط به آثار ایرانی ترجمه شده به زبان‌های خارجی تشکیل شده تا پاسخگوی نیازمندی‌های

علاقه‌مندان در این حوزه باشد. در ضمن ما سعی کرده‌ایم تجهیزات برای حضور کتاب‌های برنده ایرانی در مسابقه ادبی جهان فراهم آوریم. به هر حال در طول سال، جشنواره‌های ادبی مختلفی در اقصی نقاط جهان برگزار می‌شود و ما تلاش می‌کنیم کتاب‌های ایرانی را در این جشنواره‌ها شرکت دعیم و سعی داریم ا نقطهٔ خود را با نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب توسعه دهیم. همانطور که می‌دانید، نمایشگاه‌های کتاب به دلیل حضور بخش‌های مختلف فعال درصنعت نمایشگاه‌های کتاب تهران شده است. ضمن اینکه برگزاری از اهمیت ویژه‌ای در عرضه نشر بین‌الملل بر برخوردار است و دیده‌شر است ارتباط با نمایشگاه‌های مهم تجز، فعالیت‌های جدی و مهم دفتر توسعه نشر بین‌الملل به شمار می‌رود. از دیگر فعالیت‌های این دفتر نیز برگزاری سالیان ویژه توسعه نشر در نمایشگاه کتاب تهران است که تاکنون در دوره آن با موفقیت برگزار شده است. ضمن اینکه برگزاری نمایشگاه‌های اختصاصی کتاب ایرانی در کشورهای دیگر پروژه کشورهای همسایه با گزیناات صنعت نشر و با همکاری بخش خصوصی در قسمت توسعه و اقدام است و در آمریکا، انگه ماک‌کیتبه توسعه بین‌المللی نشر داریم که این کیتبه به عنوان یک نهاد صنعتی از بخش خصوصی در زمینه نشر بین‌المللی تشکیل خواهد شد و اعضای آن را نشران فعال در عرضه بین‌المللی که بایدبه به رعایت حقوق معنوی نشر هستند و نگاه‌های ادبی تشکیل می‌دهند.

بین صحبت‌هایمان اشاره کردید که فعالیت‌های نگاه‌های ادبی هم

آقای علیپور، وضعیت نشر ایران را در خارج از کشور چگونه می‌بینید؟
در مقایسه با سایر کشورهای جهان ایران در میانه‌های جدول نشر قرار دارد. نه خیلی نشانخته و نه آنچنان گسترده است که بتواند دردهای بالای بازار نشر قرار گیرد. شاید اگر فرهنگ گستردهٔ ناگهان فرهنگ کشورمان تاکنون نواسته‌نیم به آنچه بود ولی با توجه به پیشینهٔ برسیوم و کیفیت این است که با توجه به این میراث فرهنگی ارزشمند، ما باید زود به زودی براد کتاب جهان به عنوان متخصص مجیم.
این نوشته بیشتر مربوط به بازار نشر ایران در کدام کشورهاست؟ آیا صادرات کتاب ایران به کشورهای همسایه‌مان محدود می‌شود یا اینکه بازار گسترده‌تری را در بر دارد؟
کشورها را به لحاظ رابطهٔ با زبان و ادبیات فارسی می‌توان به چند دسته تقسیم کرد. یکی کشورهای که در آنها به زبان فارسی تکلم می‌شود یا اینکه به دلیلی رواج دارد که این کشورها اهمیت ویژه‌ای برای زبان فارسی قائلند و دستهٔ بعدی کشورهای هستند که با زبان فارسی آشنایی چندانی ندارند و بیشتر موضوعات کتاب‌های ما جلبشان می‌کند.
در کشورهای نانتا یا زبان فارسی، چه کتاب‌هایی بیشتر خریدار دارد؟

حاجات می‌کنیم.

در حقیقت محورهای اصلی را مشخص می‌کنید؟

قطعاً ما محورهای اصلی را معلوم می‌کنیم و بقیه امور را به بخش خصوصی می‌سپاریم. البته در سطح کلان بازی‌ها با بازیابی هلیی را انجام می‌دهیم و امروز را به صورت کلی در دست داریم.

حماطوری که می‌دانیم به علت تبلیغات منفی، در برخی از کشورها بک نوع تجر بی‌عصای نسبت به ایران در سراسر دنیا وجود دارد. برای ردهدن این وجهه از کشورمان در آثار فرهنگی و ترجمه آنها چه کارهایی صورت داده‌اید؟

این مقوله هدف اصلی سیاست و ما هر فعالیت انجام می‌دهیم سهم عمده‌ای از آن به زودن این وجه بی‌عصای از ایران اختصاص دارد. ما در نمایشگاه‌های بین‌المللی شرکت می‌کنیم. کتاب هلیمان را ترجمه می‌کنیم و سعی می‌کنیم تصویر درستی از ایران برای جهانیان ارائه کنیم. اصولاً هدف ما از دستیابی به بازار بین‌المللی نشر کتاب، معرفی فرهنگ ایرانی است. ما حرف‌های زیادی برای گفتن داریم و در مقایسه با بسیاری از کشورهای جهان، موارد زیادی برای ارائه به دنیا داریم. جنبه خوبی فرهنگ ایرانی اقتدار بیزار و جذاب است. که ما تا مدت‌های مدیدی، چیزی را معرفی نمی‌کردیم. برای عرضه به جهانیان داریم. واقعیت این است که از این منبع هنوز استفاده درستی نشده است. ایندات کتابک ما آثار زیادی دارد که مطمئناً برای مردم کشورهای دیگر بسیار جذاب خواهد بود. همانطور که الان آمریکا ها به عراق ایرانی علاقه‌مندی زیادی نشان می‌دهند و حتی در دانشگاه‌هایشان این کتاب را تدریس می‌کنند. ما بدون حافظ که در آلمان تدریس می‌شود –

منظور بیشتر وجه سیاسی نقشیه بود. برای زوددن چهره ترویستی

الان در دنیا به کتاب‌های سیاسی ایران علاقه نشان می‌دهند. مخصوصاً کتاب‌هایی که در چند ساله اخیر در ایران چاپ شده است. آنها می‌خواهند از تجارت سیاسی ایران بیشتر بدانند. البته در سال‌های اخیر دید ملی منصفانه به ایران کشور کرده و خیلی بهتر شده است. رئیس‌جمهوری ما آن‌ا قیامت با طرح موضوع گفت‌وگو تمدن‌ها، نگاه‌ها را به سوی ایران جلب کرد. با ایجاد شباهت‌هایی از سوی دولتمردان ایران، چهره ترویستی ترسیم‌شده کم‌کم زودنه می‌شود و این مسائل نشان داده ما از نظر اقتصادی هم چهره خوب برای ایران داریم و به فکر شناساندن پیشینه فرهنگی ایرانی هستیم.

برای شناساندن این پیشینه فرهنگی چه کرده‌اید؟

ما بر اساس شناساندن کشورهای ایران برای این طرح برنامه‌ریزی می‌کنیم. ملاقات یکی از فعالیت‌هایمان این است که نمایشگاه‌های اختصاصی برای کتاب‌های مختلف برپا می‌کنیم. به مردم ملان در سال

۸۰ در هند و چین نمایشگاه‌هاشنامه برگزار کرده‌ایم و نمایشگاه‌هایی دیگر از این دست در کشورهای مختلف، حتی اینکه ما از ترجمه آثار ایرانی شدت حمایت می‌کنیم و سرمایه‌ها را از سرمایه‌ها مجریه جهانی کتاب است. ما این جایزه را به کسانی می‌دهیم که هزینه معرفی ایران و اسلام راگام‌های مثبتی در دنیا برداشته‌اند. البته ما سعی می‌کنیم این فعالیت‌ها جنبه سیاسی به خود نگردانند. در حقیقت هر جا قرار باشد پای سیاست به میان کشیده شود، این مرکز خود را کنار می‌کشد و سعی در هر چه فرهنگی‌تر کردن آن ایامات دارد.

در صحبت‌هایمان به تدریس کتاب‌های ایرانی در خارج از کشور اشاره کردید. حتماً در چرمان حسید که کتاب‌های ایرانی که در دانشگاه‌های جهان تدریس می‌شود، مربوط به سال‌ها قبل است.

چرا فعالیت‌هایی در این ایاطه صورت نمی‌گیرد؟

این مرکز هنوز خیلی جوان است و مدت زیادی نیست که فعالیت خود را شروع کرده‌ولی سعی کرده‌ایم در این زمینه هم کارهایی انجام دهیم. مثلاً دانشگاه‌های هند و کرمانی از ما کتاب خواسته‌اند، و ما چنین جلد کتاب ایرانی را برایشان ترجمه کرده و فرستاده‌ایم. البته حضور ایران در نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب هم در این زمینه می‌بازر نیست. نمایندگان دانشگاه‌های خارجی در این نمایشگاه‌های کتاب‌های ما می‌بینند و به آنها علاقه‌مندی نشان می‌دهند و ما هم نهایت همکاری را در ترجمه و ارسال کتاب با آنها انجام می‌دهیم.

بر سر راه ترجمه نشر بین‌المللی چه موانعی وجود دارد؟

مشکل اصلی ما مثل مشکل دیگران بر سر زبان‌های دیگر کشیده می‌رود. است. به هر حال هر طریقی باید هزینه دارد و هر قدر هم بود، نتیجه را می‌شد. البته سال گذشته بودجه خوبی به ما اختصاص داده شد. اما اولی عامل علت نبود تجزوالی که در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی رخ داد، ما با کمبود بودجه مواجه شدیم و عملاً نمی‌توانیم تعدادی از طرح‌هایمان را در مرحله اجرا در آوریم.

کتابخانه

فریبا تنوری

گزارشی از وضعیت بازارهای تمپیرایرانی سفیر کوچک، جهان بزرگ

تصویر ازبان مشترک همه اقوام و ملل است، چرا که از عناصری بومی می‌گردد که در سرشت و حافظه همه آدم‌ها نهفته است.
التمیر به عنوان گروه‌های از نثر «البته درآمدهای بسیار کوچکتر از انواع مشابه» در قالب طرح‌ها و تصاویر انتقال‌دهنده پیام و گویای فرهنگ و تمدن ملل گوناگون در الفصی نقاط دنیااست. در عین حال قرار گرفتن این محصول فرهنگی در زمره ایران پهلواد، پدیدآورنده بازاری است که بسیاری از علاقه‌مندان را به سوی خود جلب کرده و گاه بخش عمده‌ای از اقتصاد کشورها را در دست دارد.

اما فروشی با ۱۳۵ سال قدمت و با پیشینه تمدنی عظیم و تاریخی چنانچه از جمله سال‌ها، به بازار بین‌المللی اخیر دارد.
مجیموه‌ها دران خریداران و فروشندگان عمده نمیر در ایران بر این عقیده‌اند که با وسعه تلاش‌هایی که شرکت پست در چندسال اخیر برای رونق بازار نمیر کرده، هنوز بازار نمیر ایرانی به وضعیت مطلوب نرسیده است.

فازگی که سابقه فعالیتش در بازار نمیر به ۳۰ سال می‌رسد در بیان علل این نفعان می‌گوید: بعد از پیروزی انقلاب به علت بالا رفتن بیش از حد شمارگان بازار نمیر دچار رکود شد، از سوی دیگر عواملی چون پایین بودن کیفیت نمیر و بی فرهنگی حاکم در خصوص عدم آان دست به دست بردن با ما امروز شاهد ناامنی‌هاست.مدان نمیر ایرانی در سراسر جهان و حتی در داخل کشور باقیم.

با یک نگاه گذرا و مقایسه‌ای با برخی می‌توان تفاوت آشکاری را میان کیفیت رنگ‌ها و شفافیت چاپ نمیرهای ایرانی و خارجی یافت. این تفاوت ناشی از چه عواملی است؟
معمومی از کتاب‌های نمیر و معاونان اداره کل مهندسی عملیات پستی شرکت پست در پاسخ به این سؤال می‌گوید: وجود دستگاه‌های بسیار فرسوده و قدیمی در آسیب جدی را به صنعت نمیر ایران وارد کرده است. در وهله اول اما خصوصاً دران در سراسر دنیا بیشتر علاقه به جمع آوری چه نمیرهای ایرانی و چه نمیرهای خارجی است. در نتیجه سایر و شکل موجوده پستی از سوی دیگر دستگاه‌های کهنه و فرسوده چاپخانه دولتی که شرکت پست برای چاپ نمیرهایش از آن متکی است - کیفیت رنگ را در نمیرهای آوری و به جداییت آنها می‌کاهد.

معمومی در ادامه می‌افزاید: البته بازرانی‌هایی برای خرید دستگاه‌های جدیدی با قابلیت چاپ نمیر در ایجاد و سایزهای گوناگون ایرانی شده که امیدواریم هر چه زودتر به نتیجه برسد.

اما خصوصاً دران در سراسر دنیا بیشتر علاقه به جمع آوری چه نمیرهای ایرانی و چه نمیرهای خارجی است. در نتیجه سایر و شکل موجوده پستی از سوی دیگر دستگاه‌های کهنه و فرسوده چاپخانه دولتی که شرکت پست برای چاپ نمیرهایش از آن متکی است - کیفیت رنگ را در نمیرهای آوری و به جداییت آنها می‌کاهد.

معمومی در ادامه می‌افزاید: البته بازرانی‌هایی برای خرید دستگاه‌های جدیدی با قابلیت چاپ نمیر در ایجاد و سایزهای گوناگون ایرانی شده که امیدواریم هر چه زودتر به نتیجه برسد.

اما خصوصاً دران در سراسر دنیا بیشتر علاقه به جمع آوری چه نمیرهای ایرانی و چه نمیرهای خارجی است. در نتیجه سایر و شکل موجوده پستی از سوی دیگر دستگاه‌های کهنه و فرسوده چاپخانه دولتی که شرکت پست برای چاپ نمیرهایش از آن متکی است - کیفیت رنگ را در نمیرهای آوری و به جداییت آنها می‌کاهد.

معمومی در ادامه می‌افزاید: البته بازرانی‌هایی برای خرید دستگاه‌های جدیدی با قابلیت چاپ نمیر در ایجاد و سایزهای گوناگون ایرانی شده که امیدواریم هر چه زودتر به نتیجه برسد.

اما خصوصاً دران در سراسر دنیا بیشتر علاقه به جمع آوری چه نمیرهای ایرانی و چه نمیرهای خارجی است. در نتیجه سایر و شکل موجوده پستی از سوی دیگر دستگاه‌های کهنه و فرسوده چاپخانه دولتی که شرکت پست برای چاپ نمیرهایش از آن متکی است - کیفیت رنگ را در نمیرهای آوری و به جداییت آنها می‌کاهد.

معمومی در ادامه می‌افزاید: البته بازرانی‌هایی برای خرید دستگاه‌های جدیدی با قابلیت چاپ نمیر در ایجاد و سایزهای گوناگون ایرانی شده که امیدواریم هر چه زودتر به نتیجه برسد.

اما خصوصاً دران در سراسر دنیا بیشتر علاقه به جمع آوری چه نمیرهای ایرانی و چه نمیرهای خارجی است. در نتیجه سایر و شکل موجوده پستی از سوی دیگر دستگاه‌های کهنه و فرسوده چاپخانه دولتی که شرکت پست برای چاپ نمیرهایش از آن متکی است - کیفیت رنگ را در نمیرهای آوری و به جداییت آنها می‌کاهد.

معمومی در ادامه می‌افزاید: البته بازرانی‌هایی برای خرید دستگاه‌های جدیدی با قابلیت چاپ نمیر در ایجاد و سایزهای گوناگون ایرانی شده که امیدواریم هر چه زودتر به نتیجه برسد.

اما خصوصاً دران در سراسر دنیا بیشتر علاقه به جمع آوری چه نمیرهای ایرانی و چه نمیرهای خارجی است. در نتیجه سایر و شکل موجوده پستی از سوی دیگر دستگاه‌های کهنه و فرسوده چاپخانه دولتی که شرکت پست برای چاپ نمیرهایش از آن متکی است - کیفیت رنگ را در نمیرهای آوری و به جداییت آنها می‌کاهد.

معمومی در ادامه می‌افزاید: البته بازرانی‌هایی برای خرید دستگاه‌های جدیدی با قابلیت چاپ نمیر در ایجاد و سایزهای گوناگون ایرانی شده که امیدواریم هر چه زودتر به نتیجه برسد.

اما خصوصاً دران در سراسر دنیا بیشتر علاقه به جمع آوری چه نمیرهای ایرانی و چه نمیرهای خارجی است. در نتیجه سایر و شکل موجوده پستی از سوی دیگر دستگاه‌های کهنه و فرسوده چاپخانه دولتی که شرکت پست برای چاپ نمیرهایش از آن متکی است - کیفیت رنگ را در نمیرهای آوری و به جداییت آنها می‌کاهد.

معمومی در ادامه می‌افزاید: البته بازرانی‌هایی برای خرید دستگاه‌های جدیدی با قابلیت چاپ نمیر در ایجاد و سایزهای گوناگون ایرانی شده که امیدواریم هر چه زودتر به نتیجه برسد.

اما خصوصاً دران در سراسر دنیا بیشتر علاقه به جمع آوری چه نمیرهای ایرانی و چه نمیرهای خارجی است. در نتیجه سایر و شکل موجوده پستی از سوی دیگر دستگاه‌های کهنه و فرسوده چاپخانه دولتی که شرکت پست برای چاپ نمیرهایش از آن متکی است - کیفیت رنگ را در نمیرهای آوری و به جداییت آنها می‌کاهد.

معمومی در ادامه می‌افزاید: البته بازرانی‌هایی برای خرید دستگاه‌های جدیدی با قابلیت چاپ نمیر در ایجاد و سایزهای گوناگون ایرانی شده که امیدواریم هر چه زودتر به نتیجه برسد.

اما خصوصاً دران در سراسر دنیا بیشتر علاقه به جمع آوری چه نمیرهای ایرانی و چه نمیرهای خارجی است. در نتیجه سایر و شکل موجوده پستی از سوی دیگر دستگاه‌های کهنه و فرسوده چاپخانه دولتی که شرکت پست برای چاپ نمیرهایش از آن متکی است - کیفیت رنگ را در نمیرهای آوری و به جداییت آنها می‌کاهد.

معمومی در ادامه می‌افزاید: البته بازرانی‌هایی برای خرید دستگاه‌های جدیدی با قابلیت چاپ نمیر در ایجاد و سایزهای گوناگون ایرانی شده که امیدواریم هر چه زودتر به نتیجه برسد.

اما خصوصاً دران در سراسر دنیا بیشتر علاقه به جمع آوری چه نمیرهای ایرانی و چه نمیرهای خارجی است. در نتیجه سایر و شکل موجوده پستی از سوی دیگر دستگاه‌های کهنه و فرسوده چاپخانه دولتی که شرکت پست برای چاپ نمیرهایش از آن متکی است - کیفیت رنگ را در نمیرهای آوری و به جداییت آنها می‌کاهد.

معمومی در ادامه می‌افزاید: البته بازرانی‌هایی برای خرید دستگاه‌های جدیدی با قابلیت چاپ نمیر در ایجاد و سایزهای گوناگون ایرانی شده که امیدواریم هر چه زودتر به نتیجه برسد.

اما خصوصاً دران در سراسر دنیا بیشتر علاقه به جمع آوری چه نمیرهای ایرانی و چه نمیرهای خارجی است. در نتیجه سایر و شکل موجوده پستی از سوی دیگر دستگاه‌های کهنه و فرسوده چاپخانه دولتی که شرکت پست برای چاپ نمیرهایش از آن متکی است - کیفیت رنگ را در نمیرهای آوری و به جداییت آنها می‌کاهد.

معمومی در ادامه می‌افزاید: البته بازرانی‌هایی برای خرید دستگاه‌های جدیدی با قابلیت چاپ نمیر در ایجاد و سایزهای گوناگون ایرانی شده که امیدواریم هر چه زودتر به نتیجه برسد.

اما خصوصاً دران در سراسر دنیا بیشتر علاقه به جمع آوری چه نمیرهای ایرانی و چه نمیرهای خارجی است. در نتیجه سایر و شکل موجوده پستی از سوی دیگر دستگاه‌های کهنه و فرسوده چاپخانه دولتی که شرکت پست برای چاپ نمیرهایش از آن متکی است - کیفیت رنگ را در نمیرهای آوری و به جداییت آنها می‌کاهد.

معمومی در ادامه می‌افزاید: البته بازرانی‌هایی برای خرید دستگاه‌های جدیدی با قابلیت چاپ نمیر در ایجاد و سایزهای گوناگون ایرانی شده که امیدواریم هر چه زودتر به نتیجه برسد.

اما خصوصاً دران در سراسر دنیا بیشتر علاقه به جمع آوری چه نمیرهای ایرانی و چه نمیرهای خارجی است. در نتیجه سایر و شکل موجوده پستی از سوی دیگر دستگاه‌های کهنه و فرسوده چاپخانه دولتی که شرکت پست برای چاپ نمیرهایش از آن متکی است - کیفیت رنگ را در نمیرهای آوری و به جداییت آنها می‌کاهد.

معمومی در ادامه می‌افزاید: البته بازرانی‌هایی برای خرید دستگاه‌های جدیدی با قابلیت چاپ نمیر در ایجاد و سایزهای گوناگون ایرانی شده که امیدواریم هر چه زودتر به نتیجه برسد.

شماره ۱۵۸

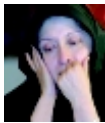
شنبه ۲۲ آبان ۱۳۸۲

۹ کتابخانه کوچک

فکت و واکا

بسیاری از ناشران برای عرضه آثار خود در مجامع بین‌المللی فعالیت کرده‌اند. یکی از این ناشران، انتشارات شباویز است که تاکنون کثیرن‌رانت بیشتر کتاب‌های منتشر شده‌اش را به ناشران خارجی فروخته است. با فریده خلعتبری مدیر این انتشارات دربارهٔ بازار بین‌المللی کتاب کودک ایران گفت‌وگو کردیم که می‌خوانید.

از چه سالی در نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب شرکت کردید؟ از زمانی که ناشران ایرانی توانستند در نمایشگاه کتاب فرانکفورت شرکت کنند. تا قبل از سال ۲۰۰۰ ما اجازه نداشتیم در نمایشگاه فرانکفورت شرکت کنیم. وقتی این مجوز صادر شد، من تصمیم گرفتم به این نمایشگاه بروم و ببینم چه خبر است. البته قبل از آن هم به فکر حضور در این نمایشگاه بودم.

چه شد که تصمیم گرفتید کتاب‌هایمان را در بازار بین‌المللی عرضه کنید؟ به این نتیجه رسیدم بودم که بازار داخلی دیگر نمی‌تواند جوابگوی هزینه‌های ما باشد. بنابراین به فکر حضور در بازارهای جهانی افتادم. علاوه بر این، به عقیده من نشر کتاب ما می‌تواند درآمد آسان باشد. یعنی اگر به فرهنگ و هنر پرداخته شود، درآمد آن می‌تواند از نظر اقتصادی جایگزین درآمد نفتی شود.

به طور مشخص در مورد کتاب‌های کودک‌ان و توجوئان ایرانی، فکر می‌کنید آیا این کتاب‌ها قابلیت مطرح شدن در جهان را دارند؟

صد در صد. ما نویسنده‌گان خوبی داریم. البته اگر آنها را مجبور نکنیم در قالب‌های خاص بویسند، باید آنها را آزاد بگذاریم و به آنها توجیه کنیم. در این صورت نویسندگان و تصویرگران ما می‌توانند بهترین کارها را ارائه دهند. چنان‌که می‌بینیم در این چند سال اخیر که آزادی عمل این گروه از هنرمندان بیشتر شده، جوایز بین‌المللی زیادی به دست آورده‌اند.

در مجموع در نظر من کتاب‌های کودکان ما جایگاه بسیار مهمی می‌توانند در بازار جهانی داشته باشند. مواقع حضور در بازارهای بین‌المللی کتاب کودک را در چه می‌بینید؟

به نظر من یکی از مواقع سیاست‌ها کاملاً خلف دولت بویزد و وزارت آموزش و پرورش است. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نمی‌تواند در این زمینه فعالیت چندانی داشته باشد. چون بخش بسیار کمی از بودجه فرهنگی کشور در اختیار وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است. بنابراین با وجود آنکه به نظر می‌رسد متولی اصلی فرهنگ، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باشد، اما به دلیل بویوجه کم و امکانات محدود تأثیر مثبتی در این روند ندارد.

در کل باید صدا و سیما، آموزش و پرورش و بسیاری از نهادهایی که امکانات گسترده‌ای در اختیار دارند، برای بهتر شدن این وضع تلاش کنند. اما متأسفانه خرید اصلی ناشران دولتی تحت پوشش وزارت آموزش و پرورش، روی کتاب‌های ترجمه و بازاری و کم محتوا، متمرکز شده همین کتاب‌ها هم در مدارس توزیع می‌شوند. حال چه انتظاری می‌توان داشت که چنین مراکزی برای نشر کتاب‌های ایرانی در خارج از کشور فعالیت کنند.

مهمتر از همه آن‌که برای جهانی شدن، ناشر باید آثار خوبی تولید کند و بعد از بین این آثار، بهترین‌ها را انتخاب کرده و به خارج از کشور عرضه کند. ولی بیشتر ناشران تمام درآمدشان از راه فروش داخلی کتاب‌های کم‌ارزش تأمین می‌شود. مسلماً در چنین شرایطی به چاپ کتاب‌هایی که قابل عرضه در بازار جهانی باشند، علاقه مند نخواهند شد. من عامل تمام این عقب‌ماندگی را در ابتدا وزارت آموزش و پرورش و ناشران تحت پوشش آن و سپس صدا و سیما را می‌دانم که همیشه با سیاست‌های اشتباه دربارهٔ کتاب عمل کرده‌اند.

یکی از مواقع حضور آثار ایرانی در مجامع بین‌المللی، بیوسن ایران به میزبان بین‌المللی کپی‌رایت است. آیا شما تا به حال به این دلیل برای فروش کتاب‌هایمان با مشکل مواجه شده‌اید؟ من جزو ناشرانی هستم که قانون کپی‌رایت را رعایت می‌کنیم. اگر کتاب ترجمه شرکت کرده‌ام، کپی‌رایت آن را نیز پرداخته‌ام. در نتیجه چون من به قانون نشر جهانی احترام می‌گذارم، دیگران نیز کتاب‌های من را به راحتی می‌خرند. می‌توان گفت کپی‌رایت نصف بیشتر کتاب‌های منتشر شده نشر شباویز در بازارهای بین‌المللی فروخته شده است. آیا خودمان این

گفت‌وگو با فریده خلعتبری، مدیر انتشارات شباویز

در آمد نشر می‌تواند جایگزین درآمد نفت شود

برای ناشری مثل ما خیلی گران تمام می‌شود. به دلیل آنکه در نهایت می‌توانیم یک نفره ۴۶ متری اجاره کنیم که اجاره آن ۳ هزار یورو است. در نتیجه حدود دو هزار بین‌المللی برای ناشر وجود ندارد. مگر آنکه بتواند تنها نمایشگاه بازدید کند که در این صورت نمی‌تواند برای کتابش بازار جهانی معمولاً شمارگان کتاب فروخته شده چقدر است؟

وقتی حق نشر یک کتاب به ناشر خارجی واگذار می‌شود، ناشر با توجه به کشوری که کتاب را از آن خرید و زبان اصلی کتاب، شمارگان آن را تعیین می‌کند. کتاب‌های کشورهای مثل ایران یا ژاپن که محدودیت زیادی دارند، معمولاً دولتی سه هزار نسخه است. برعکس شمارگان کتاب‌های چین و آمریکا یکی که زیاتشان گستره بیشتری را در برمی‌گیرد و جمعیت زیادی دارند بیشتر است.

شما وقتی قرار است کتاب‌هایمان را در ایران منتشر کنید، همزمان آن را به زبان انگلیسی ترجمه می‌کنید. درست است؟ بله. چون زبان انگلیسی زبانی است که خودم به آن کاملاً مسلط هستم. در شروع کار کتاب‌ها را به انگلیسی ترجمه می‌کنم و از آن پس ترجمه کتاب به عهده نشری است که حق نشر آن را خریدند است.

آیا با آژانس‌های ادبی هم همکاری می‌کنید؟

بله. با چند آژانس ادبی در هلند، آمریکا، آلمان، ایتالیا، فرانسه و کره همکاری دارم.

با آژانس‌های ادبی ایران همکاری می‌کنید. درست است؟ این آژانس‌ها فقط نشان آژانس ادبی است. من خودم صد برابر بهتر از این آژانس‌ها می‌توانم کتاب‌هایم را عرضه کنم.

از کار آژانس‌های ادبی خارجی راضی هستید؟ بله. ولی کار خودم بهتر است. چون فکر می‌کنم خودم، کتاب‌هایم را خوب می‌شناسم و وقتی با یک ناشر که مشتری کتاب است صحبت می‌کنم، متوجه می‌شوم که کدام کتاب را می‌پسندند. به هر حال من دربارهٔ کتاب‌هایم بیشتر و بهتر از دیگران می‌توانم توضیح دهم. البته هستند ناشرانی که متأسفانه کتاب منتشر شده انتشاراتشان را حتی یک بار هم نخوانده‌اند.

این ناشران نمی‌توانند در این زمینه موفق باشند. شکل ظاهری کتاب چقدر در خرید کتاب توسط ناشر خارجی مؤثر است؟

در مورد شکل ظاهری کتاب‌های خود مطمئن هستم که کتاب‌هایم هم طبعی است که تمام دیدان آن را پذیرفته است. سعی کرده‌ام ترکیب بندی کتاب‌ها با استانداردهای جهانی هماهنگ باشد.

در واقع هر کس که کتاب را می‌بیند، تصاویر خوب آن و مرتب و زیبا بودن کتاب توجه او را جلب می‌کند و بعد وقتی داستان آن را می‌خواند، متوجه هماهنگی متن و تصویر می‌شود. بنابراین خیلی نادره‌که آن را نخرند.

کدام کشورها در این زمینه قابل سرمایه‌گذاری‌ترند؟ نفوذ در بازارهای اروپا بویژه اروپای غربی بسیار سخت است. چون اروپایی‌ها نسبت به فرهنگ ما چه‌کثری می‌کنند. یعنی سعی می‌کنند کتاب‌های ما وارد کشورشان شود. شاید اگر آن‌ها هستند که کتاب‌های ایرانی بازارشان را قیضه

والبه فکر می‌کنید، کتاب‌های ما می‌توانند بازار اروپا را قیضه کنند؟

بله. من بارها گفته‌ام که اگر از نویسندگان و تصویرگران ما حمایت شود، می‌توانیم دنیا را بگیریم.

حرف آخر…

متأسفانه هزینه پست نمونه‌ها و ترجمه کتاب‌های زیاد است و هیچ کس هم در این زمینه کمک نمی‌کند. ناشران ما کاملاً تنها هستند. چون مجری ۵۰ کتاب ترجمه شده آماده داشته باشند و در نمایشگاه شرکت کنند به امید آنکه شاید کپی‌رایت پنج عنوان از این کتاب‌ها را بفرروشند.

تأکید می‌کنم راه نجات نشر ما از این بحران جهانی شدن است. اگر به این مسأله توجه نکنیم زمانی خواهد رسید که ما دیگر امکان ورود به بازارهای جهانی را نخواهیم داشت. چون الان موقعیت خوبی داریم و اگر از ناشران حمایت دولتی خوبی داشته باشیم، می‌توانیم در بخش فرهنگ و هنر روی پای خودمان بایستیم.

کتاب‌ها را در ایران ترجمه کرده‌اید؟ بله. ما مترجم داریم و بعد از اینکه مترجم یک کتاب را ترجمه کرد، در ایران آن را ویرایش می‌کنم و همیشه در آخر کار خودم اصل کتاب را با ترجمه آن تطبیق می‌دهم. برای اینکه مطمئن باشم متن ترجمه شده، آنچه را که ما می‌خواهیم به مخاطب می‌رساند، با خودمان در بسیاری موارد تغییر و اصلاح لازم است. چون همه کتاب‌ها با فرهنگ کشورهای دیگر هماهنگ نیستند.

به طول مثال کتابی به نام سوسک طلا داریم. در فرهنگ ما خاله سوسکه موجود فشنگی است و بیچه‌ها شخصیت خاله سوسکه را دوست دارند. ولی در سایر کشورهای جهان، سوسک معطر آلودگی است و اگر کتابی دربارهٔ سوسک نوشته شده باشد، هیچ ناشری حاضر نیست آن را منتشر کند.

طبعی است زمانی که بخواهیم این کتاب را به زبان‌های دیگر ترجمه کنیم. باید به جای سوسک از شخصیت دیگری استفاده کنیم که به نظر آنها قابل قبول است. مثلاً من به جای سوسک، می‌نویسم جیرجیرک. در واقع می‌خواهم بگویم، ناشر باید فرهنگ کشورهای دیگر را بشناسد و بتواند در ترجمه‌ها از کلمات یا نام‌های جایگزین استفاده کند.

آیا تا به حال پیش آمده که از شما بخواهند تصاویر کتاب را تغییر

دهید؟ یعنی مثلاً بگویند که بچه‌های ما این نوع تصاویر را نمی‌پسند.

ممکن است تصویرگری کتاب‌های ما را برخی از کشورها نپسندند. چون به هر حال آداب و رسوم، سنت‌ها و روش زندگی ما با آنها متفاوت است. ولی تا به حال پیش نیامده که از ما بخواهند تصاویر را تغییر دهیم. چون کتاب یک مجموعه است و من هم حق نشر کتابم را به همان شکلی که هست، می‌فروشم.

بسیاری از ناشران ما بلد نیستند کتاب‌هایشان را در بازار جهانی عرضه کنند. شما فکر می‌کنید برای حل چنین مشکلی چه باید کرد؟

به نظر من ابتدا باید دیدگاه دولت نسبت به نشر بین‌الملل تغییر کرده و ازگان اصلی دولت، متحول شود. پس می‌توان به ناشران آموزش داد تا آنها را به فعالیت در این عرصه ترغیب کرد. در حال حاضر بسیاری از ناشران ما به فکر چاپ کتاب‌های هستند که در بازار داخلی فروش خوبی داشته باشند. این دست از ناشران نمی‌توانند در بازار بین‌المللی چنین کتاب‌هایی را عرضه کنند. چون این کتاب‌ها در خارج از کشور مورد استقبال قرار نمی‌گیرد.

تا وقتی که ما چنین مشکلاتی را برطرف نکنیم، نمی‌توانیم در مجامع بین‌المللی موفق باشیم.

اگر یک ناشر خصوصی بخواهد در زمینه نشر بین‌الملل فعالیت داشته باشد، از چه راه‌هایی می‌تواند اقدام کند؟

برای اولین بار در نمایشگاه بین‌المللی کتاب اسامال، بازار نشر کتاب‌های ایرانی را دنبال‌زای شد که حرکت مثبتی در این زمینه بود. دفتر نشر بین‌المللی پیش از نمایشگاه کتاب هم برای حضور کتاب‌های ایرانی در بازارهای جهانی فعالیت داشته است. ناشران می‌توانند از طریق این دفتر با مسائل نشر بین‌الملل آشنا شوند.

به هر حال من فکر می‌کنم در عرصه می‌توان کار کرد. به شرط آنکه هزینه‌های جانبی کم شده و از ناشران بیشتر حمایت شود و بخشی از کمک‌های دولتی به نشر بین‌المللی اختصاص یابد. چون هزینه ترجمه کتاب و رفت و آمد نمایشگاه‌های بسیار سنگین است که این خود یک مانع جدی محسوب می‌شود. به طور مثال برای شرکت در یک نمایشگاه حداقل بین ۱۲ تا ۶ میلیون تومان پول لازم است. با شرکت در نمایشگاه بولونیا

شماره ۱۵۸
شنبه ۲۲ آذر ۱۳۸۲
۱۰
روزنامهٔ اطلاعات

زندگی

دکتر شفیع زاده به آذرماه سال ۱۳۲۹ در شهر خرم‌آباد، در محله‌ای معروف به گرداب سنگی، دیده به جهان گشود وی از اولین خاطره‌هایش با کتاب، اینگونه یاد می‌کند: «دانش آموز دبستان پانزده بهمن بودم. آن روزها خانه ما در محله سوم اسفند بود و روی روی خانه ما کتابفروشی آقای یاقاری و آقای مجلسی بود. من آن روزها مشغری پر و پا قرص کیهان بچه‌ها بودم.»

و از همان دوران خواندن کیهان بچه‌ها تا امروز وی همچنان درگیر و دار عالم خواندن و نوشتن است.

روزنه‌ای برای آیندگان

گفت وگو با دکتر فتح الله شفیع زاده

خاطره‌ای از دبستان بگویید و اینکه تا وقتی که به پناه تحصیل از خرم‌آباد رفتید، چگونه گذشت؟

خاطره‌ای که از آن دوران برایم به یاد ماندنی است، جابزه‌ای است که در سال دوم دبستان از زنده‌یاد آقای سید مصطفی قاسمی (رحمه‌الله علیه) پدر گرامی سید فرید قاسمی دریافت کردم. خاطره شیرین این اولین هدیه محرم را که یک مدال‌آب‌آبی و یک مدال‌آتش در یک مداد بود، هنوز پس از گذشت سال‌ها از یاد نبرده‌ام. دبستان کلاس اول دبستان (احمدی فعلی) در دبیرستان پهلوی واقع در شمال میدان موهج‌آباد و در کنار باغ نخلت سوری شد. در این سال‌ها بود که علاقه‌ام به مطالب ادبی و اجتماعی بیشتر شد و گذشتن از مطالعه مجلای مانند سید و سیاه، فردوسی، توفیق و غیره، با منون کلاسیک از جمله گلستان سمنی، دیوان حافظ و… آشنا شدم.

در این دوران بود که باصطلاح طبع شعر گل کرد. در دوران دبیرستان معلم‌های دانشمند مثل آقای داریوش جابری و آقای دشتیبه که پیش از هر چیز در آن دوران حضور این افراد برای شروع شعرای من مؤثر بود، بهم می‌آوردن کلمات آهنگین واکریه‌وقت شعری؛ که سرودم را برای آن‌ها می‌خواندم.

دیگر شعری که در سرانجامش نپست رفتند همه خاطره‌ها چون غم پاییز بر باغ قلم جز گل تهناتهام نپست در درون دبیرستان یعنی سال‌های (۱۳۴۵-۱۳۳۸) در رشته طبیعی تجربی فعلی در دبیرستان امیرکبیر خرم‌آباد واقع در میدان نخبی به تحصیل مشغول شدم. از دبیران آن دوران که امینوارم هر کجا هستند سلامت باشند، آهنگی که به یاد دارم عبارتند از آقایان: دکتر حسینعلی، ابرج کامیابی، اسماعیل الدانیان، نصرت الله صالحی، قدوسی، زینب چایبند، مرادی، ابوالحسن جزایری، مدرس و مولوی و آیدانان آقای حسین رضایی که هر کدام برایم بگناکه و مینویسند خاص دارند.

در این سال‌ها در کنار دروس دبیرستان ملل گذشته به فعالیت‌های ادبی هم مشغول بودم. یادم می‌آید با همکاری سایر همکلاسی‌های یک روزنامه دیواری ادبی- فرهنگی برای دبیرستان تربیت دادیم که مورد استقبال دانش‌آموزان قرار گرفت.

در این سال‌ها بود که با شعر نوی نیایش بیشتر آشنا شدم و با

زندگی

گفت وگو با سیدسیامک موسوی، پژوهشگر و نمایشنامه‌نویس

دیدن به مثابه نوشتن

سیدسیامک موسوی **فلاح‌الحصول** ادبیات نمایشی در مقطع کارشناسی ارشد است. او اکنون مدرس دانشگاه است.

فیلم می‌سازد و تئاتر کار کند. او اکنون چند نمایشنامه و پژوهش تئاتر نیز چاپ کرده است.

در کنار نوشتن، گرایش به فیلمسازی و کار اجرایی تئاتر را داشته‌اید. شکل‌گیری این هنرها از سوی شما، در کنار بنگار، چگونه ممکن شده و در نهایت هدفه اصلی شما چیست؟

عقلیت هنرمندی را تا نمایشنامه‌نویسی شروع کردم، چون که اصلاً آفتاب آشنایی من با ادبی هنر از صفحه تئاتر شکل می‌گیرد. در دوران آن فعالیت‌ها به فیلمسازی علاقه‌مند شده و در برهه‌های آرزومان حتی فیلمسازی حرفه معاشم بود. اکنون بیشتر به کارهای پژوهشی می‌پردازم. اما همچنان هدفه اصلی من فیلمسازی است.

چگونه می‌توانید طوری از پیش‌بین شده دارید، با طرح کلی در حین نگارش شکل می‌گیرد؟ معمولاً یک ایده یا طرحی من پیش می‌آید و به طول ناخواه یا که اتفاقاً من هدف‌تالابصره مجبور به نوشتن آن بشوم. حال بسته به ساختار آن اگر نیاز به طرح داشته باشد، طرح آن را می‌نویسم، و در طی بازنویسی‌ها به آن شکل می‌دهم.

در طول روز وقت ساعت مطالعه و نوشتن کنید.

۶ تا ۸ ساعت مشغول مطالعه و نوشتن هستم.

گمان می‌کنید چاپ نمایشنامه‌هایتان توسط یک ناشر شهرستانی - آن هم مربوط به شهر خودتان - می‌تواند تأثیری بر ترویج هنر تئاتر داشته باشد؟ اولاً به مرزهای رسام در طی در سال اخیر هفت کتاب در حوزه نمایش توسط انتشارات افلاک در شهر خرم‌آباد منتشر شده است. این موضوع حاکی از آن است که در حوزه نمایش، در این شهرستان کسانی در حال آشنایی‌سازی هستند. البته هر یک‌گفته، کتابی در هر جای کشور، چاپ می‌شود ولی از دار آیدمان‌گانه به تأثیری می‌تواند داشته باشد. منی‌توانم در نهایت اگر حتی عده خیلی باارگنده که در شهری کوچک می‌تواند مکاتبات هم می‌شود کار کرده‌خوش خیلی است.

گفت وگوهای خرم‌آباد،
مهیبار رشیدیان

همکلاسی‌ها، اغلب از فزات عده‌ای علاقه‌مند به شعر و ادبیات در کلاس ایشان حضور می‌یافتند. در این سال بود که شعری در قالب نیمایشی، تحت تأثیر عمل جراحی پیوند قلب در دنیا که توسط پروفسور کریستیان بارنارد انجام شده بود سرودم و جهت اصلاح و بازبینی به استاد دکتر کاظمی تقدیم کردم. ایشان در جلسه بعد مراجعت فراتر شعرم به تریون کلاس دعوت کرد و من بهترین، یا شرم حضور آن سال‌ها مجبور به خواندن شعر شدم. آن شعر با این مطلع شروع می‌شد:

عقرش توب در جنوب شرقی این کوه می‌رُزد

و سپس نشان‌مالت بر گم می‌رود

قلها

این جایگاه شادای و غمها

و در آن سوی جهان

در پی آجیای آستان

دستی آشنایی از بارنگرد

زاد می‌پایند به گنجینه اسرار نهای

رازهای آشنایی

می‌کنند بیرون طی خصلتی و بیجان را

تا مگر پیونده سارند

قلب آستان رارسند

به هر حال سال‌ها سیری می‌شد. من هر گاه فرصتی و فراغتی می‌یافتم، در جلسات شعرخوانی برگزار می‌کردم. همچون دکتر تقی‌علی کدکلی، مهدی اخوان‌نژاد، احمد شلم‌پور، همی و آزاد و دیگران شرکت می‌کردم. و گهگاه به سرودن شعر و نگارش مطالب ادبی می‌پرداختم که نمونه‌هایی از آنها به شرحه آید. آن سال به چاپ رسید:

شروع کار حرفه‌ای آنان در زمینه نگارش، به کجا برمی‌گردد؟

در سال ۱۳۷۰ همزمان با افتتاح دانشگاه علوم پزشکی لرستان در سمت اولین معاون پژوهشی و اولین سرمدیر فصلنامه علمی- فرهنگی مشغول خدمت شدم و هم‌شده فصلنامه و یک عنوان کتاب به نام «اوزانس‌های طب کودکان» را به نام دانشگاه علوم پزشکی لرستان به رشته تحریر در آوردم.

در تمام این سال‌ها در کنار فعالیت به سرودن اشعار و نگارش آثار علمی- ادبی می‌پرداختم که در جراید مختلف از قبیل (لرستان‌پوهی و شقایق) که به همت سیدفرید قاسمی منتشر می‌شد و نیز مجلات فارو و در تمام سینه، جستار پزشکی امروز، روزنامه کیهان، حرف لر، بغداد، رشته و غیره، به چاپ می‌رسید.

در سال ۱۳۷۹ به پناه تصویف لرستان و تحت تأثیر طبیعت اصحاب و آن مجموعه شعر ادوای کوبه گشت و لرستان را که مشتمل بر اشعار توصیفی در خصوص طبیعت و کوه‌های لرستان بود، توسط انتشارات افلاک به چاپ رساندم. به قول خواجه شیراز:

تا نگرددی آشنا زین پرده و زای نشنوی

گوش نامحرم نماند جای بیغام سروش

در سال ۱۳۷۸ مقدمات تألیف کتاب تحقیقی «گیاهان دارویی لرستان» را آغاز کردم. هدف بنده از تألیف این کتاب، معرفی گونه‌های شاخه گیاهان دارویی لرستان و ذکر نام‌های معانی فارسی، لاتین و دیگر خواص و ویژگی‌های آنها و کاربرد آنها در طب سنتی به شکل تک‌نگار بود که پس از چند سال سرانجام در سال ۱۳۸۲ توسط مؤسسه انتشاراتی حیان تهران به چاپ رسید. و از اینکه می‌بینم این خدمت ناچیز در زمینه‌سازی پدیری بسیاری از طرح‌های پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی لرستان قرار گرفته است، احساس رضایت خاطر می‌کنم.

کار تدوین مجموعه اثرستان در شعر شاعران را اخیراً به تمام رساله‌دهان و این مجموعه هر اکنون در انتشارات افلاک خرم‌آباد به

مدیریت آقای حاج محمد احمدی مراحل خروجی و چاپ را می‌گذراند. در این مجموعه پس از مقدمه، سیدفرید قاسمی و کوروش نوشتار گزارشی برشمردن لرستان، به معرفی گونه‌های و آثار شاعرانی که

در مورد رشتان طبع آموایی کرده و شعر سروده‌اند، دو دسته ام.

اسمیرا کار مدخل‌گزینی مجموعه پژوهشی در طبابت لرستان را آغاز کرده‌ام و در نظر دارم دست‌مشت خاندان‌معامل، به شرح باورها و روش‌های کار با درمان‌گر طبابت بومی در شهر خرم‌آباد می‌پردازم. تا چه قبول افتد و چه در نظر آید…

شماره ۱۵۸

شنبه ۲۲ آذر ۱۳۸۲

۱۱ کتاب هفته کتاب

دانش آموز سال های دور

دکتر حمید عبدي که از **تعميلگردگان برجسته حوزه و دانشگاه است**، در سال ۱۳۰۲ دیده به جهان گشود. وی پس از **آموختن مقدمات علوم حوزوی، راهی محضر آیت‌الله پروچردی شد و تا سال‌ها از وی کسب فیض کرد. دکتر عبدي گذشته از کسب مدارج حوزوی به تحصیل دانشگاهی در رشته فلسفه پرداخت و در سال ۱۳۳۳ با اخذ درجه دکتری فلسفه از دانشگاه تهران تایل آمد.**
دکتر عبیدی را در منزلش دیدم. هدیه‌ای که گذشته است شکل گرفتن این سفرها، لذت مستثنیای با وجود روح متمایز این عزیز را برای من ارمانان داشت.

اولین کتابی که خواندید را به یاد دارید؟

هم جز، چه کسی این کتاب را به شما آموزش داد؟ این کتاب را من در مکتبخانه آمونجم، در واقع بیشتر مقدمات آموزش قرآن بود.

بعد از مکتبخانه، وارد حوزه شدید؟
نه. من تحصیلاتم را تا پایان ششم ابتدایی در شهر خرم‌آباد ادامه دادم. بعد به جای دبیرستان تصمیم گرفتیم به حوزه بروم. **القای دروس حوزوی را چه کسی به شما آموخت؟**
مرحوم حاج آقا روح‌الله کمالوند اولین استاد من بود. اگر کتاب نقد عقاید را که تازه چاپ کرده‌ام ببینید، عینک این مرحوم بر سر آغاز کتاب است. من بسیاری از چیزهایم را از آن استاد جلیل‌القدر دارم.

به چه انگیزه‌ای در آن روزها راهی حوزه شدید؟
دوران کودکی و نوجوانی‌ام را در کنار بزرگانی بودم که در مسیر و سلسله کلمات به درجات فاضلی نایل آمده بودند. من نیز به خاطر شرایط خانوادگی ام مدوام در کنار این بزرگان بودم. عملاً توسط به یاد دارم اولین باز کتاب گروه مراده که تألیف حاج عبدالرزاق گلایلی است را در منزل مرحوم حاج علی‌اکبر رشیدیان دیدم. اکنون که این کتاب را سر کلاس‌های دوره دکتری دانشگاه می‌روم، دانشجویان فلسفه به سختی از روی این کتاب من پوشش البته اما آن روزها مرحوم رشیدیان نسخه بر این کتاب می‌پوشش. البته افرادی مثل مرحوم صادق جوادی، مرحوم غلامرضا باقری، مرحوم آقارضا قاضی و بسیاری دیگر نیز مرا به تحصیل در حوزه تشویق کردند.

یکی از خرم‌آباد خارج شدید؟

کدامت حدود سال‌های ۱۳۲۰ بود.

تصدد سفر ادامه تحصیل بود؟

بله. مرحوم آیت‌الله حاج آقا روح‌الله کمالوند نامه‌ای به من داد و بنده را به خدمت آیت‌الله پروچردی معرفی کرد. مرحوم پروچردی هم نامه را خواند. ترتیبی داد تا حجرو امکانات سکونت من فراهم آید.

تنها به این سفر رفتید؟

نه. عده‌ای از روحانیان آن روز خرم‌آباد هم با من بودند. اما نامه من جدا از نوشته‌ای بود که مرحوم کمالوند برای همه ما داده بود. دکتر کیم مهر ۱۳۲۰ یا شاید هم ۱۳۲۱ بود که وارد بروچرد شدیم. **انگیزه مرحوم پروچردی در وقت و آمدن ییز حوزه تجلب و قم نبودند؟**

خوب. آن روزها مرحوم پروچردی، هنوز مرجعیت نامه نداشت و روز گذارش را در بروچرد سپری می‌کرد. البته درس ایشان آفتاب جذاب و پویا بود. من از حوزه‌های دیگر هم در کلاس درس این بزرگ حضور می‌یابانند.

مرامل تحصیل در کنار آقای پروچردی به شکل عملی بود یا نظری؟

شکل عملی سلوک من کاملاً فردی بوده. در حقیقت من در محضر آقای پروچردی علوم حوزوی را تا جایی که در حد توانم بود، آموختم.

در طول این دوران به خرم‌آباد هم می‌آمدید؟

تا پایان تحصیل حوزوی‌ام به شکل موقتی، چندبار بیشتر به خرم‌آباد می‌آمدم.

بعد از پروچرد به کجا رفتید؟

در مهر ۱۳۳۳ برای ادامه تحصیل وارد شهر قم شدم.

چه مدت در قم بودید؟

دو سال.

یکی به دانشگاه رفتید؟
بعد از گذراندن دوره حوزو خارج تصمیم گرفتیم به دانشگاه بروم. **بعد از گذراندن این دوره خارج تصمصیم گرفتیم به دانشگاه زمانی که در قم بودید تصمصیم به این کار گرفتید؟**

سال ۱۳۳۰ به خرم‌آباد برگشتم و در اداره آموزش و پرورش خرم‌آباد به عنوان دبیر عربی و تعلیمات دینی استخدام شدم. در کنار این کار تصمصیم گرفتیم، ابتدا ازدواج کنیم و دوم در رشته فلسفه ادامه تحصیل دهم. در نهایت هم ازدواج کردم و هم به تحصیل فلسفه ادامه دادم.

یعنی برای تدریس و تحصیل مدام در وقت و آمد بودید؟
دوران طاقت‌فرسایی بود. عصر از خرم‌آباد سوار ماشین می‌شدم و به دورود می‌رفتم. شب از دورود با قطار راهی تهران می‌شدم تا صبح سر کلاس درسم حاضر باشم و چون فرمایش باز در دبیرستان‌های خرم‌آباد تدریس داشتم، مجبور بودم که همین راه را دوباره برگردم.

خاطره‌ای از دوران مکتب بگویید؟

خدا یامرزش، مرحوم سید زینب به ما قرآن می‌آموخت. سه دختر و سه پسر بودیم. حالا تنها من و یک دختر از آن جمیع هنوز سرعمران به دنیااست. گاهی توها و نتیجه‌هایش را می‌بینم و اسوال اورا از آنها جویا می‌شوم. روزگار مثل دایمی گذرد. می‌دایید؟

مکتب در کدام محله بود؟

محله درب دلاکان. حیاط سادات شاعرخی، منزل بسیاری دیگر از بزرگان خرم‌آباد در همین محله بود.

منزل خودتان هم در همین محله بود؟

بله. محله جیبیی است. منزل مجرم جوادی، سادات قاضی و ظاهری و شاعرخی، منزل مرحوم آقای کمالوند هم در این محله بود.

هنته‌ای چند ساعت به مکتب می‌رفتید؟

سه روز، صبح ه‌ا، حالا یادم نیست که روزهای فرد بود یا زوج.

خاطره‌ای هم از دوران حوزه بگویید؟

در بروچرد بودیم. برف سختی باریده بود. سه روز بود که برفم تمام شده بود. و سختی دیگر از هیچ کسی هم نمی‌توانستیم ژرفی کنیم. تنها سرعمران من در آن روزها چند جلد کتاب بود. کتاب منطق به حاشیه ملا عبدالله گران‌ترین آنها بود. روی روی مدرسه علمیه بروچرد یک کتلفروشی بود. کتاب را به او دادم و وعده کردم که اگر تا قبل از اذان مغرب پول را برنگردانم و کتاب را بگیرم. فرارده شد. پول من موقع تلفنخانه خرم‌آباد نزدیکی سبزه میدان بود و منزل ما در درب دلاکان. خلاصه یکی پیدا می‌شود که به مغازه پدرم سر بزنند

کتاب و خودم را می‌سرایم

نصرت الله مسعودی: شاعر و نمایشنامه نویسن

درس خوانده
جامعه‌شناسی از منطق فوئی فیلسف است
سالمات‌سج شهر می‌نویسد و تاتار ایچرا می‌کند.
عده‌ای می‌گویند شعرهای فغای تاتار کرده و عده‌ای دیگر معتقدند که تاتارش فغای شعر شده. در هر صورت او که نصرت‌الله مسعودی است بر یکی از این دو فن شترتر است. نصرت‌الله که روز و ماه دقیق تولدش را خوب به خاطر ندارد، عصرها دست در جیب، ساحل رودخانه کُراب وسط شهر را طی می‌کند. در این حال اگر کسی او را بشناسد، گمان می‌برد دو لقبشیه تاتار یا امیبات است و اگر نشناسد، او شاعر یک شهر است.

در حین خلق اثر تا چه حد به مخاطب توجه دارید و آیا نوع خاصی مد نظر است؟

من موضع عاطفی خودم را در خصوص اشیا و پدیده‌های اطراف به‌صورت کار هنری ابراز می‌کنم. اینکه چه کسی می‌خواند و یا چه کسی باید بخواند با اینکه کدام دسته و گروه اگر بخوانند بهتر است.

این اصلاً دغدغه من نیست. من شاعر یا نویسنده دسته و گروه و یا محفل خاصی نیستم که نهایتاً بخوام گروه و مخرج گیری آنها را اصل کار بدانم. من خودم را می‌سرم. عودتی که حاصل تجربه‌ها و رنج و دشای زندگی در این آس و جاک است. به گمانم اگر این رنج و دشای اصالتی دوری داشته باشد، خود محاطب خود را پیدا می‌کند. یعنی شرایط اجتماعی- اقتصادی هنرمند هیچ نقش در چگونگی

گفت و گو با دکتر حمید عبیدی

روزگاری مثل مثل باد

و بگوید. سرت پشت خط منتظر است. بدیم شروع خودش را به تلفنخانه می‌رساند. خوب یاد مانده که گفت: «محتاج بسیاری برایت فرستاده‌ام اما براف است و راه بسته. من گفتیم. باید نقدقا عشق است. بدیم بفرستد لحظه ۲۲ تومان به تلفنخانه داد. ۲ تومان بابت پول تلفن و ۲ تومان بزیادت پایبای پول در پرورچرد. در نهایت ۲۰ تومان به دست من رسید. من هم مستقیم رفتم و ناهار مفصلی تهیه کردم. بعد از صرف ناهار خوابم برد و وقتی بیدار شدم دیگر انتهای اذان مغرب بود. به تازگی کتاب نقد عقاید را چاپ کرده‌اید. تاریخ نگارش این کتاب به کی برمی‌گردد.

حدود سال‌های ۱۳۳۳ برای اخذ درجه دکتری فلسفه بود.

بیشتر به فکر کدام فیلسوف گرایش دارید؟

این سید.

یعنی به شیوه‌ی مشا زندگی می‌کنید؟

به نظر من حتی خود این سید هم مشای زندگی نمی‌کرد. بلکه بیشتر از هر چیز زندگی بلند او زندگی اشرافی را طلب می‌کرد. **به عنوان سوال آخر خاطره‌ای از دوران تدریس در دبیرستان‌های خرم‌آباد بگویید.**

اول تدریس بود از یکی از دانش آموزان خرم‌آبادی سوزلی پرسیدم. او پاسخ غافلانه داد. به او نژاد داده. گفت اگر راست می‌گوئی خمدت بگم من هم گفتیم. ولی او جواب داد: آقا به اولفصل این همان پاسخ من است. تو نمیدانید. دوده‌ها علی‌احمال به آن اضافه کنی. من آن روز فهمیدم که این محصل تنها به تکیه کامل من توجه دارد.

کتاب و خودم را می‌سرایم

نصرت الله مسعودی: شاعر و نمایشنامه نویسن

درس خوانده
جامعه‌شناسی از منطق فوئی فیلسف است
سالمات‌سج شهر می‌نویسد و تاتار ایچرا می‌کند.
عده‌ای می‌گویند شعرهای فغای تاتار کرده و عده‌ای دیگر معتقدند که تاتارش فغای شعر شده. در هر صورت او که نصرت‌الله مسعودی است بر یکی از این دو فن شترتر است. نصرت‌الله که روز و ماه دقیق تولدش را خوب به خاطر ندارد، عصرها دست در جیب، ساحل رودخانه کُراب وسط شهر را طی می‌کند. در این حال اگر کسی او را بشناسد، گمان می‌برد دو لقبشیه تاتار یا امیبات است و اگر نشناسد، او شاعر یک شهر است.

در حین خلق اثر تا چه حد به مخاطب توجه دارید و آیا نوع خاصی مد نظر است؟

من موضع عاطفی خودم را در خصوص اشیا و پدیده‌های اطراف به‌صورت کار هنری ابراز می‌کنم. اینکه چه کسی می‌خواند و یا چه کسی باید بخواند با اینکه کدام دسته و گروه اگر بخوانند بهتر است.

این اصلاً دغدغه من نیست. من شاعر یا نویسنده دسته و گروه و یا محفل خاصی نیستم که نهایتاً بخوام گروه و مخرج گیری آنها را اصل کار بدانم. من خودم را می‌سرم. عودتی که حاصل تجربه‌ها و رنج و دشای زندگی در این آس و جاک است. به گمانم اگر این رنج و دشای اصالتی دوری داشته باشد، خود محاطب خود را پیدا می‌کند. یعنی شرایط اجتماعی- اقتصادی هنرمند هیچ نقش در چگونگی

شماره ۱۵۸

شنبه ۲۲ آذر ۱۳۸۲

روزنامهٔ هفته‌نامهٔ ۱۲

ایرج کاظمی از دبیران برجسته و استادان باسابقه دانشگاههای لرستان است. او اکنون ریاست انجمن اهل قلم استان لرستان را عهده‌دار است. کاظمی با حافظه تاریخی‌اش مدت‌هاست که مشغول تحقیق و نگارش در حیطهٔ لرستان‌شناسی است. وی اولین اثرش را در سال ۱۳۷۶ تحت عنوان «شاهپیر لر» چاپ کرد و اکنون نیز آثار بسیاری را آماده چاپ دارد. بهانه گفت‌وگوی ما با وی نیز حول همین مسائل می‌گردد.

کوت وین

مثل دل به دریا زدن

گفت وگو با ایرج کاظمی: مؤلف و پژوهشگر

از شیوه تحقیق آثارتان بگویند.

مقدمه کار پژوهش، پس سرتگ و سخت است در واقع.

یک نوع دل به دریا زدن است، بخصوص اگر قرار باشد

سرگذشت‌نامهٔ شخصی ناشناسی را به رشته تحریر درآورید.

الته شما بهتر می‌داید که مردم این منطقه زندگی اشان

آمیخته با سنت و تعصبات خانوادگی است. حالا شما اگر زندگی

شخصی را مورد تحقیق قرار دهی و جنبه های مختلف

زندگی‌اش را بررسی کنی، قطعاً

گرفتار باشی این تعصبات خواهی

شد.

گمان می‌کنم منظورتان مسائل

حاشیه‌ای بعد از چاپ «شاهپیر لر»

بود.

کتاب‌اصحیح بعد از چاپ این

کتاب من آنقدر درگیر

فتون‌کشی‌های خانوادگی بودم

که نامدتها دل و دماغ کار دیگری

را نداشتند.

نگارش این اثر به چه انگیزه‌ای شکل گرفت؟

تحت تأثیر اثر ادبی چون مجری شهره ی بودم. مدت‌ها

هم در این فکر بودم که شهر و استان من نیز به چنین کتابی

نیازمند است. عمده‌ترین مشکل نیز رجوع به نقل قول‌ها

بود که چون مستند نیستند، خود به خود محقق را دچار

مشکل می‌کند.

شما جلد اول «دفاغان‌شناسی» را منتشر کرده‌اید. شیده‌ایم این اثر

مجلدات دیگری هم دارد. از آنها بگویید.

«دفاغان‌شناسی» شامل ده جلد است که جلد دومش نیز آماده

روایت اول شخص

مرثضی جزایری، نویسنده

اکنون مشغول آخرین اصلاحات بر کتاب «تاریخ تاتار خرم‌آباد» هستم. بهترین مشکل من در عدم ارائه این

کتاب ناقص بودن بخش نامشابه نویسان خرم‌آباد است. دوستانی داریم که به جای کمک کردن و در اختیار

گذاشتن مشخصات کتاب‌هایی که چاپ کرده‌اند، هیچ کدام از آنها ارائه نمی‌دهند. متأسفانه من نتوانم اشخاص

را می‌دانم و حتی اگر نام کتاب‌ها را هم می‌دانستم مسئله راحت‌تر حل می‌شد. این کتاب بیشتر به تاریخ تاتار

صحبه‌ای در خرم‌آباد می‌پردازد تا معرفی نمایان‌های آبتبی - سنتی این منطقه.

در واقع این کتاب بیشتر از آنکه به ارائه آثار و مستندات بپردازد تحقیق شخصی، اما علمی من است.

نتها هنگام کار کتابشنامه‌ای را به نام «تقی، نوشته‌ام که قطعاً باید ابتدا اجرا شود و بعد چاپ شود. چون که ضعف‌های اصلی نامشابه‌ام

دیگر اینکه داستان نیمه بلندی را آماده چاپ دارم به نام «دفاغان‌گانه» که داستانی عاشقانه است و خود نیز بسیار به آن تعلق خاطر دارم.

محمد کاظم علیپور – شاعر

به عقیده من زبان و لهجه مردم اهالی سلسله جبال زاگرس با توجه به ریشه‌هایی که در شون کهن دارد، بسز

مناسی برای دستیابی به شکل نو و مدرنی از ادبیات است. پس با توجه به این نکته من به همیاری سیدمحمد

طاهریان تصمیم به گردآوری و برگردان اشعار قدیمی لری و لگی گرفتم.

ما با حجم گسترده‌ای از اشعار کهن مواجهیم که به هیچ کسی منسوب نیست، نتیجه می‌گیریم ادبیاتی به غایت غنی

در این منطقه حاکم بوده که به علت عدم کتابت آهسته آهسته از میان رفته است. این مجموعه در واقع فضیلت

زندگی‌نگه دانش شاعری است که لافلا تا امروز مانده‌اند. البته در این بازسازی گذشته از تحقیق عمل به عمل یک بحث زبان‌شناسانه مطرح

است که پیش از هر چیز، به مفهوم این اشعار و در واقع به جنبه شعریت‌شان برمی‌گردد.

در ضمن در کنار این اثر مشغول بازنگری در مجموعه شعری هشتم که مدت‌هاست دستم یک ناشر نهانی مانده، این مجموعه

که اندوه بهمان نام دارد حاصل دوره طولانی بی‌اشاعری من است که در اثر او گذشته. در نهایت اینکه اکنون در حال تحقیق در اجزالات

باباطاهر هشتم، باباطاهر را به این دلیل برگزیده‌ام که پیش از هر چیز، نگرش را از ریشهٔ همین فرهنگ که من در آن زندگی می‌کنم، وام

گرفته است.

سیدمحمد طاهریان – پژوهشگر

بعد از کتاب «تاریخ تصویری لرستان» که براساس ۶۰ قطعه عکس از مستشرقین و عکاسان گذشته گردآوری

شده بود، اکنون مشغول تکمیلی و گردآوری مجموعه‌ای به نام «ایام‌های کامگلی» هستم. این کتاب بیشتر حول

شناخت و معرفی معماری در چند دوره متفاوت در شهر خرم‌آباد می‌گذرد که برخی از این عکس‌ها در حال ثبت شدن

است و برخی دیگر نیز که عکس‌های قدیمی ست و باید پورتوش شود.

گذشته از این عنوان هم زمان مشغول تحقیق دربارهٔ سنگ‌کش‌ها و سنگ‌شهرهای قدیم لرستان هستم که در

واقع جنبه‌ای بر مضمون این گفتی قضا نوشته می‌شود این کتاب در حال نگارش است.

گذشته از این آثار مجموعه‌ای از ترجمه‌های کهن لری و لگی را نیز گردآوری کرده‌ام که اکنون آقای محمدکاظم علیپور مشغول برگردان

این اشعار در شکل نو و سیداست.

کوت وین

لرستان

در حوالی تاریخ

گفت وگو با سعادت خودکو

پژوهشگر و تاریخ‌نگار

سعادت خودکو متولد ۱۳۴۹ در روستای بندرآباد است. وی بعد از گذران دوران دبستان به خرم‌آباد می‌آید و تا پایان دبیرستان را

ساکن این شهر است. وی در سال ۱۳۶۸ با پذیرفته شدن در دانشکده تاریخ داری

اصفهان می‌شود و تحصیلات خود را تا اخذ درجه فوق لیسانس ادامه می‌دهد. او که

اکنون به عنوان پژوهشگر با صدا و سیمای مرکز لرستان همکاری می‌کند، آثار کتابت تاریخی را به رشته تحریر

درآورده که تا به حال تنها یک اثر منتشر شده، بهانه گفت‌وگوی کتاب هفت با او نیز همین نوشته‌هاست که پیش از

هر چیز حول تاریخ می‌چرخد.

از کی با انگیزه نوشتن همراه شدی؟

منزل ما در روستای یکی از معدود خانه‌هایی بود که کتابخانه داشت و نه تنها اهل خانه ما بلکه هم روستایی‌های

من نیز از این کتاب‌ها سود می‌بردند. با این اوصاف هر وقت که وقت آزادی دست می‌داد با شوق بسیار کتاب

می‌خواندم. شاید این میل به نوشتن هنوز هم یادآور آرزوی نویسنده شدن در آن روزها باشد.

پیشتر چه کتاب‌هایی می‌خواندید؟

کتاب‌های علمی، تخیلی، رمان، داستان و… اولین تجربه‌های نوشتن را به یاد داری؟

دوران راهنمایی و دبیرستان را در خرم‌آباد سپری کردم. در آن روزها، میل بسیاری به سرودن شعر و خواندنش

در انجمن‌های ادبی داشتم. بعد که وارد دبیرستان شدم گمان کردم داستان نوشتن بیشتر از هر چیز دیگری آرام

می‌کند. در واقع میان داستان‌ها به دنبال جهان گمشده‌ام بودم.

اولین کتابی که خواندی؟

اواسط دوران ابتدایی ما در روستای بندرآباد مصداق بود. باباایل انقلاب که عده‌ای از معلم‌ها برای بچه‌های روستا

کتاب می‌آوردند و حتی اگر که به مدرسه هم نمی‌رفتم خود آن معلم‌ها می‌آوردند. در خانه‌مان خوب یادم مانده یک

روز معلمی آمد. در خانه‌مان و چندین جلد کتاب به من داد. اولین کتابی را که گرفتم و خواندم نامم «سیاه کوچولو»

بود. با ذهنیت کودکانه آن روز روستا برایم جالب بود. **این تجربه‌ها کی با تاریخ‌نگاری آمیخته شد؟**

در همان دوران ایلی دانشگاه شروع به تحقیق و پژوهش کردم. اما منسجم و هدف‌دار نبود. تا اینکه اواسط تحصیل

دورهٔ لیسانس شروع به قیش برداری و جمع‌آوری مطالب در مورد خرم‌آباد کردم. این روند همچنان ادامه داشت تا اینکه

وارد مقطع کارشناسی ارشد تاریخ شدم. نسبت به تحقیق‌های گذشته‌ام شروع به نگارش مجموعه مطالبی کردم که در

واقع رساله‌ام اخذ درجه کارشناسی ارشدم نیز شد. عنوان رساله «اتابکان لر کوچیک» بود.

پس اولین کتاب شما همین رساله بود؟

بله. در نهایت نیز زیربنای کارهای آینده نیز شد. یعنی در زند این تحقیق به یکسری مطالب بکر و تازه دست یافتم که

هر کدام خود فرستی جدا می‌طلبید. **چند سطر از «اتابکان لر کوچیک» بگویید؟**

اتابکان لر کوچیک از قلعه سلسله‌ای‌ست که از اوایل قرن پنجم تا اواخر قرن دهم به سرزمین لرستان حکومت کرده‌اند.

استخدام در صدا و سیما و **کلا کار اداری در روند تحقیقات نیز تأثیری داشته**

یکی از بزرگترین کمک‌ها را به من کرده، چون من به عنوان پژوهشگر به چندین سازمان درآمدم و گمان می‌کنم کار و زندگی ام در یک جریان هدفمند واقع شده.

آیا کتاب تازه‌ای آماده چاپ داری؟

کتاب‌هایی چون «قلعه فلک‌الافلاک»، لرستان در عهد قاجاره و وزن و تاریخ و فرهنگ لرستان و آمادهٔ چاپ دارم

و اکنون نیز مشغول پژوهش و نگارش «مدارس قدیم و جدید لرستان» هستم.

شماره ۱۵۸

شنبه ۲۲ آذر ۱۳۸۲

۱۳ کتاب هفته‌ای

روزگاری که کتاب

زنگ وب

سحرگاه سوم خرداد ۱۳۲۱، کورچه رشتوهای محله پشت بازار صدای کودکی را می‌شنود که محمد نامبراد می‌شود. آن روز هیچکس نمی‌داند او ۲۰ سال بعد فاعلترین ناشر این شهر خواهد شد.

محمد احمدی اکنون ۷۰سال است که مدیریت انتشارات افلاک را عهده‌دار است. احمدی از سالروز تولدش اینگونه یاد می‌کند: در دوره ما جشن تولد در این حرف‌ها که نبود، روز آزادی خرمشهر هم عضاف بود. با سالروز تولد من، بچه‌های من که می‌خواستند با به پای برود ایران شادمانی کنند، برای من نیز جشن تولد گرفتند.

به جرات می‌توان گفت محمد احمدی برنارک تاریخ شهر خرم‌آباد نشی‌کنده که هرگز زایل نخواهد شد.

حک بر تاریخ شهر

شما مدت‌هاست که صاحب چاپخانه امیرکبیر هستید، چه شد که در میانه راه تصمیم به اغذ مجوز نشر گرفتید؟

شهر ما بیشتر از ۵۰ هزار سال قدمت دارد، ما هم در حال حاضر در هم در گذشته متفکران بسیاری داشته‌ایم که باکتمان مانده‌اند، یا جایگاه دقیق خود را پیدا نکرده‌اند. حقیقت این امر نیز ندانش امکانات لازم بود. من نیز خواستم در کنار متفکران مانده‌ام باشم، به همین دلیل تصمیم به چاپ آثار این عزیزان گرفتم. **مهمترین عامل گزینش یک کتاب برای چاپ در انتشارات افلاک چیست؟**

از دید من ارتباط با مغز و لرستان‌پژوهی و کتاب مطالبی در حیطه لرستان باشد، البته گاهی آثاری نیز خارج از حیطه لرستان‌شناسی به دست ما می‌رسد که ارزشمند است. آنجا دیگر وثیقه ناشر بودن عمل می‌کند و نه لر بودن.

تنها نظر خودتان دخیل است یا شورای نشر، کتاب را تصویب می‌کند؟

قبلاً شورایی داشتیم که حالا دیگر فعال نیست. همان طور که گفتیم نظر من تنها به کتاب هایی در حیطه لرستان محدود می‌شد اما چون ناشر دیگری در حال حاضر در شهر ما

پای حرف های محمد احمدی مدیر انتشارات افلاک

فعالیت نمی‌کند، آثار دیگری را نیز چاپ می‌کنیم. البته یکسری از کتاب‌ها که به سرمایه شخصی مؤلف چاپ می‌شود، دیگر نه ربطی به من دارد و نه به انتشارات افلاک.

آثار نویسندگان خارج از استان را هم چاپ می‌کنید؟

اکنون چهار کتاب آماده چاپ داریم که از ساری به دست ما رسیده است و مربوط به شخصی است به نام شریف‌زاده که بروزی چاپ می‌شود.

دو چه تأریخی کار نشر را شروع کردید؟

سال ۱۳۳۳ مجوز انتشارات افلاک را گرفتم. متنا چهار پنج سال اول تنها چهار پنج جلد کتاب چاپ کردم. اما اکنون که در سال ۱۳۸۲ هستیم ۲۱هستم عنوان در دست انتشار داریم که ان‌شاءالله تا آخر اسال چاپ می‌شوند. در مجموع بیش از یکصد کتاب چاپ کرده‌ام.

از اینکه تنها ناشر فعال خرم‌آباد هستید چه احساسی دارید؟

گاهی احساس غرور می‌کنم، اما خوب، چاپ تمام آثار در توان ما نیست و قطعاً در کنار ما نیز کسان دیگری هم باید باشند.

زنگ وب

شب‌های چاپخانه

نه آنچنان اما تا حد توانم نتوانشتم می‌کنم. **از میان کتاب‌هایی که تا به حال خوانده‌اید کدام بیشتر از همه در ضمیرتان حک شده است؟**

محصل دوران ابتدایی بودم. معلمی داشتیم به اسم خادم آفرانی، او چند روز به جای درس دادن کتاب چند زبان را برای ما خواند. من از آن کتاب‌شنکری خواستم، آن کتاب جان‌شفته را هم به معرفی کرد. هنوز هم هر بار این کتاب را می‌خوانم. خاطرات آن روزگار بدون کسفر خیلی بر من ظاهر می‌شود.

در یکی از همان فصلنامه‌ها که گفتید چند شعر هم چاپ کرده‌اید، درست است؟

من خیلی شعر می‌گویم و این تنها باری بود که من شعرهایم را چاپ کردم.

با وجود شرایط مساعد چاپ، چرا این کار را چاپ نمی‌کنید؟

من برای دم شعر می‌گویم.

از تألمات مقابل کار مل بر کارگر چگونه‌دید؟

به نظر خرم‌آباد کار چاپخانه در شعر من بسیار تأثیرگذار بود، اما گمان نمی‌کنم شعر تأثیری در روند کارهای چاپخانه داشته باشد.

چه کتابی خوانده اید؟

آمیزهٔ صحنه و کاغذ

سعیدرشتوئیان، محقق

جدیدا چه کتابی خوانده‌اید؟

در حال مطالعهٔ «دفتری سویی» هستم.

بیشتر از این کتاب بگویید؟

در شنکی داستانی، سرگذشت فلسفهٔ آرزوایت می‌کند.

چه شد که این کتاب را مطالعه کردید؟

بعد از سال‌ها که به دنبال آموختن فلسفه بودم، بالاخره با راهم‌هایی یکی از دوستان تصمیم به مطالعهٔ این کتاب گرفتم.

پیش از این در زمینهٔ فلسفه مطالعه داشته‌اید؟

آیا «دفتری سویی» درجهٔ تازه‌ای به این وادی بر شما گذاشود؟

امیدوارم من هم مثل سویی که اصلاً «مفهوم فلسفه» را برای اولین بار متوجه می‌شود. به حقیقتی که در فلسفهٔ هفتاد است. برسم.

است؟ **طرح جلد، بله، خروچینی، نه، اما غلط گیری و ویرایش نهایی هم به عهدهٔ من است، مغز به‌خشن کتاب هم که به ناشر مربوط است.**

کدام یک از این ۲۰ عنوان کتاب را بیشتر دوست دارید؟

یک رفتنی شخصی از هفتپه‌ری هلی، من که سال‌هاست ترک دید کرده‌ام، خواست که ناشر جرعه‌اش را در بار چاپ کردن چند فصلنامه صرف‌کنند. مراحل چاپ دو سال این فصلنامه فارغه من شد. به جرات می‌گویم تا زمان چاپ، بارها این فصلنامه هارا خوانده‌ام. **کدام فصلنامه‌ها؟**

شقایق و لرستان‌پژوهی.

گمان می‌کنید، کار شما هر است یا صنعت؟

برای من هنر است. حالا اب باریکه‌ای هم شده در کنار زندگی روزمره‌ام. هنوز هم با همان انرژی و عشق کار می‌کنم.

هنوز شب کاری هم می‌کنید؟

شب کارهای چاپخانهٔ کوچک مطلق فرستاست. شب‌ها را بیشتر در کنار خرم‌آبادام می‌مانم و روزهای تعطیل هم صرف مطالعه می‌شود.

شما هم مثل پدرتان برای بچه‌ها کتاب می‌خوانید؟

غلامرضا پروینی ۱۶ فروردین ۱۳۲۲ در محله بی پهناری به دنیا می‌آید و اولین بار پدرش برای او کتاب می‌خواند، تا چندشانش رد نقش مرکب را با کاغذ و دست پداری بگوید

غلامرضا در سال ۱۳۳۱ به خدمت سربازی رفت و پس از تجربه ۱۸ ماه تیرد در عطف مقدمه به زانوشش فرستاد. پس از دوره کوتاهی فعالیت آزاد هنری به استفادهٔ چاپخانه درآمد. پروینی اکنون یکی از لیوگراف‌ها و ناظران چاپ چیده‌ست در شهر خرم‌آباد است. او حالا گمان می‌کند همه چیزش مدیون همان تحریر دست‌آزاد پدر است.

از سابقهٔ کارتان بگویید.

حدود ۱۵سال است که در قسمت لیوگرافی چاپخانه دانش کار می‌کنم و گذشته از مطالعی که به شکل روزمره در چاپخانه‌های خرم‌آباد طبع می‌شود، حدود ۲۰عنوان کتاب نقس نیز چاپ کرده‌ام. در حقیقت کارنامهٔ حرفه‌ای من نیز همین کتاب‌هاست.

چرا کتاب؟

چون که تنها چیز ماندگار در این هستی است.

پیشی گذشته از مراحل لیوگرافی و نظارت دیگر مراحل دیگر هم بوده‌اید؟

از وقتی که نسخهٔ دستنویس به ناشر می‌رسد تا زمان صحافی و عرضهٔ من توان گفت تمام کارها را خودم انجام می‌دهم.

حتی طرح جلد، خروچینی و پخش کتاب‌ها هم به عهدهٔ شما بوده

زنگ وب

گفت و گو باآرش دالوند: کارگر چاپخانهٔ دانش خرم‌آباد

یک جایکار جوان

آرش دالوند متولد ۱۳۵۱ در شهر خرم‌آباد است و حدود ۹ سال سابقهٔ کار در چاپخانهٔ دانش دارد. او از کارگران زیرمست چاپ در خرم‌آباد است.

تحصیلاتان را تا چه نقطه‌ی دنبال کرده‌اید؟

سوم راهنمایی.

چرا به چاپخانه افتید؟

برای اینکه از بیکاری نجات پیدا کنم.

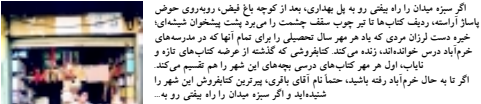
کتاب هم می‌خوانی؟

نه به آن صورت، ولی تاریخ لرستان را خوانده‌ام. شقایق‌هایی که خرم‌آباد چاپ کرده‌ام را هم خوانده‌ام.

به چه انگیزه‌ای این کتاب‌ها را می‌خواندی؟

برای هر آری دانستن پیشینهٔ قومش از هر کاری واجب‌تر است.

شماره ۱۵۸
شنبه ۲۲ آذر ۱۳۸۲
زنگ وب
روزنامهٔ خرم‌آباد

هیچکس؛ مگر خدا و خانواده

کفت وگو یا **باقری: کتابفروش**

بشت پیشخوان

تقریبی که از جلسات قرآنت، قرآن شهر خرم آباد گرفته‌ام، این از حیران، اما در کار کتابفروشی هیچ وقت شریک نداشته‌ام. از همان اول کار را با کمک خانواده‌ام شروع کردم و اکنون نیز که مشغول بشت سر نهادم، هیچ‌کدام کمک نمی‌کنند. تاکنگ چرخ‌دین بی‌رحم، به جز خدا و خانواده‌ام، دیگر هیچکس.

بعد از این همه سال فکر می‌کنید کتاب مکتب بهتر بر روئت کار و زندگی‌تان تأثیرگذار بوده؟
کتاب‌های بسیاری خوانده‌ام، اما قرآن و نهج البلاغه همیشه چیز دیگری است.

اگر به دلخواه شما باشد، چه کتابی را به مشتری‌هایتان پیشنهاد می‌کنید؟

اولاً باید طرف مقابل را شناخت. باید به جهان‌بینی و دیدگاهش آگاه بود. یکی فقط کتاب مذهبی می‌خواند دیگری تنها تاریخ به روحیه‌اش سازگار است و کسی دیگر نیز زمان یا داستان، بستگی دارد. زندگی‌شود این طوری گفت.

از نماشان این شغل راضی هستید؟

الحمدلله، نسبت به متوسط دیگر بازار در حد بسیار ناآزنی است، اما ناراضی دشمن خداست، پس شکر.

نه به خاطر صرفه

کفت وگو یا **محمد قدیمیان: پای بساط کتاب**

وقتی از خیابان شهدای غربی و در خیابان امام می‌شوی، چند قدم که می‌روی، بعد از قافلیه بساط کتاب محمد است که تکیه به کرگوزه مغزهای زنی می‌زند. به طوریکه که گاه مشتری‌اش می‌شوند.

او می‌گوید: ۷ سال از ۶۶ سال عمرش را همین جا گذرانده و حالا نیز از صبح تا عصر تنها زمانی بساطش را تنها می‌گذارد که باید در کلاس درس دانشگاه حاضر شود.

این همه وقت اگر سراغ کار دیگری می‌رفتی، به صرفه‌تر نبود؟
برای صرفه به دنبال این کار نمانده‌ام که به دنبال صرفه بروم. بر چه اساسی این کتاب‌ها را برای فروش گزینش می‌کنی؟

مطلبه شخصی کتاب‌ها را با معیار بازار. اما برخی دیگر را ابتدا برای می‌فروشم.

اگر کسی کتاب امانت بخواهد، می‌دهی؟

کفت وگو بامرضیه شاه‌کر می‌سوادآموزنوبسنده ۶۷ساله خرم‌آبادی من و قصه‌های قدیمی مادرم

مرضیه شاه‌کرمی‌نویسد ۱۳۷۵ شمسی و درس خوانده نهضت سوادآموزی است او تاکنون دو کتاب چاپ کرده و در حال حاضر مشغول نگارش آخرین داستانش است. **پهنانه کفت‌گویی** ما یا **مرضیه شاه‌کر**صی چاپ همین کتاب‌هاست.

چاپی به نهضت رفیق و چرا؟

در سال ۱۳۷۵ یکسه‌مترایار اعلیٰ کردم. یک‌کتاب که در بیارستان حالم بد بود. خواب دیدم که آقای قرآنی، بر اسوار دوجرجه‌ای کرگوز برد به سمت قریستان خضر خرم‌آباد. من در خواب دیدم‌هایی کرگزه بودم از آقای قرآنی خجالت می‌کشیدم. تاگهان اندن خداآستین‌های پیراهن بلند شد. صبح این خواب را برای هر کسی تعریف می‌کردم. می‌گفت:

دیگر وقت مرشد است. وقتی ای بیارستان خارج شد، تصمیم گرفتم به نهضت سوادآموزی بروم. شما تنها نادیده‌یچ‌ها و نوه‌هایی از اینکه به نهضت می‌رفتم بگذارم مرا مسخر می‌کردند.

فر دوران نهضت بیشتر چه کتاب‌هایی می‌خواندید؟
گفته‌ام از چیره‌هایی که معلم‌ها به ما می‌ن دادند. کتاب‌های دینی و

کفت وگو

کفت وگو یا **سیدعباس عظیمی: مسؤل و امور کتابخانه‌های استان لرستان**

دنیای یک کتابدار

سیدعباس عظمی مدیر امور کتابخانه‌های استان لرستان است او بیشتر از هر چیز تأکید بر تجهیز کتابخانه‌های مراکز جمعیت دارد تا روستاهای دور.
انده عظمی که هم‌زمان چندت پست متفاوت را در اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خرم‌آباد عهده‌دار است، بیشتر از هر سمت دیگری در این اداره با گروه‌های آزاد هنری دست‌وراست. وی گمان می‌کند که شاید دلیل گرایش این سمت همین دستخوری با اهالی کتاب و هنر است او خودش می‌گوید: «بن هنرمند خوبی نیستم اما فکر می‌کنم می‌توانم سرورا از نامرد تشخیص دهم.»

چه مدت است که مسؤلیت امور کتابخانه‌های استان را عهده دارید؟

حدود یک ماهه قبله که در اداره فرهنگ و ارشاد مردم و بیرواحمد بودم به خود مسئولیت‌ها را بر سمت خود نظارت داشتم.

به خود مسئولیت‌ها را بر سمت خود نظارت داشتید. اندک‌یک هیأت از طرف اداره ارشاد به کتابخانه‌ها سر می‌زند و شرایط آنها را مورد بررسی قرار می‌دهد. وی چنین کتابدارها افرادی را برای آموزش در دوره‌های مختلف منظر می‌گیرد. اکنون نیز ۱۳ نفر از این افراد در حال گذراندن این دوره هستند. در کتاب‌ها در حال تجهیز کتابخانه‌های استان به سیستم رایانه‌ای هستیم که متأسفانه طبق برآوردهایمان تنها می‌توانیم ۷ درصد از کتابخانه‌های استان را تحت پوشش قرار دهیم.

کتاب‌هایی که برای خرید انتخاب می‌کنید براساس نوع مخاطبانتان طبقه‌بندی می‌شود یا میل و سلیقه شخصی شما در میان است؟

تمام کتابدارها طری ارائه آماری به کمیسیون پژوهش، نوع مخاطبان و سلیقه‌های مورد نیاز کتابخانه‌ها را بیان می‌کنند. خرید کتاب‌ها در راستای همین آماریت صورت می‌گیرد البته سعی می‌اوان است که نسبت به موجودیت کتابخانه خرید صورت بگیرد.

عیارت موجودیت کتابخانه‌ها را بیشتر توضیح می‌دهید؟
متأسفانه کتابخانه در نزدیکی یک دانشگاه پزشکی واقع شده است. خوب ما سعی می‌کنیم اکثر کتاب‌های آن کتابخانه تخصصی و مربوط به رشته پزشکی باشد.

به چه انگیزه‌ای این سمت را عهده‌دار شدید؟

برای دستیابی به رشد فرهنگی در یک شهرستان کوچک، قطعاً بعد از بحث رسانه‌های جمعی، کتاب حرف اول را می‌زند. نسبت به آماری که در سال گذشته دریافت کردم،مخاطبان کتابخانه‌های شهر خرم‌آباد، بسیار بیشتر از حجم پژوهشی است که ما می‌توانیم ارائه دهیم. در چنین شرایطی من به علاقه شخصی خود، چون کسی برای این مسؤلیت پیشنهادشده بود، پذیرفتم. پیشنهاد کتابخانه‌ها در شهرهای کوچک، دیگر یک بحث دست‌پنجه‌مانند.

چند نمونه از عوامل دست‌چنده بودن بحث کتابخانه‌ها را ذکر می‌کنید؟

در واقع هر تیرویی که در کار اداری از جایگاهش سقوط می‌کند، سرود می‌شود. به بخش کتابخانه‌ها، اولین شرط رفیع این توانش نیز افزایش سطح تحصیلی کارکن کتابخانه‌هاست. بنیید ما تنها یک هفته مقاله به نمایشگاه هفته کتاب به یاد این شی، که آنتش کتاب است، می‌نقیم و بعد از پایان مراسم باز سال آینده به فراموشی می‌پاشیم. ما به عنوان برنامه‌ریز ابتدا باید از این شکل کتاب‌های خارج شویم.

به کدام کتاب‌ها این پیش فرض یا فرهنگ و شرایط امروز شهر خرم‌آباد سازگار است؟

دروغی که در تکنپولی و بیرواحمد بودم به تنها تحصیل کرده‌های یکتاز بسیار کم بود، بلکه بسیاری از تحصیل کرده‌ها هم تکریم کار نبودند. اما امروز باید خیلی از تحصیل کرده‌های روستا، اما دیگران را در خود وارد کرد. کسی وقت کنید، متفق فاضله، اما بهر می‌نویسد.

حجت‌الله حدیدی: پژوهشگر؛ خودم کتاب‌هایم را حرف‌چینی می‌کنم

حجت‌الله حدیدی می‌نویسد: تولد ۱۳۱۶ و فارغ‌التحصیل فقه و مبانی حقوق اسلامی از دانشگاه تهران است. او می‌گوید از سال ۱۳۷۷ مطبوعه مادوم مطالعه می‌کنند و در کنار این امر، قییش‌پروزی و نگارش نیز مشغول است. حدیدی به زبان انگلیسی و عربی مسلط است و تاکنون مقالاتی را از این زبان‌ها به فارسی برگزاشده است. حدیدی در اینجمن اعلیٰ قلم شهر خرم‌آباد دیده و او از کتاب‌هایی که تاکنون چاپ کرده گفت: همین گفتفت و نشود پهنانه گپیر شد که شما می‌خوانید.

آشنایی با دو زبان متفاوت چه تأثیری بر روند نگارش خودتان به فارسی داشته؟

جملات بسیار زیبایی در دوران فارسی و عربی هست که روح را جلا می‌بخشد. از به عنوان قابلیت ترجمه به فارسی را نیز ندارد. خوب همه‌فها به خسیس من تأثیر می‌گذارد و در حین نگارش ممکن است این مفهوم به شکل دیگر شرح تنیاده که سازگار است.

کتاب‌هایتان را چگونه چاپ می‌کنید یا سرمایه شخصی یا؟
خودم حرف‌چینی‌شان می‌کنم و بعد هم غلط‌گیری. وقتی که از کل کار خیالام راحت شد آن را به ناشر می‌دهم، البته اکثر کتاب‌های من را ناشر افلاک چاپ کرده است.

کتاب «گذری بر ادیان» را به ناشر می‌رکشتمن سپردید. آیا متناوت بودن موضوع دلیل این امر بود یا ناشر از چاپ کتاب‌های مطرح از حوزه و فرهنگ ارشاد اطلاع کرده؟
گمان می‌کردم این کتاب جنبه علمی دارد. این کتاب حاصل کار من در سال ۱۳۷۷ تا ۱۳۷۳ است. به گمان خودم این کار خلاصه‌ای از انجیل، تورات، اوستا و قرآن است.

شماره ۱۵۸

ششبه ۲۲ آذر ۱۳۸۲

۱۵ کتاب

روزنامه کتاب

گزارش ها و گفت و گویای سنندج، مجتبی زارعیان چهرمی

نگاه آماری

تعداد ۳۷ باب کتابخانه فعال در استان کردستان وجود دارد که از این تعداد ۱۶ کتابخانه در شهرها، ۷ کتابخانه در بخش ها و ۱۴ کتابخانه در روستاها به فعالیت مشغول هستند، به اضافه ۳۰ باب کتابخانه نفاهم نامه ای.

در استان کردستان در مقابل هر ۲۷۹۸۶ نفر باسواد یک کتابخانه موجود است؛ در مقابل هر ۶۶ نفر باسواد یک جلد کتاب در کتابخانه های استان وجود دارد و در مقابل هر عضو کتابخانه ۳۳۳ جلد کتاب در کتابخانه ها قرار گرفته است و همچنین برای هر ۳۶ نفر عضو یک صندوق وجود دارد.

به گفته همایون شهلا، معاون امور کتابخانه های عمومی استان کردستان آنچه در کتابخانه های عمومی استان مورد توجه قرار می گیرد و به عنوان برنامه ای مدون تنظیم و قابل اجراست عبارتند از:

- بالا بردن سطح کمی و کیفی کتابخانه های موجود
- تأسیس کتابخانه های جدید بانوسه به موقیعت استان (تعداد باسوادان)، تعداد مراکز فرهنگی و آموزشی)
- تأمین نیروی انسانی متخصص و کارآمد جهت سامان دادن و اداره کتابخانه ها
- گسترش فعالیت های جنبی و فوق برنامه در

کتابخانه های عمومی.

در همین رابطه شاخص های زیر برای تحقق اهداف فوق مورد نظر خواهد بود:

- رفع کمبود نیروی انسانی کتابخانه های موجود
- آموزش مستمر مطابق آخرین تحولات علمی در زمینه کتابداری و اطلاع رسانی
- تکمیل مجموعه کتابخانه ها از نظر تجهیزات، کتاب، نشریه و سایر منابع کتابخانه ای
- مکانیزه کردن کتابخانه های عمومی استان و استفاده از نرم افزارهای موجود کتابداری.

همایون شهلا با اشاره به راه اندازی کتابخانه گویاویژه نایبایان در کتابخانه مرکزی اظهار داشت: حق دستیابی به منابع اطلاعاتی است حق غیرقابل سلب که به همه انسان ها تعلق دارد و در برخورداری از این حق هیچ مانعی پذیرفتنی نیست. از این رو معاونت کتابخانه های استان در سال ۱۳۷۵ اقدام به تأسیس و راه اندازی نخستین کتابخانه عمومی ویژه نایبایان کشور در مجموعه کتابخانه مرکزی استان نمود. خوشبختانه تأسیس کتابخانه گویا یا نایبایان بسیار شویع در جامعه داشته تا آنجا که موجب راه اندازی چندین کتابخانه عمومی ویژه نایبایان در سایر استان های کشور کردستان شده است.

وی فعالیت های کتابخانه ویژه نایبایان را اینگونه برشمرد:

- تولید و تهیه کتاب گویا در زمینه های گوناگون
- برگزاری مسابقه کتابخوانی ویژه نایبایان سراسر کشور با عنوان «بهار آندیشه» در هفته کتاب سال گذشته
- ارائه خدمات اطلاع رسانی به نایبایان استان
- هماهنگی با مسؤولان اداره پست استان در خصوص پذیرش و اجرای مفاد قانون اسگوگرام
- کمک به اعضای نایبایان کتابخانه یوزوه دانشجویان دوره های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتر آدر تهیه و تکثیر و آماده سازی بخشی از مطالب درسی آنان
- تولید و تهیه کتاب های گویا به زبان کردی که به عنوان یک نوآوری در کار کتابخانه بسیار مورد توجه قرار گرفته
- تهیه منظم روزنامه «ایران سپیده» ویژه نایبایان و ارائه آن در کتابخانه گویا.

در پایان همایون شهلا، معاون امور کتابخانه های کردستان با

کردستان: کتابخانه های عمومی

درون کتابخانه های سنندج

برکه خرد ماهی خرد خیزده ما مشکلات داریم اما در دسترس مراجعان نیست، رئیس کتابخانه باید دستش بازتر باشد که بتواند خودش خرید کند.

محمودی افزود: اکثر نیروهای اینجا شرکتی اند و با حداقل حقوق زیر خط فقر کار می کنند و هیچ انگیزه ای در جهت ادامه کار ندارند. «از

برکه خرد ماهی خرد خیزده ما مشکلات داریم که از اقلیم اینجا سرچشمه می گیرد مردم در اینجا ابتدایی ترین

مناسبات اجتماعی را نمی دانند. در پایان محمودی در مورد واگذاری کتابخانه های عمومی به بخش خصوصی گفت: اینجا ما با مشکل کرد و خاک مواجه هستیم. شاید اگر به بخش خصوصی واگذار شود، کرد و خاک این کتاب ها که طبقه خدمتگزاران است برطرف شود؛ اینجا هر از چند سال یک بار کرد گیری می شود، آن هم سال های کبسه»

کتابخانه مرکزی سنندج

کتابخانه مرکزی سنندج با مساحت ۲۲۸۲ متر مربع در چهار طبقه در سال ۷۵ به بهره برداری رسیده است. این کتابخانه شامل بخش های تازه های نشر، بخش گویای کتابخانه (کتابخانه نایبایان) و بخش نویسندگان و کودکان است. همچنین استاد بهران الدین حمدی از نویسندگان و پژوهشگران شهر سنندج نیز کتابخانه شخصی خود را که شامل کتاب های نفیس و خطی می شده وقف این کتابخانه کرده است.

سوسن شریفی سرپرست کتابخانه مرکزی سنندج در مورد برنامه های آینده این کتابخانه گفت: در آینده نزدیک سیستم اطلاع رسانی، کامپیوتری می شود و در اختیار مراجعان قرار می گیرد. همچنین قرار بر این است که تازه های نشر نیز کامپیوتری شود و به شبکه اطلاع رسانی خانه کتاب متصل شویم.

فریاروخوانی که ۱۷ سال سابقه کتابداری دارد و کارمند شرکتی این کتابخانه است در مورد مشکلات کاری اش گفت: چون اینجا به عنوان کتابخانه مادر و اصلی محسوب می شود کمبود کتاب داریم اما در بخش امانت پرسنل کم داریم. وی در مورد علاقه اش به این کار گفت: کتابداری حرفه ای است که هر کسی نمی تواند آن را انجام دهد چون حقوق ای علاقه شخصی می خواهد. یوزوه پشت میز امانت، ما اینجا با اعضا روابط دوستانه ای داریم.

روحانی در مورد واگذاری کتابخانه های عمومی به بخش خصوصی افزود: من نمی دانم که برنامه شان به چه صورت است و از ریز کار خبر ندارم اما کتابخانه مکانی است که نباید از حیطة حمایت دولتی خارج شود و در صورت واگذار شدن به بخش خصوصی نباید ارزش و اعتبار آن از بین برود. وی افزود: با این ۱۷ سال سابقه کار آینده شغلی من هنوز روشن نیست که بالاخره می توانم خودم را کارمند رسمی قلمداد کنم یا نه.

ماندانا صدیق زبیری کتابدار بخش گویای کتابخانه مرکزی سنندج در مورد کار گفت: در اینجا کتاب های گویا را برای نایبایان آماده می کنیم و شهرهای زیادی رانحت پوشش داریم که نوازهای ما را می برند. و تکثیر می کنند. ما در اینجا شهرهای استان کردستان، ارومیه، بروجین، همدان و مدرسه شهید مجیب تهران را پوشش می دهیم. نایبایان از کتاب های بریل ما نیز استفاده می کنند.

وی در پایان از مسؤولان تقاضا کرد در مورد تهیه CD و سیستم پیشرفته کامپیوتری و نوار خام به این بخش کمک کند.

اشاره به مشکلات، کمبودها و ناآرامی ها گفت: اصلی ترین مشکل این استان کمبود نیروی انسانی متخصص با به طور کلی نیروی انسانی است و هیچ تناسبی بین درجه و موقیعت کتابخانه ها با تعداد نیروهای شاغل در آنها وجود ندارد. و این امر معلول عواملی چون عدم تصویب و ایجاد تشکیلات برای کتابخانه های غیر مصوب (۳۱ باب) در این استان و عدم صدور مجوز جهت استخدام است. مشکل دیگر مکانیزه نبودن تعداد زیادی از کتابخانه های استان است که با توجه به گسترش منابع اطلاع رسانی و نیاز جامعه هر چه سریعتر باید صورت بگیرد.»

کتابخانه عمومی شماره ۱ - سنندج

این کتابخانه که در سال ۱۳۵۰ تأسیس شده، قدیمی ترین کتابخانه عمومی استان کردستان است با ۱۶۵۰ متر مربع وسعت و ۱۰۳۶ متر مربع زیربنا. سیستم اطلاع رسانی آن به صورت سنتی است و تنها کتابخانه استان است که دارای آرشیو مطبوعات می باشد. قسمتی از کتاب های بخش مرجع این کتابخانه به کتاب های کردی و فرهنگ و تاریخ کردستان و کتاب های مذهب تشن اختصاص یافته چون بخش عمده ای از مردم سنی مذهب هستند.

در این کتابخانه اقامتی نیز به مرکز تحقیقات کردستان شناسی اختصاص دارد. خانم مهین فخری، سرپرست کتابخانه عمومی شماره یک سنندج که بیست و اندی سال سابقه خدمت دارد در مورد بخش کردستان شناسی

این کتابخانه توضیح داد: محققانی که در زمینه مسائل شهر یا استان یا کلاً منطقه غرب کشور تحقیقات داشته باشند به اینجا مراجعه می کنند. کسانی هم که صاحب تألیف هستند کتابشان را به این مرکز اهدا می کنند. دانشجویان نیز اگر در این زمینه پایان نامه داشته باشند یک نسخه از این پایان نامه ها در اینجا نگهداری می شود. البته مرکز کردستان شناسی به مجتمع فرهنگی و هنری فجر که تازه تأسیس است و امکانش از اینجا بهتر است انتقال می یابد. اما برخی از کتاب ها را در همین جا نگه می داریم.

خانم فخری با اشاره به مشکلات کتابخانه اظهار داشت: رایانه ای کردن کتابخانه در این دوره و زمانه لازم است که در دست اقدام است. ما از نظر نیروی انسانی و تجهیزات کمبود داریم اما در کل خوب است و می توانیم کتابخانه را در حد متوسط اداره کنیم.

نوشا کمانگر یوزوه، کتابدار شیفت خانم ها، نیز کمبود نیروی انسانی را از کاستی های این کتابخانه دانست و گفت: کتابداری کار سختی است. یوزوه در بخش امانت، ما در اینجا دو نفریم و یک نفرمان در بخش مرجع است اگر من به مرخصی بروم کسی اینجا نیست.

محمودی کتابدار شیفت آقایان در مورد مشکلات شخصی و کاری گفت: تا مشکلات شخصی حل نشود، مشکلات کاری حل نمی شود. ما در اینجا کتاب های بومی و کتاب های که در مورد جغرافیای استان است نداریم که در اختیار مراجعان قرار بدیم. البته منابع مربوط به

شماره ۱۵۸
شنبه ۲۲ تیر ۱۳۸۲
کتابخانه
روزنامه

۱۶

زندگی و روز

دکتر علی رُخزادی، متولد ۱۳۲۲ کورستان از مدرسه دارالفنون تهران دیپلم خود را دریافت کرده و از سال ۲۲ در آموزش و پرورش شروع به تدریس می‌کند. در ضمن تدریس به تحصیل نیز می‌پردازد و دکتری زبان و ادبیات فارسی را از دانشگاه تهران می‌گیرد. وی علاوه بر ایراد سخنرانی در کنگره‌ها و همایش‌های گوناگون، راجع به زبان و ادبیات کردی، با نشریات مانند گلبرخ، روزنامه‌های کیهان و اطلاعات، فرهنگ کورستان و نشریات محلی دیگر نیز همکاری دارد.

دکتر رخزادی هم اکنون به تدریس زبان و ادبیات فارسی در دانشگاههای کورستان اشتغال دارد و عضو رسمی هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی مستنج است.

گفت و گو با دکتر علی رُخزادی

در باب زبان و ادبیات کردی

دلیل توجه و حمایت شما به تحقیق و نگارش در زمینه زبان و ادبیات کردی چیست؟

با توجه به اینکه بنده به این موضوع اعتراف دارم و واقعاً هستم که ادبیات فارسی و ادبیات کردی در حقیقت دو شاخه از ادبیات وسیع ایران باستان هستند.بر اثر عشق و علاقه‌ای که به زبان مادری‌ام، زبان کردی داشته‌ام و در کنار آن مطالعاتی در زمینه ادبیات فارسی داشته‌ام و این ارتباط و پیوند را بین زبان کردی، و فارسی دریافته‌ام، اقدام به تحقیقاتی در ادبیات کردی نمودم. آنچه به شیوه‌ای علمی و به گونه‌ای که قابل قبول زبان شناسان و اهل علم باشد، چون در زمینه علمی بخصوص در زمینه آشناسی علمی و دستور زبان کردی کردی کار وسیع و گسترده‌ای صورت گرفته بود و من چون این خلأ را در زبان و ادبیات کردی احساس کردم به این حوزه روی آوردم. از تاریخ ادبیات کهن کورستان بگوئید.

البته این منطقه با توجه به کیفیت جغرافیایی و حوزه جغرافیایی صعب‌الجور و کوهستانی از قدیم تا به حال کمتر مورد تحقیق و پژوهش قرار گرفته یعنی کسی به این منطقه نیامده که در همه زمینه‌های ادبیات آن تحقیقات میدانی به عمل بیاید و اگر ادیبانی هم از قدیم الایام داشته‌ام باز هم احتمالاً بر می‌گردد به سنگ نشسته‌ها و کتیبه‌ها و آثار بازمانده از این قبیل مثلاً در طبرماهر و در قباله‌های قدیم که مربوط به دوره‌های باستانی ایران و منطقه کورستان است و همین طور ادبیات شفاهی که سینه به سینه از نسل‌های قبل دریافت کرده‌ام.

ادبیات زبان کردی مربوط به دوره مادها با قبل از آن مربوط به دوره مائیه‌هاست. برای نمونه یک دیس قره‌ای در قلعه زیویه سقز که یکی از آثار باستانی ارزشمند ایران است. بوجود دارد. در آنجا ما به خط هورگلیف مانندی برخورد می‌کنیم که نشان می‌دهد در این منطقه وجود داشته و اگر مادها خطی داشتند میخی بوده که این خط به پارسیان ارت رسیده است و در کتیبه‌های مثل کتیبه تنگی‌رو و کتیبه‌های سریل فغاب، اغلب به خط میخی برخورد می‌کنیم که نشأت گرفته از همان زبان مادی است.

چه تحقیقاتی در زمینه فرهنگ شفاهی کورستان انجام داده‌اید؟

چهره‌ها و کتاب‌ها

برهان الدین حمدی

شیخ برهان الدین حمدی فرزند علامه عبدالحمید عرفان‌سنندجی در سال ۱۲۸۲ شمسی در سنندج چشم به جهان گشود.
دوازده ساله بود که پدرش روی در نقاب خاک کشید.اما برهان الدین که لذت و منزلت دانستن را دریافته بود، در صدد برآمد تا مقامی را که در پدر اوسته بود کمال کند و به همین جهت تحصیل را نزد مدرسان آن روزگار ادامه داد.و محضر استانی چون ملامحمدصادق تبری، شیخ حسین‌الله مدرس کاشتری و ملاعبدالمطعم مجتهد را دریافت و متون بسیاری از کتاب‌های علمی چون:جمع السماعی و شرح عقایدنسفی و الفیه ابن مالک و تلخیص خطیب قزوینی و مقامات بدیع الزمان و بسیاری از متون از این دست را به تمام و کمال دریافت و روزی به روز بر ذخایر دانسته‌هایش افزود.وقتی به سن سی سالگی رسید او را به چشم دانشمندی جامع علوم می‌نگریستند و وجودش را راجح می‌نهادند.

استاد حمدی در سال ۱۳۱۲ شمسی نزد ملاصادق میری تبری مجاز شد و دیگر استادان بر اجازه نامه‌اش مهر تأیید زدند.
برهان‌الدین حمدی مدتی به تدریس در یکی از مساجدسنندج مشغول شد تاآنکه در سال۱۳۱۵به استخدام آموزش و پرورش وزارت فرهنگ(که آردامدی وندی سال در دبیرستان‌های سنندج تدریس کرد و دوسه سالگی هم ریاست اوقاف استان کورستان را به عهده داشت. مدتی نیز به خواست مسئولین دانشگاه رازی به تدریس زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه تربیت دبیر سنندج پرداخت.
در هفته جلسه‌ای را به شرح شتوی می‌پرداخت و اغلب این گنجینه عظیم را از حفظ داشت. به امام محمد غزالی عشق می‌ورزید و کلمات حمدی‌فرازینت بخش کلامش ساخته بود.

برهان‌الدین حمدی روزنهم آذر سال۱۳۶۶ چشم از جهان فرو بست.

آثار و تألیفات وی عبارتند از:

ترجمه مشکوٰۃالانوار، امام محمد غزالی: ترجمه الاربعین فی اصول الدین، امام محمد غزالی: ترجمه رسالات حن بن یفغان ابن سینه، شیخ شهاب‌الدین السهروردی و ابن طفیل در یک جلد، فلاسفه و خدائشناسی شامل ترجمه رساله الطیر و رساله فلسفه نماز، تألیف ابن سینا و کتاب برآة الفلک فی تألیف بطولوی در یک جلد، ترجمه عقاید نسفی تألیف سعید فتاوی ترجمه فصادق سه گانه لایه‌الغرب لشرفی، لایه‌الجمع طغرائی و لایه‌الکره عرفان سنندجی (چاپ نشده)، ترجمه قصیده بانت سعاد کعب بن زهیر.

کتاب «ماتل و حکم کردی» که محصول سال‌ها تحقیق میدانی بنده است و بالغ بر ۳۰۰۰ بند و مثل کردی را در بر گرفته که غالب امثال آن کردی است که اختصاصاً در این منطقه رواج دارد و بر می‌گردد به فرهنگ و آداب و رسوم این منطقه. این مثل‌ها را به شکل الفبایی تدوین و تنظیم کرده‌ام و در ضمن به زبان فارسی هم ترجمه کرده‌ام و کاربرد هر کدام را نوشته‌ام. اگر هر کدام این مثل‌ها حکایتی هم داشته باشد آنها را هم ذکر کرده‌ام که کار گسترده‌ای است.

در زمینه فرهنگ، زبان و ادبیات کورستان جای تحقیق را خالی نمی‌بینید؟ به نظر شما کدام بخش از فرهنگ این منطقه جای بیشتری برای پرداختن دارد؟

این منطقه با توجه به چند مسأله هنوز ناشناخته است. کورستان با توجه به اینکه یک منطقه استراتژیک و مرزی است همیشه در مسیررفت و آمد اقوام گوناگون، اقوام مهاجم، اقوام داخلی و خارجی و لشکر کشی‌های گوناگون قرار گرفته و از این لحاظ این منطقه کیفیت خاصی پیدا کرده و آن را ناشناخته باقی گذاشته‌اند. یعنی مجال آن نبوده که زبان و ادبیات کردی بتواند به آن معنا خود را نشان دهد. ما معتقد هستیم که ادبیات هر ملتی درون افراد آن ملت قرار دارد و اگر مکتوب نشده باشد به شکل شفاهی در میان مردم آن قوم، گروه و طبقه استمرار دارد. در این زمینه‌ها باید تحقیق شود. در مورد شعرا و نویسندگان قدیم کرد هنوز کار نشده، این آثار باید تدوین شود و از دل روستاها و از دل طبقات عامه مردم جمع آوری

شود و به شکل مدون در آید.

در زمینه نظم و نثر کردی به آن شکل که در زبان فارسی تحقیق شده، ما کار نگردیم و باید سبب به سمت جوانان این منطقه و علاقه‌مندی که ان شالله بتوانند قدم‌های مؤثری بردارند.

معاظیان کتاب‌هایمان چه کسانی هستند؟

در درجه اول دکتر دانشگاهی و تحصیلکرده چون من بیشتر در حوزه‌های علمی و پژوهشی کار کرده‌ام و اصطلاحاتی که به کار برده‌ام و شیوه کلامی که اتخاذ کرده‌ام کاملاً دانشگاهی است و با دانش‌آموزان بیشتر می‌تواند ارتباط برقرار کند. اما من علاقه‌مندم سایر اقشار را هم از لحاظ آشنایی با فرهنگ و ادبیات کردی توجیه کنم.

کتابشناسی:

کتاب کاشناسی

دستور زبان فارسی و قواعد نگارش، انتشارات گروه‌های آموزشی استان کردستان، ۱۳۳۱، گزیده صناعات ادبی و نیازهای سخن درس، انتشارات گروه‌های آموزشی استان کردستان، ۱۳۶۶، ای‌های شعر فارسی قافیه و عروضی، انتشارات زینار سنندج، ۱۳۷۸، اولشناسی و دستور زبان کردی، انتشارات

تهران، نفقه، ۱۳۷۸، امثال و حکم کردی، نشر، مؤلف، ۱۳۸۱، رساله پژوهشی، مطبقت اولی و دستوری زبان کردی، سوانلی، زبان فارسی معیار، دانشگاه آزاد سنندج آذیر

چاپ، آیین‌نامه کاشناسی نشر، زبان شناسی کردی، دانشگاه چمران اهواز، ۱۳۷۸

رساله دکتری، تطبیق حقایق سنایی و مستطف الطیر معطر و جام جم ارسدی، تهران، ۱۳۷۵

روحان پژوهش

مطابقت واژگانی زبان‌های کردی، فارسی، بهاولی، اوستایی و نقد آثار منظوم کلاسیک زبان کردی.

برنامه‌های آینده شما در زمینه تحقیق و نویسندگی چیست؟

من بیشتر علاقه‌مند به تطبیق هستم و با توجه به اینکه زبان کردی یک شاخه از زبان‌های بازمانده از زمان باستان و آریایی است، باید به نوعی جایگاه این زبان را در اطلاق با شاخه‌های دیگر زبان‌های این منطقه نشان دهیم. لذا من در مطابقت آوایی و دستوری زبان کردی و فارسی پرداخته‌ام که در آینده منتشر می‌شود. این یک کتاب علمی است که بر اساس اصول زبان‌شناسی آن را تدوین کرده‌ام. همین‌طور کتابی دارم با عنوان مطابقت آوایی بین واژگان زبان کردی، فارسی، بهاولی و اوستایی که می‌تواند کمک مؤثری بکند به شناخته شدن بسیاری از ریشه‌های واژگان ناشناخته زبان کردی و فارسی. به نقد ادبیات مکتوب کردی هم پرداخته‌ام، از جمله آثار منظوم و متون شاعران و نویسندگان این منطقه که جایگاهش در ادبیات ما خالی است.

کتاب هفته را می‌خوانید؟

در درجه اول برای جنبه‌هایی و دیگر همکاران آثار آرزوی موفقیت می‌کنم که در این زمینه بحق زحمت می‌کنند و شهرتشان‌ها را معرفی می‌کنند و به دنبال پیدا کردن ناشناخته‌ها هستند و این یکی از امیدهای مااست که شما بتوانید ادبیات و فرهنگی را که ناشناخته مانده است به دیگران معرفی کنید. دیگر اینکه نشریه شما ممکن است به فهرستان ما و دیگر جماعه‌ای در مرکز ترسد. از مسوولان این نشریه انتظار داریم که به شکل وسیع و گسترده شمارگان آن را بالا ببرند و به مراکز دانشگاهی ارسال فرمایند. من جای این نشریه را در دانشگاه‌ها خالی می‌بینم و ان شالله اگر بشود فهرستی برای معرفی محتوای آن در نظر بگیرید. مثل مجله‌ها البته شاید روش کارتان این طوری ایجاد نکند ولی فهرست مغلاب می‌تواند به خواننده کمک کند.

شماره ۱۵۸

شنبه ۲۲ آذر ۱۳۸۷

۱۷ کتاب هفته

روزنامه کیهان

مرکز بزرگ اسلامی غرب کشور سامانه‌ی امور روحانیون اعل سنت را به عهده دارد. این مرکز ۲۱ شعبه در شهرهای مختلف استان کردستان و آذربایجان غربی دارد. ستاد اصلی مرکز بزرگ اسلامی غرب کشور مستنجد است و در شهرهای قروه و بیجار که اکثر مردم ششمه هستند این مرکز بر امور حوزه‌های علمیه نظارت دارد. آموزش، مسائل مربوط به شهریه روحانیون، استخدام و همچنین برگزاری امتحانات روحانیون زیر نظر این مرکز است. «کتابخانه مشترک سننجد» زیر نظر مرکز بزرگ اسلامی و اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی سننجد به طور اشتراکی در سال ۸۱ تأسیس شده و مجله «تیبان» نیز توسط مرکز بزرگ اسلامی غرب کشور منتشر می‌شود.

با سید محمدحسین دریاباری مدیر اجرایی «تیبان» و سرپرست «کتابخانه مشترک» گفت‌وویی انجام داده‌ایم که می‌خوانید:

گفت‌وگو با سید محمدحسین دریاباری

در مورد فعالیت‌های انتشاراتی این مرکز و مجله تیبان توضیح دهید.

هر سال به مناسبت هفته وحدت در ارومیه و سننجد کنفرانس وحدت برگزار می‌شود.مجموع سخنرانی‌هاومقالات چند سال اخیر را به صورت یک کتاب تحت عنوان سخنرانی‌های کنفرانس‌های ارومیه وسننجدمنتشر کرده‌ایم. یکی دیگر از کارهای عمده این مرکز مجله تیبان است که قبلاً با عنوان ایبام» در قالب یک نشریه داخلی منتشر می‌شد. بیشتر نویسندگان این نشریه از استادان‌های کرمانشاه، آذربایجان غربی، ایلام و کردستان هستند.زبان این نشریه فارسی است و که گاه هم به مناسبت‌هایی به زبان کردی نیز شعرهایی در آن چاپ می‌کنیم. علاوه بر این ویژه‌نامه‌هایی هم منتشر کرده‌ایم که یکی از آنها به مناسبت سال امام علی(ع)بود و مقالات آن مربوط به امام علی(ع) و مسائل حکومتی ایشان بود. این ویژه‌نامه در شمارگان ۲۰۰۰نسخه منتشر شد.که شمارگان بالایی است، در صورتی که شمارگان عادی و دائمی ما ۱۵۰۰نسخه است. یک بار هم همزمان باسفر آقای خاتمی به استان ویژه‌نامه‌ای در شمارگان ۵۰۰۰نسخه منتشر کردیم و در هر شهر که ایشان با مردم دیدار داشت این ویژه‌نامه در اختیار مردم قرار می‌گرفت که بازتابی از خواسته‌های مردم در آن در چاپ رسیده بود.

کتابخانه مشترک را معرفی کنید.
این کتابخانه بر اساس برنامه‌نامه‌ای بین مرکز بزرگ اسلامی و اداره ارشاد سننجد تأسیس شده و ما اکنون دومین سال فعالیتیمان را می‌گذرانیم.مرکز اسلامی ساختمان کتابخانه

فقه‌ها

زایه له ی زریبار

گردآوری، تحقیق، تألیف احمد نظری؛ چاپ اول: قطع زریزی، ۲۸۲ صفحه، ۵۰۰۰ صفحه، ۱۳۸۲.
شعبه: ناشر: احمد نظری، سننجد، ۱۳۸۲.

بها، ۳۰۰۰ تومان

زایه له ی زریبار، کتابی است مشتمل بر مجموعه آثار چاپ شده قانع، شاعر نامدار کرد، متوفی به سال ۱۶۶۵ میلادی، وی که یکی از بزرگترین شاعران کردیه شمار می‌آید پس از گلزارلندن مراحل تکمیل زندان در رژیم پادشاهی عراق در سن ۶۷سالگی چشم از جهان فروست. در این کتاب علاوه بر اشعار کردی و فارسی چاپ شده و نکته‌های نغز و اخلاقی قانع و زندگی‌نامه او، نظرات بسیاری از منتقدان و خاطرات آنها از قانع آورده شده است.

این کتاب به زبان کردی نوشته شده است.

زنان نامدار

گروه‌ای از زنان نامدار کرد، تألیف عبدالعجاز محمد الحجازی (کردی)؛ ترجمه: احمد محمدی؛ به اهتمام مقدمه و تعلیقات: چاپ اول، قطع زری، ۱۱۲ صفحه، ۲۰۰۰ نسخه؛ ناشر: مترجم: سننجد، ۱۳۸۲. بها، ۱۰۰۰۰ تومان.

در کتاب‌های تاریخی از صدها زن کرد

محدث، عارف، عالم، شاعر، ادیب، مبارز

و مورخ نام برده شده است. در این کتاب گردیده و

خلاصه‌ای از شرح حال وزندگی ۱۱۰زن کردگردآوری شده به همراه تصویربرخی از آنها در پایان آمده است.

در بخشی از این کتاب کلیه منابع به زبان کردی، عربی، فارسی، انگلیسی و مجلات و هفته‌نامه‌ها و روزنامه‌ها که در مورد شخصیت‌های کرد و ویژه زنان کرد به تألیف رسیده، آورده شده است.

مرکز بزرگ اسلامی غرب کشور سامانه‌ی امور روحانیون اعل سنت را به عهده دارد. این مرکز ۲۱ شعبه در شهرهای مختلف استان کردستان و آذربایجان غربی دارد. ستاد اصلی مرکز بزرگ اسلامی غرب کشور مستنجد است و در شهرهای قروه و بیجار که اکثر مردم ششمه هستند این مرکز بر امور حوزه‌های علمیه نظارت دارد. آموزش، مسائل مربوط به شهریه روحانیون، استخدام و همچنین برگزاری امتحانات روحانیون زیر نظر این مرکز است. «کتابخانه مشترک سننجد» زیر نظر مرکز بزرگ اسلامی و اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی سننجد به طور اشتراکی در سال ۸۱ تأسیس شده و مجله «تیبان» نیز توسط مرکز بزرگ اسلامی غرب کشور منتشر می‌شود.

با سید محمدحسین دریاباری مدیر اجرایی «تیبان» و سرپرست «کتابخانه مشترک» گفت‌وویی انجام داده‌ایم که می‌خوانید:

گفت‌وگو با سید محمدحسین دریاباری

کتابخانه مشترک سننجد و مرکز بزرگ اسلامی غرب کشور

۱۰۰۰جلد کتاب پزشکی به ارزش سه میلیون و چهارصدهزار تومان در اختیار این کتابخانه قرار دادند.

برنامه‌های جینی شما در این کتابخانه چیست؟

یکی از فعالیت‌های ما مسابقه بزرگ ایران‌شناسی بود که در حاشیه کار کتابخانه برگزار کردیم. مجموعه سؤالات ما در مورد افتخارات ملی و دینی ایران بود که به‌صورت ۶۰سؤال در هفته‌نامه «سیروان» به چاپ رسید.این هفته‌نامه در استان‌های کردستان، آذربایجان شرقی، کرمانشاه و ایلام توزیع می‌شود.

صدها نفر به پرسش‌های ما پاسخ دادند که به قید رقمه ۱۴ برنده داشتیم و به هر کدام نیم‌سکه پهلای آزادی جایزه دادیم. ما هزینه این جوایز را از نهادهای دولتی گرفتیم و از کتابخانه چیزی هزینه نکردیم.

برنامه‌های آینده کتابخانه مشترک چیست؟

در نظر داریم به عنوان فعالیت‌های جینی، مسابقات ایران‌شناسی را در اشکال متنوعی برگزار کنیم و همچنین کلاس‌های آموزشی مثل آموزش رایانه و زبان دایر کنیم. می‌خواهیم کتاب‌هایی را برای رشته‌های مختلف در مقاطع کارشناسی و دکترا فراهم کنیم.

اداره ارشاد اسلامی باور کرده که این کتابخانه ظرفیت‌های زیادی برای فعالیت دارد و ما هم یک اصل را پذیرفته‌ایم که چون اعضای ما مثل جوان هستند، حوصله و تحمل و صبر، بهترین وسیله تعامل با این نسل است و این باعث شده که اعضا و مراجعان کتابخانه روزبه‌روز بیشتر شوند.

دو نهد از مرکز یک استان

یک مجتمع و یک کتابخانه

مجتمع فرهنگی-هنری فجر

اولین مجتمع بزرگ فرهنگی در سننجد از اسفندماه ۸۱به بهره‌برداری رسیده است. این مجتمع که در زمینی به مساحت حدود ۲۰۰۰متر مربع و در سه طبقه احداث شده شامل بخش‌های: سالن اجتماعات (تالار فرودین)، تئاترخانه آفرینش، کتابخانه حکمت و سالن‌های مطالعه، آفتاب‌تئاتر رویاز، کلاس‌های آموزشی، امور اداری و بخش‌های رفاهی می‌باشد.

مجموع فعالیت‌های فرهنگی و هنری و انجمن‌های فعال در این مرکز عبارتند از: انجمن‌های ادبی (شعر و داستان)در زمینه آموزش زبان و ادبیات کردی، انجمن خوشنویسان ایران شعبه کردستان؛ انجمن موسیقی سننجد؛ انجمن هنرهای تجسمی؛ انجمن سینمایی جوانان کردستان و انجمن نمایش.

کتابخانه حکمت، مرکز تحقیقات و پژوهش‌های فرهنگ و هنر

این کتابخانه یک مجموعه تخصصی است که مخزن آن ۹۰متر مربع مساحت دارد و گنجایش آن ۱۲۰۰۰جلد کتاب است. فریبا طهمی سرپرست این کتابخانه در توصیف کتابخانه حکمت می‌گوید: فضای مناسب و امکاناتی که این کتابخانه دارد انگیزه خاصی را در مراجعه‌کنندگان ایجاد می‌کند. اساس کتابخانه‌ها باید بر این اصل باشد که وقتی کسی وارد این مکان می‌شود است که در آن هم از نور طبیعی و هم از نور مصنوعی استفاده شده است. تصمیم داریم از مردم شهر را به اینجا جذب کنیم.

طهمی در مورد تشکیل مرکز کردستان‌شناسی در کتابخانه حکمت می‌گوید:قرار بر این است که مرکز آرشیدو کردستان‌شناسی در این محل تشکیل شود و تمام مقالات، سنجیده‌نامه‌ها، کتاب‌ها و نوشته‌هایی که به‌صورت دست‌نویس هستند در مجتمع نگهداری شود و تمام محققانی که می‌خواهند راجع به کردستان اطلاعاتی داشته باشند یا راه معرفی‌نامه می‌توانند این مرکز استفاده کنند.

فریبا طهمی که کارشناس کتابداری است ضمن درخواست تشکیل انجمن کتابداران کشور در ادامه می‌افزاید: کتابداران باید حتماً یک انجمن داشته باشند همان‌طور که در زمینه‌های مختلف علمی مانند شیمی، فیزیک، ریاضی و…همه برای خودشان انجمن دارند. کتابداران و مسوولان کتابخانه‌ها هم می‌توانند عضو انجمن باشند. یا توجه به اینکه من می‌دانم جوهری‌ها در زمینه کتابخانه‌ها د عمومی در سطح کشور برگزار می‌شود اما مسوولان در رأس این سمینارها قرار دارند در صورتی که وجود یک کتابدار و کارشناس کتابداری هم خیلی مفید است. چون مشکلاتی که یک کتابدار در کتابخانه با آن برخورد می‌کند خیلی آسانی‌تر است نسبت به مسوولان رده بالا که دوزخ از فضا هستند. چون کتابدار نکات و مسائل زیر را می‌بیند و می‌تواند آن را در جلسات مطرح کند. خیلی از مشکلات از راه تشکیل انجمن کتابداران می‌تواند حل شودوی در مورد کاشتی‌ها می‌گوید: مشکلات عمده‌ای، بارها و بارها صحبت شده اما هیچ جوابی نگرفته‌ایم. یکی از مشکلات ما کمبود نیروی متخصص کتابدار است. ما در اینجا ۶نفر نیرو می‌خواهیم. مشکل دیگر اینکه کتابخانه‌های مرکز استان باید رایانه‌ای باشند چون سیستم سنتی جوابگوی مراجعه‌کنندگان نیست.

زینت و زین

سید عبدالحمید حیرت سجادی، محقق تاریخ و فرهنگ کردستان:

بررسی تاریخ آموزش و پرورش کردستان مایه افتخار من است

سید عبدالحمید حیرت سجادی، متولد ۱۳۰۸ سنندج فرزند مرحوم سید محمدباقر زکین الاسلام است. پدر ایشان از بنیانگذاران فرهنگ نو در کردستان در سال ۱۳۹۹ شمسی هستند.

وی در سال ۱۳۳۱ در سنندج به خدمت آموزش و پرورش درمی‌آید و در حضور پدر به یادگیری دستور زبان عربی و ادبیات عرب می‌پردازد. در سال

۱۳۳۶ از مدرسه عالی سیهسالار گواهی مدرسو کسب می‌کند و در کتابخانه مجلس شورای ملی کار تحقیق را آغاز می‌نماید. گفت‌وگوی ما را که در مهر مرکز تحقیقات کردستان شناسی انجام گرفته بخوانید.

نوسندهگی و تحقیق را چگونه آغاز کردید؟

از ۱۳۸ که در مشهد پیروزیم به کتابخانه معظم آستان قدس می‌رویم. از آنجا زمینه مطالعه در من پدید آمد و از ۹۱ ساله متفرق شدم و در دبیرستان طلمبه که کتابسجده سیهسالار و کتابخانه مجلس شورای ملی بود شروع به تدریس کردم. حتی زنگ‌های تفریح از مدرسه بیرون می‌آمدم و به کتابخانه مجلس می‌رفتم. در ماههای رمضان ظهرها به منزل نمی‌رفتم و به کتابخانه می‌رفتم. هر روز که از آن سال وارد وقت تحقیق در من پیدا شد. در روزی که کتابت، تحقیقات و مطالعات جدی شروع را آغاز کردم. امانان قرآن و حدیث و مباحث اسلام عربی و امانال کردی. امانال را از زبان مردم می‌شنیدم و مورد حسادتگاه آنها تحقیق می‌کردم و به این ترتیب کمک عمده‌مند شدم به گردآوری آنها و تطبیق آنها با آثار زبان‌های دیگر. در مورد پیشینه تاریخی کردستان و سنندج و پیرامان صحبت کنید. کردستان شناسی را نمی‌شود با سنندج شناسی یکی دانست. چون سنندج پیش از ۱۲۰۰ یا ۱۳۰۰ سال قدمت ندارد. اینجا قبلاً دهکده‌ای بود و این دهکده را سلیمان خان اردلان در طی جنگ‌های سیلبری و چریکی که داشته صرف کرده است. اما از کردستان شاید پیش از هزار سال پیش در کتاب‌های تاریخی نام برده‌اند. کردستان عراق، کردستان سوریه و کردستان ترکیه را اولین صفویه طبق سیاست آن رواج می‌کردند، ما هم در کردستان ایران هستیم و درست است که زبان ما کردی است اما به فارسی هم کتابت می‌کنیم و من بیشتر به فارسی رغبت دارم تا کردی. من با زحمت زیاد روی متون قدیمی فارسی کار کرده‌ام و افتخار می‌کنم

که در این منطقه هشتم و فارسی را خوب می‌دانم. به کدام آثار خود افتخار می‌کنید و برای انجام کدام یک تلاش بیشتری کرده‌اید؟

کریه من سال‌ها زحمت کشیده‌ام تا تأثیر قرآن بر نظم فارسی را تهیه کنم که الان در پیشتر دانشگاهها تدریس می‌شود. اما بیشتر افتخار من روی بررسی تاریخ آموزش و پرورش کردستان است.

تحقیق را به انجام رسانده‌ام. در این کتاب شرح حال قدیمی‌هایی را که در این شهرستان رفته‌اند به محل‌های دور و آنجا معلم شده‌اند نوشته‌ام. این افراد گرفتاری‌های زیادی داشته‌اند و فقط هدفشان این بوده که برودم و از بسویادی نجات دهم. به آنها فرهنگ می‌آموزاندم. بیشتر هدفم این است که اینها را معرفی کنم و به جامعه شناسانم برسانم.

افتخار می‌کنم که حداقل کمک مردم من توانسته‌ام این کار را به پایان برسانم.

کتابشناسی:

کتاب‌های ایشان عبارتند از: روش درست نویسی، ناشر: مؤلفه. ۱۳۵۲؛ گزارش شاعران کردستان، ناشر: مؤلفه. ۱۳۶۶؛ پند پیشینیان در کردی با شایع فارسی و لاتین مثل ها. ۱۳۶۹؛ رساله مجامع، ناشر: مؤلفه. ۱۳۷۰؛ شعران کر و پارسی گوی، ناشر: اسکان، ۱۳۷۸؛ گزیده‌ای از تأثیر قرآن بر نظم پارسی، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۷؛ احوالی در میان کرمان، ناشر: ژورنال خدمتگزاران نشر، ایلات و عشایر کردستان نادر، دانشگاه کردستان (مشرش نشده)؛ پیشینه آموزش و پرورش در کردستان، ۱۳۸۰؛ نماز خواص در مذبح شاعری، نشر آثر لندینه. ۱۳۸۰؛ خلفای راشدین در ادب فارسی (مشرش نشده)؛ تحقیق در اشعار امام شاعری (مشرش نشده).

حیرت سجادی، تحقیقاتی را نیز برای «مرکز اسناد کردستان شناسی انجام داده که عبارتند از: جمع آوری عکس‌های کارمندان آموزش و پرورش قدیم؛ جمع آوری اثر مهرهای معاریف و بزرگان خاتمه‌های سنندجی از چهارصد سال پیش تا کنون؛ جمع آوری عکس‌ها و نمونه‌های خط خوشنویسان و خطاطان کردستان از دو صد سال پیش تا کنون؛ گردآوری تعداد زیادی از نسخه‌ها نامه‌ها ملاها با مدرسان قدیم کردستان و تهیه و گردآوری بیوگرافی ناموران معاصر (از ۱۲۶۰ شمسی تا کنون) برای دایرةالمعارف فرهنگ نام آوران معاصر.

بشت پیشنهاد

سنندج، یک کتابفروشی جوان

وقتی برای تهیه گزارش از قدیمی ترین کتابفروشی سنندج به «کتابفروشی غربی» که سابقه تأسیس آن به سال ۱۳۰۵ شمسی می‌رسد، رفتم آقای غربی کتابفروشی زینتا را به من معرفی کرد و گفت بهترین کتابفروشی این شهر که من او را پیش از همه در مصاف خودمان قبول دارم، بیسی.

کتابفروشی زینتا با ساعت ۱۲:۰۰ شروع می‌کند و تا ۳:۰۰ کتابهای بیوسه‌های گرداگرد آنها با تاریخ، جامعه‌شناسی، هنر، روان و داستان و کتاب‌های دانشگاهی در خیابان یادگار ایستاد. سلاسل شاهو واقع شده است.

عشایرناظر، مهرمورد، ۱۳۵۳؛ دارای مصیلات دانشگاهی در رشته گرافیک از دانشگاه تهران است و در سال‌های ۷۸ و ۷۹ به عنوان کتابفروشی نمونه استان کردستان انتخاب شده است. وی در مورد انگیزه و علاقه‌اش به کتاب و کتابفروشی

می‌گوید: از بچگی به خواندن کتاب علاقه داشتم. وقتی ده سال داشتم رفتم کتابفروشی غربی کتاب بختم. می‌گویند که آن کتاب گردیدم. پند کافی ندارم. بلافاصله آقای غربی موچه شد و گفت: برو پیش ما بعداً بیاریم. این برخورد من در آن زمان بسیار باعث شد بیشتر به آن کتابفروشی رفتم و آمدن کتابت خودم انگیزه و محرک بزرگی برای کتاب بخواندن در من ایجاد کرد و کتابفروشی ششمین هم بر اثر کتاب خواندن

پدید بود. متاپور اشاره به ویژگی‌های شکل خود و وفات آن با دیگر شکل‌ها می‌افزاید. باید کار به این شکل باشد که اقتدر فرقی در فوحن پاشی که کتابفروشی به سوپرمارکت تبدیل شود. در سوپرمارکت مشتری می‌آید و می‌گوید: فلان چیز را می‌خواهم و فروشنده آن جنس را به او می‌دهد. اما در کتابفروشی خیلی وقت‌ها مشتری می‌آید و می‌داند چه می‌خواهد و می‌خواند که کتابت کند. که بهترین انتخابش باشد. این است که تا آنجایی که می‌توانم باید به آنها کمک کنم و ما هم در شرایطی می‌توانیم کمک کنیم که کتاب‌ها را بشناسیم

میراث نگاه

موزه سنندج و کتابخانه میراث فرهنگی کردستان

موزه

عبارت ملا لطف‌الله شیخ‌الاسلام در دو بخش پروتی و قدرونی بنا شده است. موزه در بخش پروتی عبارت‌ت‌انر است. این بنا که به منزل سلاسل سعید نیز معروف است، سلطان سلطنت خیرالهدین شده

قبلاً، حیرواً ۱۵۰ سال قبل ساخته شده است. بخش پروتی شامل یک حیاط بزرگ و ساختمان در دو طبقه با تلالو تشریفات و همچنین تزیینات اوجوسی (جده زینا و فضاهای حتی است که قبلاً در تملک علیاحمدخان سنندجی (اسلام سعید) بوده و از سال ۱۳۵۳ شمسی به موزه تبدیل شده و طی ۱۵ سال گذشته آثار تاریخی و فرهنگی ایران و ویژه کردستان در آن به نمایش درآمده است.

بخش قدرونی این بنای بزرگ قبلاً در تملک خانواده حبیبی بود و اکنون به عنوان ساختمان اداری

میراث فرهنگی استان کردستان مورد بهره‌برداری قرار گرفته است.

کتابخانه

کتابخانه موزه سنندج که در ۱۲ سال ۱۳۷۶ تأسیس شده دارای ۱۵۰۰ هزار عنوان مجله و کتاب است. ۱۵۰۰ عنوان از این کتاب‌ها و دکتر سوزان رئیس گروه باستانشناسی دانشگاه تهران خبرداری شده که شکل کتاب‌های خارجی در زمینه باستانشناسی و تاریخ است. در سال ۱۳۸۰ و ۴۰۰۰ مجله نمونه کتابهای خارجی خریداری شده است. و بقیه کتاب‌ها را نیز میراث فرهنگی کردستان خریداری کرده است.

شعبه تحقیق کتابدار این کتابخانه که فارغ‌التحصیل رشته باستانشناسی از دانشگاه تهران است و ۱۲ سال سابقه کار دارد، درباره مراجعه‌کنندگان به این کتابخانه گفت: دانشجویان رشته‌های معماری باستانشناسی، تاریخ و هنر از سراسر ایران به این کتابخانه برای تحقیق مراجعه می‌کنند. از دانشگاه کردستان و دانشگاه آزاد اسلامی سنندج که دو سال است رشته معماری سنتی در آنها تدریس می‌شود، نیز مراجعه‌کنندگان داریم. بچه‌ها کار تحقیقی‌شان را با استفاده از این کتابخانه انجام می‌دهند، من و چون ساختمان باستانشناسی بوده است تا آنجا که می‌توانم راهنمایی‌شان می‌کنم و بقیه را از منبع موجود در کتابخانه اسفاده می‌کنند.

وی با اشاره به کمبود نیروی متخصص در کتابخانه گفت: کتاب‌هایی که خریداری کرده‌ایم متعلق به کتابخانه شخصی دیگران است که احتیاج به صفحی دارد. در ازای هر ۲۵۰۰ جلد شخصی باید یک نفر نیز داشته باشیم که الان حدود ۱۲ هزار نسخه است و خودم نهاد در اینجا مشغول فهرست‌نویسی‌شان هستم. و دیگر اینکه باید نرم‌افزارهای فهرست‌نویسی خریداری شود تا به صورت رایج‌های انجام گیرد. شعبه تحقیق در مورد کتابهای آهنگ مهرات فرهنگی برای توسعه کتابخانه در پایان گفت: قرار است در آینده‌ای نزدیک کتابخانه تخصصی کردستانشناسی و یکی از جاهای‌های سنندج به نام خانه عطایی که میراث فرهنگی مشغول مرمت آن است، تأسیس شود.

میراث فرهنگی استان کردستان مورد بهره‌برداری قرار گرفته است.

شعبه تحقیق کتابدار این کتابخانه که فارغ‌التحصیل رشته باستانشناسی از دانشگاه تهران است و ۱۲ سال سابقه کار دارد، درباره مراجعه‌کنندگان به این کتابخانه گفت: دانشجویان رشته‌های معماری باستانشناسی، تاریخ و هنر از سراسر ایران به این کتابخانه برای تحقیق مراجعه می‌کنند. از دانشگاه کردستان و دانشگاه آزاد اسلامی سنندج که دو سال است رشته معماری سنتی در آنها تدریس می‌شود، نیز مراجعه‌کنندگان داریم. بچه‌ها کار تحقیقی‌شان را با استفاده از این کتابخانه انجام می‌دهند، من و چون ساختمان باستانشناسی بوده است تا آنجا که می‌توانم راهنمایی‌شان می‌کنم و بقیه را از منبع موجود در کتابخانه اسفاده می‌کنند.

سنندج

و مطالعه داشته باشیم

او در مورد وضعیت بازار کتاب در سنندج می‌افزاید: سیستم کتابفروشی‌های شهرستان نیست به تهران حداقل یک هفته عقب است و مشتری‌های شهرستان اطلاع‌یافتن نسبت به ما خیلی عقب است یعنی آمیزمی آید و کتابی را از ما می‌خواهند که عمده از چاپ آن می‌گذرد ولی در کل کتابخوان هم زیاد داریم که دوست و حسابی می‌خوانند.

عشایرناظر و پاشا به مشکلات کار می‌افزاید: من در اینجا مواعع زیادی داشتم اما الان با کار خیلی راحت تریم زمانی که شروع کردم این پسانلک بک بازار بورس این چیزی بود که به هیچ وجه نمی‌خواستند ما را پذیرند. مارالین کتابفروشی این خیابان بودیم که البته ده سال طول کشید تا توانستم خودمان را جا بیندازیم

او در مورد طرح‌های آینده‌اش می‌گوید: اگر شرایط مادی اجازه دهد یک سری فکرها در مورد کار نشر دارم می‌خواهم مجوز نشر بگیرم و کتابفروشی را توسعه دهم. ما یک فضای بزرگ می‌خواهیم که دورتر از اینجا باشد.

متاپور ضمن اشاره به ویژگی‌های شکل خود و وفات آن با دیگر شکل‌ها می‌افزاید. باید کار به این شکل باشد که اقتدر فرقی در فوحن پاشی که کتابفروشی به سوپرمارکت تبدیل شود. در سوپرمارکت مشتری می‌آید و می‌گوید: فلان چیز را می‌خواهم و فروشنده آن جنس را به او می‌دهد. اما در کتابفروشی خیلی وقت‌ها مشتری می‌آید و می‌داند چه می‌خواهد و می‌خواند که کتابت کند. که بهترین انتخابش باشد. این است که تا آنجایی که می‌توانم باید به آنها کمک کنم و ما هم در شرایطی می‌توانیم کمک کنیم که کتاب‌ها را بشناسیم

شماره ۱۵۸
شعبه ۲۲ آذر ۱۳۸۲
کتابخانه
روزگار همیشه کتاب

عشایرناظر و پاشا به مشکلات کار می‌افزاید: من در اینجا مواعع زیادی داشتم اما الان با کار خیلی راحت تریم زمانی که شروع کردم این پسانلک بک بازار بورس این چیزی بود که به هیچ وجه نمی‌خواستند ما را پذیرند. مارالین کتابفروشی این خیابان بودیم که البته ده سال طول کشید تا توانستم خودمان را جا بیندازیم

او در مورد طرح‌های آینده‌اش می‌گوید: اگر شرایط مادی اجازه دهد یک سری فکرها در مورد کار نشر دارم می‌خواهم مجوز نشر بگیرم و کتابفروشی را توسعه دهم. ما یک فضای بزرگ می‌خواهیم که دورتر از اینجا باشد.

متاپور ضمن اشاره به ویژگی‌های شکل خود و وفات آن با دیگر شکل‌ها می‌افزاید. باید کار به این شکل باشد که اقتدر فرقی در فوحن پاشی که کتابفروشی به سوپرمارکت تبدیل شود. در سوپرمارکت مشتری می‌آید و می‌گوید: فلان چیز را می‌خواهم و فروشنده آن جنس را به او می‌دهد. اما در کتابفروشی خیلی وقت‌ها مشتری می‌آید و می‌داند چه می‌خواهد و می‌خواند که کتابت کند. که بهترین انتخابش باشد. این است که تا آنجایی که می‌توانم باید به آنها کمک کنم و ما هم در شرایطی می‌توانیم کمک کنیم که کتاب‌ها را بشناسیم

علیرضا قزوه، **شاعر**؛

هنوز هم مولانا از همه ما معاصر تر است

در میان شاعران نسل امروز، آثار چه کسانی را موفق‌تر ارزیابی می‌کنید؟

من با این اسم‌هایی که بعضی‌ها دارند مطرح می‌کنند چندان موافق نیستم. مخصوصاً در غزل دهه هفتاد، یکسری اسامی آمده و بعد در دهه هشتاد ما دچار افت‌هایی شده‌ایم. پس اجازه بدهید فعلاً اسم‌ها را کنار بگذاریم. شاید اسم‌هایی که من بخوام مطرح کنم اسم‌هایی تازه باشند یا کسی هم آنها را نشناسد. ضرورتی هم ندارد که این اسم‌ها مطرح شوند. معیار شما در گزینش غزل‌های شاعران در کتاب «غزل معاصر» چه بوده است؟

«غزل معاصر» یازدهایی از فضای سال‌های شصت و آن نازکی و حرکت جمعی شاعران جوان بود که می‌توانستند خیلی راحت نوعی از غزل را که محدودی بهمنی یا خانم

می‌نامیدند، به‌بهبانی می‌سروند، برسانند. من با این کتاب سعی داشتم نقشه قوی‌ی به شاعران جوان بدهم که آن توانایی را در خودشان باور کنند. غزل شصت همان بود. اما می‌بینم همان غزل‌ها موفق‌تر از غزل دهه هفتاد بوده است.

شما غزل شصت را یا چه دلایلی قوی‌تر از غزل دهه هفتاد ارزیابی می‌کنید؟

ببینید شاعران دهه شصت به غزل پایبندتر بودند. شاعران دهه هفتاد در غزل‌واره و فرم گم‌شده، محتوا را کاملاً فراموش کردند؛ اهل تفکر و شعر اندیشه بودند، بیشتر دچار وهم شدند و خودشان را در فرم تمام کردند؛ تک بعدی شدند؛ دنبال

واژگان رفتند و کمتر حرفی برای گفتن داشتند.

مستوفی شعر در دهه هفتاد را بگذرد، ناضی از تئوری‌زدگی می‌ماند؛ چون در دهه هفتاد تمام آثار تئوریک جهان ترجمه و منتشر شدند.

توجه به تئوری‌های نیست. اینکه آثار تئوریک ترجمه بشوند و شاعران ببینند و بخوانند، ما باید در عین حال ریشه‌هایمان را پیدا کنیم. وقتی توانیم بازخوانی خوبی از سنت داشته باشیم، مدرنیسم ما را با خود می‌برد، باید بتوانیم تئوری‌های جدید را با حرف‌های شمس و مولانا تطبیق بدهیم.

باید بدانیم این حرف‌ها، حرف‌های شیخ طوسی و حرف‌های سهروردی هم بود؛ اگر بدانیم بزرگان ما چه گفتند و افلاطون و ارسطو چه گفتند می‌توانیم فهمیم این تئوری‌های جدید از کجا نشأت می‌گیرند. باید بدانیم عارفان جدید مثلاً حرف‌های علام‌الدین سمّانی را دارند تکرار می‌کنند. بچه‌هایی که در دهه هفتاد در عرصه شعر سر بر آوردند اغلب تجربه‌ی دو سه سال سرودن شعر عارف‌اند. نرفتنده سال‌ها بشنیدند تئوری بخوانند. البته خامی‌هایی در کارشان مشهود است. این است که نسل گذشته‌ها تالیف‌ها را با نامل بیشتر ارائه می‌داد. این نسل خیلی تشنه زده است و سبب عریب دارد فرم ارائه بدهد و برای خودش سبک درست کند و خودش را در فرم تثبیت کند. اینها دنبال کارهایی هستند که گذشتگان ما انجام داده‌اند.

حلقاقلی بهبهانی در دهه پنجاه و شصت این تجربه‌ها را در غزل داشت. با آقای بهمنی چنین تجربه‌هایی داشت و این توگویی‌ها را کرد و حتی می‌توانیم این توگویی‌ها را در آثار مولانا پیدا کنیم و ببینیم که مولانا از همه اینها معاصر تر است.

برجسته‌تر نشان داده شده تا ادبیات داستانی. نظر شما چیست؟

امام از جهت اینکه خودش شاعر بوده بیشتر مورد توجه شاعران قرار گرفته است و زندگی امام هم بیشتر شاعرانه بود. البته کسانی هم بودند که سعی کردند قصه زندگی امام را بنویسند، که نتوانستند. آن چنان موفق نباشند. شاید برخی آثار نادر ابراهیمی را در این زمینه موفق می‌دانند. باز هم با همه تلاشی که آقای ابراهیمی کردند، من تصنع را در آن می‌بینم. اصلاً شخصیت‌هایی که ما با آنها معاصر هستیم به نوعی خلق داستان از زندگی‌شان، لورفتن زندگی خصوصی‌شان است و شاید این سخت باشد. ولی در شعر این تصنع کمتر به چشم می‌خورد و تجلی شخصیت امام در شعر بارزتر است.

به نظر شما چگونه می‌شود امروز ادبیات ایدئولوژیک را از ادبیات متمهد و ملزّم تمیز داد؟

ببینید شاخص ادبیات ایدئولوژیک که همان ادبیات سوسیالیستی بود، به نوعی ادبیات شکست خورده است. یعنی ما باید همان ادبیات انسانی را تقویت کنیم. درست است که تمام حکومت‌ها و قدرت‌ها سعی

دارند به نوعی خودشان و دستگاه اندیشه خودشان را تبلیغ کنند. اما مهم این است که نویسنده سرش کلاه نرود و آثارش را خارج چنین جریان‌هایی نکند. یعنی نویسنده باید بتواند مستقل باقی بماند و بداند آنچه که می‌ماند ویژگی‌های انسانی و ارزش‌های متعالی است.

شما الان چه کاری در دست چاپ دارید؟

والله، شعرهایی دارم و سفرنامه‌ای که مشغول نوشتن آن هستم. به قول معروف این سفرنامه تلفیقی از واقعیت

و فراواقعیت است و راجع به مولاناست که همراه با طنز است که هنوز دارم نوشتن‌اش را ادامه می‌دهم این اثر چیزی بین رمان و قصه و سفرنامه است. در حوزه شعر هم آثار چاپ نشده دارم که خوب شاید در مجموع یک دفتر باشد. اما همچنان اشتیاق زیادی برای چاپ این شعرها ندارم. غمز از اینکه اغلب دفترهای شعر قبل‌ام الان در بازار نیست و باز هم فکر می‌کنم بازار کتاب چندان داغ نیست تا من به فکر چاپ کتاب بایستم. باز این سهم من هم نیست. در مورد همه شاعران هم هست. این بحران و این مشکلات همچنان گریبانگیر نثر هست.

ولی کتاب‌های شما که فروش خوبی داشتند.

بله. همان اولین کتاب من به چاپ ششم رسیده بود. الان هم اگر آنها را چاپ کنم خریدار دارد. من خودم رغبت چندانی برای چاپ کتاب ندارم. بگذار اگر عطشی ایجاد می‌شود آن عطش ایجاد شده را ببینیم.

آقای قزوه شما در این آثار چقدر به فرم بها می‌دهید؟ من شما را در غزل موفق‌تر می‌بینم تا شعر سپید؟

من در غزل هم فرم را خیلی قبول دارم. دنبال فرم هستم و دنبال این هستم که توگویی کنم. تمام کسانی که واژه موفق را در مورد آثارم بکار می‌برند، می‌دانند که من صد در صد در زمینه فرم هم کار کرده‌ام. به تمام متأخران و درگذشتگان که نگاه کنید همه فرمالیست بوده‌اند. از شاعران سبک خروسانی بگیرید تا شاعران سبک هندی و... تمام شاعران خوب گذشته امکان ندارد موفق باشند مگر اینکه توجهی علاوه بر محتوا به فرم هم داشته باشند. من هم با نظر شما در زمینه موفق بودن غزل‌هایم موافقم و تلاش می‌کنم شعر سپید هم بگیرم. چون فکر می‌کنم شعر سپید می‌تواند در رشد غزل من کمک موثری باشد.

علیرضا قزوه جزو شاعران نسل انقلاب است. سال‌ها به عنوان روزنامه‌نگار و دبیر صفحه ادبی «بشنو از تی» روزنامه اطلاعات بود و شاعران بسیاری را در دهه شصت به جامعه ادبی کشور معرفی کرد. شاعرانی که به انقلاب اسلامی دل‌سنگی ویژه داشتند. قزوه در میان شاعران نسل بعد از انقلاب، جایگاه شایسته‌ای دارد و اشعارش در قالب غزل و شعر سپید، در عرصه‌ها باقی است. «از نعلبندان تا جبهان» به‌مشغلی هر آشتی به داین همه یوسف» و «عشق علیه السلام» از جمله کتاب‌هایی است که در زمینه شعر منتشر کرده است. اشعار وی ملزّم به حوزه دین و عرفان است. به مناسبت هفته کتاب و روزره کتاب، امام و انقلاب» با وی ی گفت‌وگو داشته‌ایم.

آقای قزوه، گویا غیر از شعر در حوزه‌های دیگر هم آثاری دارید؟

بله. کتاب «پرستو در فاقه» سفرنامه حج من است. «خورشیدهای گمشده» پژوهشی پیرامون شعر تاجیکستان و نمونه اشعار شاعران تاجیک است. «قدم زدن در کلمات» مجموعه مصاحبه‌هایی است که با شاعران ایران و جهان انجام شده. «دو رکعت عشق» هم گزینه خاطرات جنگ است و در حوزه گزیده غزل معاصر ایران هم آثاری منتشر کرده‌ام.

ارزیابی شما از ادبیات بعد از انقلاب چیست؟ آیا ادبیات انقلاب بعد از گذشت یک ربع قرن وضعیت مناسبی دارد؟ در مجموع ما در حوزه ادبیات پیشرفت کرده‌ایم.

از نظر تعداد، ما این همه شاعر و نویسنده خوان، صاحب سبک و پرتازگی داریم که ادبیات ایران و جهان را هم به خوبی می‌شناسند و مترجمان خوبی که توانستند با به پای ادبیات ملون جهان پیش بروند. کلاً حاصل این دو دهه به نظر من خوب بوده است.

یعنی توانسته‌اید ادبیات شاخصی خلق کنیم که به شکلی بازتاب انقلاب اسلامی باشد؟

این چیز دیگری است اگر بخوام از این منظر انقلاب را در عرصه ادبیات ببینیم که همپای ادبیات جهان پیش رفته و از جهت تکنیک و توانایی‌های ادبی کارهایی ثبت شده باشد. بله موفق بودیم. یعنی ادبیات این بیست و چند

سال به هر حال ادبیاتی پویا و پرتازگی بوده است که ویژگی‌های ادبیات شاخصی جهان مثل ادبیات آمریکای لاتین و ادبیات اروپا را داشته است. اما درباره اینکه ادبیات نسل امروز چقدر توانسته انقلاب را در سطح جهان معرفی کند به نظر من بحث دیگری است. چرا که اساساً همه اهل قلم تلاششان این نبوده که بخوانند چنین داعیه‌ای داشته باشند و بخوانند انقلاب را به جهانیان معرفی کنند. به هر حال عده‌ای خوانستند روزگار خودشان و به نوعی خودشان و زندگی و فرهنگشان را معرفی کنند و برخی هم تلاش کرده‌اند فرهنگ ایرانی را با ویژگی‌هایی که برایش قابل بودند بشناسانند. پس هر کسی اثری با ویژگی‌های خاص نوشته، ولی در کل می‌خوام بگیریم در سال‌های بعد از انقلاب، ادبیات مسیر خوبی طی کرده است.

سؤال من همین است که چرا انقلاب در ادبیات نتوانست بازتاب مناسبی داشته باشد؟

دلایلش زیاد است. یکی از عمده‌ترین دلایلش عدم یکدستی ما بود یعنی فاصله‌ای بین موافقان و مخالفان ایجاد شده بود. دوم اینکه مشکل زبان داشتیم. یعنی مشکل زبان البته سه‌دای دیگری که نگذاشتند حرف‌هایمان را در ادبیات بزنیم. مثلاً خیلی‌ها تمایل نداشتند جنگ ما را در حد جنگ جهانی بپذیرند و به تاگزیر ادبیاتی که بازتابی از وضعیت جنگ بود، به رسمیت بشناسند. یعنی برخی از مخالفت‌ها هم از ناحیه‌ای بوده که ما نمی‌توانستیم مقابیل آن بایستیم.

شخصیت امام در ادبیات انقلاب، در حوزه شعر نمایان‌تر و

خبر

انتشار آثار شیخ آقابزرگ تهرانی و خاندان منزوی

کتابخانه مجلس شورای اسلامی در سال جاری آثاری از شیخ آقابزرگ تهرانی، احمد و علیقلی منزوی را منتشر می‌کند. کتابخانه مجلس شورای اسلامی در راستای احیای نسخ خطی آثاری را از جمله تعریف لام فی ترجمه المدینه و الاسلام، مصفی النقال، سفرنامه و زندگی و آثار شیخ آقابزرگ تهرانی، نقاش‌الشرک الکرام البریه، دفتر نخست الشریعه الی مستدرک الذریعه،مبذیل کشف القلوب و ادبیات فارسی بر مبنای تألیف استوری از شیخ آقابزرگ تهرانی و خاندان علمی منزوی منتشر می‌کند.

اطلاع رسانی برای نسخه های خطی

مجمع ذخایر اسلامی برای اطلاع رسانی نسخه های خطی در این طرح گزارشی نسخه های خطی با دوربین های پیشرفته با کیفیت لای لای صادر. اطلاع رسانی بر روی لوح شماره ۵۵۵ صرفه کرده است. همزمان باچاپهمین آیین بزرگداشت جامان نسخ خطی.مجمع ذخایر اسلامی نسخه های خطی کتابخانه های آستانه خوی و امام هادی

دیجیتالی شدن نسخ خطی

به منظور تهیه منبع اطلاع رسانی، گردآوری نسخ خطی به صورت دیجیتال با کیفیت بالا توسط مجمع ذخایر اسلامی انجام می‌شود. در این طرح گزارشی نسخه های خطی با دوربین های پیشرفته با کیفیت لای لای صادر. اطلاع رسانی بر روی لوح شماره ۵۵۵ صرفه جویی در وقت و هزینه انجام می‌شود.

تاکنون ۱۵ مجموعه از نسخه های خطی جمع آوری شده که حدود ۲۰۰۰ عنوان کتاب در موضوعات مختلف است.

فعالیت های خیرخواهانه حوزه کتاب

انجمن خادمان اندیشه و فرهنگ با هدف ساماندهی فعالیت های خیرخواهانه در حوزه تولید و اهدای کتاب، همزمان با هفته کتاب راه اندازی شد. این انجمن در قالب یک NGO فعالیت می‌کند و از اتان خیرینی که در ساخت مدرسه، مسجد، حسینیه و ... فعالیت می‌کند برای تولید و اهدای کتاب استفاده خواهد کرد. انجمن خادمان اندیشه و

حضور ایران در نمایشگاه بین المللی کتاب شارجه

جمهوری اسلامی ایران به طور گسترده در بیست و دومین دوره نمایشگاه بین المللی کتاب شارجه شرکت کرده است. به گزارش روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، در غرفه جمهوری اسلامی ایران در این نمایشگاه آخرین انتشارات داخلی به زبان های فارسی، عربی و انگلیسی عرضه شده است. در این دوره از نمایشگاه ۱۹ کشور عرب و ۹ کشور خارجی با ۱۶۵ ناشر حضور یافته اند.

انتخاب خبرنگاران برگزیده حوزه کتاب

امروز در مراسم انتخاب پانزدهمین دوره هفته کتاب آثار خبرنگاران، نویسندگان برتر حوزه کتاب در شش رشته خبر، گزارش، گفت وگو، مقاله، عکس و فیلم مورد داوری قرار می‌گیرد. همچنین سردبیر یک نشریه و مدیر یک شبکه رادیویی و تلویزیونی که در طول یک سال گذشته بیشترین و بهترین برنامه ها را در مورد کتاب و کتابخوانی منتشر یا پخش کرده‌اند مورد تقدیر قرار می‌گیرند.

نخستین جایزه ادبی اصفهان کشایش می یابد

مراسم اهدای نخستین جایزه ادبی اصفهان امروز با حضور داستان‌نویسان و برجستگان عرصه ادبیات کنشوری برگزار می‌شود.

اولین برنامه این مراسم که توانسته است بسیاری از پیشگویان عرصه ادبیات را گردهم بیاورد از میزگرد طبع ادبیات داستانی در ایران و تأثیر ترجمه ادبیات جهانی بر آن تشکیل می‌دهد. حسین میرعبادینی، سفدار تفتی زاده، عباس یوزمان، کورنژی و ابوتراب مصطفی خسروی شرکت کنندگان در این میزگرد هستند. از دیگر برنامه های جایزه ادبی اصفهان نمایش فیلم های سفر

هشتمین دوره هفته پژوهش در سراسر ایران آغاز شد

هشتمین دوره هفته پژوهش از امروز تا ۲۷ آذرماه در تهران و سراسر استان های کشور، با چشم‌انداز «الزام به پژوهش به منظور تحقق توسعه پایدار ملی» برگزار می‌شود.

به گزارش ستاد سنه هفتم پژوهش، محمد سمعی، رئیس پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، طی نشستی مطبوعاتی در جمع خبرنگاران با اعلام این خبر گفت: هشتمین دوره هفته پژوهش با برنامه های مختلف فرهنگی در حوزه پژوهش نظیر انتخاب و معرفی پژوهش های فرهنگی برگزیده سال، پژوهش های برتر اقتصاد اسلامی، پژوهش های عشائری برتر، پژوهش های دینی برتر و... در قالب جشنواره ها و همایش های مختلف آغاز به کار کرد. وی سپس به تشریح برنامه های هفته پژوهش در تهران پرداخت و گفت: نخستین جشنواره انتخاب و معرفی پژوهش های برتر اقتصادی روز شنبه ۲۴ آذرماه (امروز) با همکاری پژوهشگاه اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس در این دانشگاه برگزار می‌شود. سمعی تاریخ برگزاری نخستین جشنواره نهادهای برگزیده پژوهش ادبی را دوشنبه ۲۴ آذر ماه اعلام کرد و گفت: این جشنواره در تالار فردوسی دانشگاه ادبیات دانشگاه تهران برپا می‌شود که در آن پیشگویان حوزه پژوهش های ادبی تقدیر خواهد شد.

پنجمین نمایشگاه بین المللی کتاب کی یف با شرکت ایران

پنجمین نمایشگاه بین المللی کتاب کی یف با شرکت چند کشور مختلف از جمله جمهوری اسلامی ایران افتتاح شد. در این نمایشگاه که عنوان «جهان کتاب ۲۰۰۳» و به مناسبت صدمین سالگرد تولد الکساندر پوپکف مؤسس شرکت پروگرنی و یکی از طراحان بزرگ هواپیماد در جهان برگزار می‌شود علاوه بر ناشران اوکراینی ده‌ها ناشر خارجی و تعدادی از استاد.

رسانه ها

کتاب ماه ادبیات و فلسفه

هفتاد و سومین شماره کتاب ماه ادبیات و فلسفه ویژه آبان ۸۲ منتشر شد.

رسمهٔ که کاروبار «آبیره» چخوف و هینکنوی کارنامه یک طرح فریدون بدره‌ای استام و حکم ناشری دکتر احمد لوموموسه باشد. علایت نو رسانه‌ها دکتر سید حسینیان، کی یف در چاپ عنوان رهی میری (محمد تیرتی مرادسی) خنده‌سازان و خنده‌پردازان (ریزا ساربان) و... در مطالب این شماره کتاب ماه ادبیات و فلسفه است.

کتاب ماه کلیات

شماره ۹۹، ۷۰ کتاب ماه کلیات ویژه نسخه شناسی منتشر شد. عناوین این شماره عبارتند از: گفت‌وگو، مقاله، میزگرد، نقد، بررسی کتاب، کتاب‌های خارجی، پایان نامه، نرم‌افزار و اینترنت، خبر و گزارش و کتاب‌های منتشر شده کلیات در مرداد و شهریور ۱۳۸۲.

پیشترین مطالب این شماره به شیخ آقابزرگ تهرانی نسخه شناس بزرگ و یا تجربه ایران که مانند پیرشان به تقویت ارزشمند کتابشناسی مبادرت کرده‌اند، اختصاص دارد

کتاب ماه دین

شماره ۹۸، ۹۹ کتاب ماه دین منتشر شد. در این شماره مطالبی نظیر شیخ در شیخ فرابود، در جست‌وجوی ریشه های آستان سامان، مهدی رهایی مستحقان و تاریخ شیخ، بنام ختاری نوشتن گفتنی آرزو شده و کتابشناسی آن، حمیدرضا زادخانی، می‌نویسد. کلی درباره شیخ آلفانه، محمدکاظم رحمتی، اندیشه معتزلی و زودخیزی، هادی موسوی و... را می‌خوانیم.

کتاب ماه علوم اجتماعی

شماره ۷۲ و ۷۱ کتاب ماه علوم اجتماعی منتشر شد. در این شماره می‌خوانیم، گفت‌وگو با فریبرز رئیس دانا تحت عنوان از روش های نامتعارف تا فلسفه ای راه‌کار، از زبان کارگزاران اقتصادی بهلولی دوم از دکتر علی اصغر سیدی، تاریخچه انگلیسی قبیسم از ترگس نیکخواه قاضری، دکتر گزنی اقتدار در جمهوری اسلامی ایران از امیرطیلس دولت آبادی و...

پیام بهارستان

سی امین شماره پیام بهارستان نشریه داخلی کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی به مدیریت سولولی سیدمحمدعلی احمدی لهری منتشر شد. این شماره ویژه نامه آیین بزرگداشت جامان نسخ خطی است که در آن به تجلیل از استاد احمد منزوی پرداخته شده است.

کتاب

چهره های ماندگار

چهره های ماندگار، بزرگداشت مقام علمی و فرهنگی مشاهیر معاصر ایران به اهتمام محمود اسمعیل و علیرضا علی، توسط انتشارات زمان و جهان فرهنگ چاپ منتشر شده.

در این مجموعه ۱۹ چهره ادبی، فرهنگی، هنری یا مکتب‌های از فخرالدین فخرالدینی، عبدالخالق طاهری، قدیر چین جو، مجید

مردانیان و مصطفی حضرتی با شرح مختصری از زندگی‌نامه و فعالیت آنها معرفی شده‌اند. از جمله این چهره‌ها می‌توان به علی نصیریان، دکتر سیروس شمس‌آبادینی، خرمشاهی و دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی اشاره کرد.

حدیث شفق

«حدیث شفق» به کوشش ناشر مطبوعاتی کتابی وسیله‌محسنی مرعشی تهیه شده که توسط انتشارات کتابخانه موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی چاپ و منتشر شده است. این کتاب زندگی‌نامه خودنوشت وگزیده مقالات و نامه‌های استاد احمد منزوی است که به مناسبت بزرگداشت این استاد عاقلقدر در چهارمین دوره مراسم آیین بزرگداشت جامان نسخ خطی تهیه شده است. کتاب «حدیث شفق» در ۳۳۰ صفحه و به قیمت ۲۰۰۰ تومان راهی بازار شده است.

کتاب سال دانشجویی

همزمان با هفته کتاب مجموعه مقالات فرهنگی - ترویجی دهمین دوره کتاب سال دانشجویی توسط سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی منتشر شد. این کتاب که عبارت است از گرامی‌داشت پست و پنجمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی و از پستیهای خود دارد، در برگزیده مجموعی است از گفت‌وگو، گزارش، نقد، مقاله، نظار و... است که حاصل مطالعات نویسندگان در زمینه کتاب، کتابخوانی، انتشارات جهاد دانشگاهی، همچنین اقدام به چاپ ویژه‌نامه آملار و اطلاعات دهمین دوره کتاب سال دانشجویی کرده است.

صد دانه باقوت

صد دانه باقوت ویژه بزرگداشت مصطفی رحماندوست به مناسبت ششمین جشنواره مطبوعات کودک و نوجوان توسط کانون پروش فکری منتشر شد.

این مجموعه که به کوشش نورا حقیرست و مصطفی عقیق فراهم آمده است، علاوه بر نوشته‌ها و سروده‌هایی از مصطفی رحماندوست، دربردارنده یادداشت‌هایی از آذر زحرفی، حسین جنتی‌فرشان، مونس رحماندوست، مجتبی رحماندوست، احمررضا احمدی، امیر حسین فردی، فریدون عمواده خلیلی، حسین ابراهیم آلوندی، سوسن طاق‌دیس و... درباره مصطفی رحماندوست است.

شماره ۱۵۲

شنبه ۱۵ آذر ۱۳۸۲

۳۱ کتاب هفته کتاب

در جست وجوی برگزیدگان

در گزارش مراسم تقدیر از ۳۳ خادم نشر که در شماره قبل به چاپ رسیده با حتی چند از برگزیدگان در باره نوجوامراسم تأثیر آن به گفت و گویی کوتاه گفتیم، در شماره امروز به لحاظ اهمیت ، به این مقوله فرهنگی پرداخته ایم که در زیر می خوانید.

انجمن صنفی منتقدان ادبی آرزوی من است

کامیار علی‌بی، ۱۵ سال است که به نقد و تحقیر شکر معاصر مشغول است. ۱۵ کتاب دارد که آخرین آن «بروشی باران‌ها»ست

فکر می‌کنید به چه دلیل به عنوان خادم نشر شناخته شدید؟
کسی که کارش نقد است باید اینقدر سعه صدر داشته باشد که راجع به کار خودش صحبت نکند،من درباره کار دیگران خیلی صحبت کرده‌ام،ولی اجازه بایددهد در مورد کار خود چیزی نگویم، راجع به کار دیگران **سوالی می‌کنم**، **وضیعت نقد کتاب در ایران را چگونه می‌بینید؟**

در مجموع به نسبت همه‌های گذشته خیلی خیلی بهتر شده است، یعنی الان نقد ادبی ما قسمت بیشتری پیدا کرده و می‌شود گفت واژه جدیدی شده است.
انجام چنین مراسمی تقدیر می‌تواند در پیشرو نقد ما مؤثر باشد؟
به نظر من خوب است،منهائی اینکه من جایزه گرفتم که چندان مهم نیست، ولی در مجموع اینکه جلسات باعث می‌شود کسانی که در زمینه‌های فرهنگی و ادبی کار می‌کنند، شنوید شوند و در واقع فکر کنند که کارشان دیده نمی‌شود.

منتقدان ما انجمن صنفی تقدیر در این مورد توضیح می‌دهید؟
یکی از آرزوهای من ایجاد انجمن صنفی منتقدان ادبی است و ای گاش منتقدان ادبی ما حداقل نسبت به هواداران و ستم نظر داشته باشند که کنار هم‌دیگر جمع شوند تا بتوانند حداقل صنفی تشکیل دهند.

چرا این صنف تا به حال ایجاد نشده است؟
در زمینه ادبیات،مانندسقا ما قدم‌ها چنه سابقه‌ای دارد و از جنبه علمی به دور بوده است.

احترام به نویسنده احترام با آزادی است

احمد غلامی چهاره شناخته شده‌ای در عرصه نویسندگی و مطبوعات است. فعالیت‌اش علاوه بر آخرین مجموعه داستان او است: **انتخاب غلامی به عنوان یکی از خدامان نشر ظاهراً به دلیل موروثی‌اش بر کتاب‌های ادبیات داستانی است.**

آیا تقدیر از نویسندگان، مترجمان و منتقدان در کنار مدیون چاپ، صحافان و ناشران‌ها درست است؟
اینکار جایزی است، به نظر من این تفکر درستی است و اثر

فریدون صدیقی روزنامه‌نگار و مدرس ارتباطات: لطفاً تفاوت‌های جدید

تفاوت بودن، نیازمند داشتن زبان تفاوت است. زبان متفاوت، متعلق و رفتار متفاوت می‌شاند.
می‌بریم، روح ما هرگز اینگونه به دلایل مختلف اجتماعی، اقتصادی و سیاسی و حتماً فرهنگی درآزوا نماند است.

در این میان کتابخوانی ما را از تنهایی و آزوا بیراهه به وادی روح افزایی می‌برد و تو این مجال فراهم می‌آید که تفاوت باشیم، که زبان متفاوت داشته باشیم، پس به منطق و رفتار متفاوت برسیم، چیزی که اثرام قطعی انسان معاصر است.

اگر شکل همیم، اگر متفاوت و غیرمنظره نینشیم برای آن است که نه تفاوت فکر می‌کنیم، نه تفکر خلاصه تفاوت داریم و نه منطق و رفتار متفاوت.

توجه ۱- کتاب بخوانیم، خواهش می‌کنم مطالعه کنیم. ۲- برای کتابخوانی نیازمند به وقت مهیا هستیم؟ پاسخ این است همه اوقات، وقت مهیای کتابخوانی است مثلاً در ترافیک، مثلاً در همه خلوت‌ها و شلوغی‌ها، ۳- برای کتابخوانی باید خرصه کتاب وسیع، مکرر و مستمر باشد؟ پاسخ این است که برایی هفته کتاب به همین بهانه است. ۴- اما آیا برایی هفته کتاب تأثیری جدی و بسزا در میل به کتابخوانی فراهم می‌آورد؟ پاسخ این است، خالودهی این حدود هر چه باشد مهم، قابل اعتنا و تشریحش است.
و نیز پاسخ این است هر قدرش کتاب‌فروشی روز کتاب است، هفته کتابی، به ما کتاب است، اما این دلیل نمی‌شود که کتاب و نمایشگاه کتاب بی‌هفته و روزی‌باشد، مگر هر لحظه لحظه خوردنی‌ها نیست؟ پس چرا نمایشگاه خوردنی‌ها داریم؟

جوبی هم دارد چرا که برگزاری چنین مراسمی طیف گسترده‌ای از فعالان در حوزه کتاب را در برمی‌گیرد و باعث دنگرمی‌گسائی می‌شود که در جامعه کتاب کار می‌کنند.
برگزاری بجزیره این برنامه‌ها در سال چندتر می‌تواند دلگرم‌کننده باشد؟
دلگرم‌کننده است و تأثیری مثبت دارد هر چند ممکن است نتیجه‌اش خیلی چشمگیر نباشد.
خود شما به عنوان یک نویسنده و منتقد توقع داشتید این برنامه چگونه باشد؟
اگر برنامه‌ها با تقسیم بندی مناسب‌تر برگزار شود و برخورد آکادمیک با آن نشود، بهتر است.
چرا در جامعه ما کتاب جهانگه با ارزشی نداره؟
زمنی که به فکر آندیشه و گفتار اجزائی نمی‌گذرانند خود به خود کتاب تحقیر می‌شود چرا که وقتی کتابی در بازار منتشر می‌شود خواننده به آن کتاب اعتماد نمی‌کند زیرا تصور می‌کند کتابی که از فیلترهای متفاوت عبور کرده، حاوی چیزهایی که او می‌خواهد نیست.
برای رسیدن به فضای مطلوب‌تر در حوزه کتاب و نویسندگی چه باید کرد؟
به نظر من باید به کتاب و نویسنده احترام گذاشت، یکی از مهم‌ترین مسائل این است که فضای آزاد و بازی برای نوشتن و گفت‌وگو ایجاد کنیم و در واقع آزادی را توسعه دهیم و بعد خود به خود شاهد ارزشمندتری کتاب خواهیم بود بنابراین همین کار احترام گذاشتن به نقدیده نویسنده است و در واقع احترام به آزادی به معنای واقعی آن.

امروز و فردای فرهنگ با گذشته‌اش پیوند تام دارد

جوبیا جهانیشش در مورد سابقه فرهنگ‌اش می‌گوید، در زمینه ترجمه، تصحیح و تألیف در حوزه هنر شناسی و میراث کهن اسلامی کار کرده‌ام و اشتغال درسی و بحثی و کاری‌ام اشتغالات فنیکی و حوزوی است.

فکر می‌کنید، دلیل انتخاب شما به عنوان یکی از خدامان نشر چه بود؟
دقیقاً اطلاعاتی ندارم، شاید نظر به کثرت بعضی از مقالاتی بود، است که تو عوارید شاهه‌های مختلف به خصوص فرهنگ ایرانی و اسلامی داشته‌ام.

در دوران ما چندتر به بحث تصحیح باید هاده می‌شود؟
تصحیح هم مثل سایر شعب فرهنگ و اندیشه ما، که از جهت شعار بر می‌گرمیم و در وادی عمل کم کار می‌کنیم، نامناسب و

نامناسب است در وادی تصحیح آهنگی که انشعای آماری دارند، انشعای پروانه پر کردن دارند، تصحیح اشباع‌شان می‌کند، ولی تصمیم‌های شایسته و بی‌نیازکنند، مسأله‌ها کافی نیست.
انجام چنین برنامه‌هایی تقدیر در حوزه کار شما مؤثر است؟
بی‌تأثیر نیست، آدمی آماده به شنوید و تحسین دیلشنکی دارد و خشنود می‌شود، ولی این مراسم در حد یک ذکر خبر، از کتاب و کتابخوانی و کتاب‌پژوهی پسندیده است. اما دردی از هزاران درد نیازمنده در این حوزه با آنگان نمی‌کنم در زمان کند، شاهد مهم‌ترین مسأله کتاب در کشور ما مسئله این است که خواننده وقتی کتاب کند، باזור مجازی و کتاب کتاب خیلی زود وارد و جلاگر این مراسم بتواند قدری مسئله کتابخوانی را به مردم یادآور شود، رسیدن است، ولی این تأثیرنگان نمی‌کنم فراگیر باشد.
کلامی بگویم، بگویم مشکل مشکل فرهنگ است، مشکل متون کهن و بی‌ارسانی با مشکل یک شمع خاص نیست، مسئله این است که جامعه، عموم مردم، جوانان چقدر دغدغه و درد فرهنگ و مکتوب و ملحوظ پیشنی امروز ما دارند، و نکته گروهی اهل فن این را نکه در هر حال خواسته و ناخواسته در این شناخه رعایت می‌کنند، این گروه را فرجه‌ام آوردن و مسأله‌های حیثیتی را کاراکتر کردن فکر نمی‌کنم تأثیر بنیادی در جامعه نگذارد.
به نظر شما چه باید کرد به عنوان کهن یا هاده‌شو؟

این که چه باید کرد به معنای آنگهی فرهنگی برمی‌گردد، ما هر گاه بتوانیم این معیار را جامعه نه فقط در عموم مردم بلکه حتی در مسؤلمان رده بالا جامعه کنیم و جا بیندازیم که فرهنگ ما به عنوان یک فرهنگ دیده‌زی، به عنوان یک فرهنگ سنتی و ورشده را امروز و فردایش با پرورش بستگی نام دارد، اما وقت به تاخیر چه آن صادرشیتان چه ذیل شیتان به متون کهن و فرهنگ پیشینان توجه خواهند کرد، ولی در جامعه‌ای که اصولاً مسائل فرهنگی در حد شعار و در حد معارفات رد و بدل شود، چنین اقلیتی کافی ایجاد

هفته کتاب را در ترویج کتابخوانی مؤثر می‌دانید؟

یک پرسش – دو پاسخ

فریدون صدیقی

عمادالدین باقی

نکته: چه هفته کتاب تأثیری در فرونی میل به کتابخوانی داشته باشد و چه نداشته باشد، کتاب، مکتوب، متفکر، موق، موجه، مقبول، مرجع و مخلصاست.

تقطعه هیچ دلیل موجهی - حتی به هزار و یک دلیل - برای بی‌مهری به کتاب وجود ندارد، هفته کتاب در سال را باید به هفته کتاب در فصل تبدیل کرد، امیدوارم چنین شود.

عمادالدین باقی نویسنده و روزنامه‌نگار: نخچنگان هم کتاب نمی‌خوانند
برگزاری برنامه‌هایی نظیر هفته کتاب به هر حال در ترویج کتابخوانی مؤثر است و نمی‌توان متکر تلاش‌ها و فعالیت‌های دوستان شد.

اما واقعیت آن است که وقتی به شمارگان کتاب وقت می‌کنیم متوجه می‌شویم که متحنی آن سیرتزوئی دارد و علی‌رغم همه تلاش‌ها در این حوزه، نرخ کتابخوانی رشدی نداشته است.
سرد باید متغیرها و عوامل دیگری را هم به کار گرفت تا موفقیت مورد نظر حاصل شود. مثلاً یک اقدام مؤثر استفاده از نقش رسانه‌های صوتی و تصویری و پرمخاطبی چون صدا و سیما به عنوان رسانه ملی است که علاوه در انحصار فعالیت‌های فرهنگی و سیاسی یک جریان سیاسی خاص است. صدا و سیما اگر خواهد می‌تواند در ترویج فرهنگ کتابخوانی موفق عمل کند ولی در صدا و سیما تبلیغ کتاب ممنوع است به استثنای کتاب‌های خاص که توسط سازمان خودش یا سازمان‌های همسود با آن منتشر می‌شوند. در حالی که برای هر کتابی دیگری تبلیغ می‌شود، اگر یک نظریه‌یخ خصوصیتی حتی چند برابر هزینه یک آنگهی معمولی را بپردازد، خواهید دید که صدا و سیما نمی‌پذیرد، بدین ترتیب

محمدرضا رشیدی

گفت‌وگو

امروز آخرین روز هفته کتاب است. به نظر می‌رسد با توجه به تصمیم گردانندگان نشریه برای پرداختن بیشتر و گسترده‌تر به شهرستان‌ها، تا حدی توانسته باشیم ثابت کنیم ایران فقط «تهران نیست و این نشریه متعلق به نشر کتابخوان در تمام نقاط این سرزمین است… چون بررسی کلی و گلان برنامه‌های هفته کتاب در تمام استان‌ها از نگاه خاصی، هدف این مصاحبه بود به نظرمان رسید بهتر باشد از مدیرکل هماهنگی امور استان‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این مورد پرسیم. جناب طوسی علاوه بر برخورد پرگوارانه و مهرگرای صمیمانه در کوتاه‌ترین زمان ممکن، پاسخ‌های بسیار دقیق و کارشناسانه‌ای ارائه کرده است که کافی است بخوانید.

هفته کتاب در استان‌ها هم از یازده سال پیش برگزار شده است؟

ادارت کل فرهنگ و ارشاد اسلامی از همان اولین دوره برگزاری هفته کتاب در این زمینه فعال بوده‌اند، البته از ابتدا نگرانی‌ها و مشکلات وجود داشته است که بتدریج این مشکلات کاهش پیدا نموده و استان‌ها نیز درصدد رفع نقایض تا حدی که مقدور بوده است برآمده‌اند، اما یکسری مشکلات زیربنایی در بخش نشر و تولید و عرضه کتاب وجود دارد که اینها را نمی‌توان به یکباره از میان برداشت و لازم است قدری زمان نگیرد و با سیاستگذاری صحیح بتدریج رفع مشکل شود. ضمن اینکه جامعه ما نیز از نظر تغییرات جمعیتی و فرایند جوان شدن و همچنین تغییر در عرضه تفکر و سلیقه عمومی دچار تحولات خاصی بود که در مواردی برنامه‌ریزان نسبت به محاسبه این تحولات عقب مانده‌اند.

تمرکز برنامه‌های هفته کتاب به نظر می‌رسد بیشتر در مراکز استان‌هاست تا شهرستان‌های دیگر؟

برنامه‌های هفته کتاب مثل بسیاری از برنامه‌های دیگر به دلیل تأثیرپذیری از عوامل و متغیرهای مختلف عمدتاً در مراکز استان‌ها است، اما در استان‌هایی که شهرهای مهم و دارای ظرفیت‌های فرهنگی به جز مراکز استان نیز باشند که تعداد آنها نیز فراوان است، قطعاً برنامه‌های هفته کتاب به

اجرا در می‌آید. برنامه‌های دیگری نظیر تجلیل از خادمان نشر، مؤلفان، مترجمان، نقد و بررسی کتاب و سایر برنامه‌هایی که در این هفته به اجرا در می‌آید از نظر ماهیت به گونه‌ای است که در شهرهای کوچک قابل اجرا نیست، چرا که عوامل مرتبط با آن معمولاً در شهرهای بزرگ تمرکز دارند. نظیر مؤسسات انتشاراتی، نویسندگان، مترجمان، دانشگاهیان، نقادان ….

آقای جنابری به نظر شما بزرگترین مشکلات برنامه‌هایی نظیر هفته کتاب در شهرستان‌ها چیست و برای حل آنها چه باید کرد؟

در شهرستان‌ها در کشور ما بحث تمرکز در همه ابعاد وجود داشته و هر قدر شما از مرکز دور می‌شوید تمرکز فرهنگی نیز کاهش می‌یابد. به گونه‌ای که در بسیاری از مناطق کشور به جز مراکز استان، بحث فرهنگ و بخصوص کتاب وجود ندارد تا شما بتوانید برنامه‌ای را برگزار کنید. ممکن است به صورت برکنده و در حد بسیار محدود عواملی از آن در گوشه و کنار پیدا شود، اما در حدی نسبت که بشود در یک شهر کوچک برنامه خاصی اجرا کرد. جز برنامه‌های تبلیغاتی و نمایشگاهی که به طور طبیعی انجام می‌گیرد. و استان‌ها در سده توسعه آن نیز پیش‌نگری از مشکلات به امکانات مورد نیاز برمی‌گردد که متأسفانه در بسیاری از شهرستان‌ها و حتی برخی از مراکز استان‌ها نیز امکانات کافی برای برگزاری مطلوب برنامه‌ها وجود ندارد. ظرفیت‌های مناسب و امکانات نمایشگاهی که باید اینگونه کمبودها رفع شود.

امسال چگونه؟ به لحاظ کیفی یا حتی کمی تحول خاصی در برنامه‌های استان‌ها بود؟

در سال جاری ستاد برگزاری هفته کتاب توانست مشارکت دستگاههای مختلف فرهنگی را بحوسیب جلب کند و بودجه برگزاری نمایشگاههای کتاب نسبت به سال‌های قبل، چه از نظر تعداد و چه از نظر تنوع عناوین و نیز آثار عرضه شده تفاوت چشمگیری داشت که فقط در بخش مربوط به مدارس تعداد نمایشگاهها از ۱۰۰۰۰ به ۲۵۰۰۰

افزایش یافته است.

این درحالی است که اسام تأکید بر روی کتاب‌های منتشر شده طی سال جاری و نیز سال ۱۳۸۱ بود و در نتیجه کتاب‌های قدیمی که معمولاً کتب انباری می‌باشند، از دور خارج شدند و کتاب‌های روز امکان عرضه را پیدا نمودند.

در همین راستا با توجه به تنوع برنامه‌ها توسط اداره کل امور استان‌ها از مدیران مجرب فرهنگ و ارشاد اسلامی استان‌ها درخواست شد تا برنامه‌های روزمره خود را ارسال نمایند که در همین راستا ما هر روز ۲۸ گزارش استانی داریم و این حاکی از فعالیت مستمر استان‌ها در راستای برگزاری هفته کتاب می‌باشد.

با توجه به برگزاری ۱۱ دوره هفته کتاب فکر می‌کنید توانسته‌ایم به نتیجه یا هدف مورد نظر برسیم یا نزدیک شویم؛ پروژه در شهرستان‌ها؟

اگر بخواهیم به سوابق برگزاری هفته کتاب توجه کنیم باید عرض کنم که هر سال برنامه‌های هفته کتاب نسبت به سال قبل از آن، با گستردگی و تنوع بیشتری برگزار شده است، اما به همه اهداف مورد نظر قطعاً نرسیده‌ایم، چرا که زمان طولانی‌تری برای آنچه مطلوب است، مورد نیاز می‌باشد. اساساً در جامعه ما یک مشکل اساسی وجود دارد و آن دور شدن بخش بزرگی از جامعه از حوزه مطالعه است.

اساساً در جامعه ما یک مشکل اساسی وجود دارد و آن دور شدن بخش بزرگی از جامعه از حوزه مطالعه است

اگر جامعه از انواع کتاب‌هایی که در زمینه‌های گوناگون منتشر می‌شود استقبال کند و شمارگان کتاب به طور عام از مرز ۳ تا ۴ هزار جلد و در موارد استثنای حدود ۵ هزار جلد به مرز قبلی قفل قبول برسد، آن گاه می‌توانیم بگویم فرهنگ مطالعه افزایش یافته است و اگر بپذیریم که هفته کتاب این رسالت اصلی را باید عهده‌دار باشد که جامعه را بیش از پیش به حوزه مطالعه گرایش دهد، آنگاه بخشی از اهداف حاصل گردیده است و شاخص ما در این زمینه باید شمارگان کتب علمی، ادبی، فلسفی، تاریخی و… که ضمناً در زمره درسی نمی‌باشند در نظر گرفته شود. متأسفانه در شرایط کنونی این نوع کتاب‌ها در شمارگان محدود و معمولاً در یک جابج به جامعه عرضه می‌شوند و طی مدت طولانی برای فروش آنها تلاش باید سرسایه خود را درگیر نمایند. بنابراین به رسالت اصلی یا هدفی که شما اشاره کردید خیلی نزدیک نشده‌ایم، فرست است؟

ببینید! اجرای اینگونه برنامه‌ها در حقیقت ایجاد بستری است برای ارتباط بین تولیدکنندگان کتاب به مفهوم عام آن یا مخاطبین این کالا. البته کاربرد کلمه کالا به مفهوم اقتصادی آن در مورد کتاب چندان صحیح نیست، اما بنده با مسامحه این واژه را به کار می‌برم. به همین ترتیب تولیدکننده در مورد کتاب واژه‌ای است که باید با مسامحه به کار گرفته شود.

منظور اینجانب از تولیدکنندگان کتاب همه کسانی است

که به ترمی و ارائه یک اثر به نام کتاب شرف دارند. بر این

مسار ما تولیدکنندگان آندیشه را داریم، نویسندگان، دانشمندان، مورخان و متخصصان رشته‌های مختلف علمی و همچنین مترجمان را داریم. از سوی دیگر ویراستار، طراح، چاپخانه و صحاف نیز عوامل قوی این فرایند هستند که

معمولاً توسط ناشر مدیریت می‌شوند…

لطفاً به صورت صدقایی و موردی در واقع مشکلات و یا رسیدن به اهداف بفرمایید.

برای بهبود وضعیت این اقدامات لازم به نظر می‌رسد؛ نظر منجی از مردم برای تعیین استانداردهای ظاهری کتاب و معیارهای کتبی که پوست فرزند ایجاد فضای پیشرفتی برای نشان آثار حرفه‌ای و آموزش ناشران و پرداخت پارتانه به کتاب‌هایی که استانداردهای لازم را دارا هستند و…

برای تمرکز بیشتر برنامه‌ها از تهران به شهرستان‌ها چه

باید کرد؟

اگر از محل بودجه‌های معارفت امور فرهنگی کمکی به استان‌ها در تهیه وسایل نمایشگاهی بشود و استان‌ها این وسایل را در اختیار داشته باشند و همچنین شکل‌های صفتی ناشران در استان‌ها تقویت گردد و در نقاطی که این شکل‌ها فعلاً وجود ندارد، با تلاش مدیران استان‌ها به وجود آید و کار به دست آنها سپرده شود، مطمئن هستیم که استعداد و ظرفیت استان‌ها برای برگزاری نمایشگاههای کتاب حتی در سطح ملی و همچنین سایر برنامه‌های مربوط به هفته کتاب کمتر از تهران نیست.

از طرفی مؤسسه نمایشگاهی که طی چند ساله اخیر برگزاری نمایشگاههای استانی را ساماندهی کرده، باید به جای منابع دولتی به منابع بخش خصوصی و ناشران متکی شود تا بتواند برنامه‌های خود را فارغ از بودجه‌های دولتی و بدون توقف به اجرا در آورد و در صورتی که ساختار کنونی این

مؤسسه اجازه تحرک و پویایی را به آن ندهد باید به تغییر وضعیت خود و یا جایگزینی تشکلات جدیدی دست زد. چرا که مؤسسه از سال گذشته قدری کاهش پیدا نموده و مانند سال‌های قبل نیست، از سوی دیگر استان‌ها به خاطر احرام به سیاستگذاری مرکز هواره چشم به اقدام مؤسسه نمایشگاهی دارند و هر گاه از سوی مؤسسه اقدامی صورت نمی‌گیرد، معمولاً کار منقوت می‌شود؛ لذا به نظر می‌رسد بهترین راهکار همین باشد که در این زمینه کمک شود تا استان‌ها برنامه‌های مربوط به هفته کتاب اقدام نمایند.

چطور می‌توان در هفته کتاب برای استان‌های محروم‌تر، بیشتر و بهتر برنامه داشت؟

ببینید! جالباتی با مدیران اینگونه استان‌ها برگزار شود و نظر کارشناسی سوزلوان قریب‌الطنین گرفته شود، اما آنچه اینجانب به نظر می‌رسد این است که در مورد این استان‌ها باید ضمن توجه به فرهنگ بومی، کتاب‌های مناسب آنان با احتساب پارانه‌های دولتی در اختیار آنان قرار گیرد. همچنین نسبت به هزینه‌های کتابخانه‌های عمومی آن مناطق و در صورت لزوم ایجاد کتابخانه‌های جدید اقدام شود.

در زمینه استان‌ها و کل کشور چگونه؟

هفته کتاب باید در سطح کشور تقویت و جشن کتاب شود. در حال حاضر ما وجود تلاش‌هایی که به عمل می‌آید توجه به کتاب عمومی که نشده، حتی در زمان اصحاب نشر نیز حرکت قابل قبول و محسوس مشاهده نمی‌شود.

حالی که اقتضای مردم و حتی دست‌اندرکاران این بخش به گونه‌ای رفتار می‌کنند که انگار اتفاقی نیفتاده است.

چرا در این هفته در همه جای ایران وضع ظاهر کنایرفروشی‌های ما یا هفته قبل تفاوتی ندارد؟ چرا در این خصوص بردها، بلاقردها و سایر تبلیغات خیابانی صورت نمی‌گیرد؟ چرا چند تبلیوی بزرگ تبلیغاتی برای این هفته و کتاب‌های مطرح سال اختصاص نمی‌یابند؟ اینها کار دولت نیست، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز در این زمینه‌ها وظیفه‌ای ندارد. اینها کارهای مردمی است اما چرا صورت نمی‌گیرد؟ دلیل آن مطمئناً رهمی بازار نشر است. این هفته به عنوان هفته بزرگداشت کتاب، در حقیقت بزرگداشت علم و فرهنگ و تمدن است. هفته بزرگداشت و تجلیل از علما و دانشمندان و فرهیختگان یک جامعه است. در کل کشور این هفته باید تبدیل به موفقیتی شود که اصحاب پول نسبت به اصحاب علم و دانش غیبه بخورند و اشیا بهتر بودن علم از ثروت در جامعه‌ای با تمدن چند هزار ساله به حقایق واقعی خود نوشته شود.

اما متأسفانه گویا فرازهای حاکم بر بازار نشر و کتاب اصحاب این بخش را پایان دادن به چنین وضعیت‌ی راهکارهای عملی بیانند. چرا که در وضع فعلی، ناشر سرمایه‌زندی خویش را می‌گذارد و مؤلف و مترجم سرمایه‌گفرتی و عمر خود را می‌گذراند اما کمتر افرادی فرهنگ جفتی می‌دند.

اگر هفته کتاب بتواند به این رسالت خود عمل کند، خدمت آن در بینشانی فرهنگی این مرز و بوم ماندگار خواهد شد.

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

مؤسسه تخصصی نشر و توزیع کتاب‌های عمومی

شماره ۱۵۸

شنبه ۲۲ آذر ۱۳۸۲

۳۳ کتابخانه‌ها

روز هفته کتاب

دیدآورندگان

عبدالرضا هوشنگ مهدوی؛ **مترجم** الای یک کتاب برای اخذ مجوز چاپ در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دارم. به محض اینکه اجازه چاپ بدهند، منتشر می‌شود. اسم این کتاب «سرتوتشت یاران کز مصدق» است. این کتاب در مورد حدود بیست نفر از یاران و همکاران بسیار نزدیک مصدق است. یعنی کسانی که تا آخرین لحظه با او ماندند و به هیچ وجه از وی جدا نشدند. اینکه این افراد چه کسانی بودند و از کجا آمده بودند، سابقهٔ ایشان چه بود و چه کردند و سرتوتشتان چه شدند، همه را در این کتاب مورد بررسی قرار داده‌ام. جایی چنین کتابی در تاریخ معاصر خالی بود. راجع به خود دکتر مصدق مدتها کتاب چاپ شده ولی هیچ وقت راجع به همکاران نزدیکش کتابی نوشته نشده است. من این کتاب را تهیه و تدوین کردم و به نظرم این علا را در مورد تاریخ امروز بر می‌کند. افرادی که در این اثر آنها بحث می‌شود مثل دکتر گل‌احسین صافی، دکتر سیدعلی شایگان، مهندس رضوی، مهندس زید کزاده و غیره... یعنی همه کسانی که یاران او محسوب می‌شدند. ناشر این کتاب انتشارات علم است.

کتاب «ایران در بازی بزرگ» هم تمام کارهایش تمام شده و در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی سیرده شده است. این کتاب راجع به ایران در سال‌هایی است که بازی بزرگ بین انگلیس و روسیه در جریان بوده‌تقبل از جنگ سرد. این روایت را بازی بزرگ می‌کنند. اینکه ایران مایل بود فویتال به هم پاس می‌داند و بالاخره آن را به دو قسمت کردند. تحت نفوذ خود درآوردند. کتابی بسیار جالب است و در آن نقش سر پرسی ساکس را

می‌خوانید که پیش‌جنب ران‌تیس کرو و نقش مهمی در سیاست ایران داشت. کتاب در سال ۲۰۰۶ در انگلستان چاپ شده و من آن را ترجمه کرده‌ام و آن‌شالله وقتی مجوز چاپ گرفت، منتشر می‌شود. نویسنده این کتاب آنتونی دین استا و محقق انگلیسی است. این کتاب را نشر پیکان منتشر خواهد کرد.

کدومرت پار سایه؛ **مترجم**

یک کتاب از پاتری کوئیلوست به نام «بازوه دقیقه» که منتشر مجوز چاپ است. این کتاب را دکتر انتشارات شیرین برای ترجمه به من داده بود. کتاب دیگری هم دارم که اگر خنجاخواهم، می‌خواهم توسط انتشارات آریابان آن را منتشر کنم. اسم این رمان «مباری لی لی است» و نویسنده‌اش گروزارتز است. ترجمه این رمان خیلی هنوز تمام نشده است. موضوع این رمان زندگی چند دانشجوی آریابنی است که در فرانسه تحصیل می‌کنند. این رمان در مورد نوع روابط شان با یکدیگر، دنیای هر کدام از این دانشجویان است... یکی از شخصیت‌ها که قهرمان داستان است به آن‌زاتین برمی‌گردد و برای او ما سرگذشتش را روایت می‌کنند. رمان بسیار زیبایی است و ترجمه آن بسیار مشکل بود. چون گروزارتز از چهار زبان در نوشتن این رمان استفاده می‌کند، آلمانی، فرانسوی، اسپانیولی و انگلیسی.

بازوه دقیقه از کوئیلو هم رمان بسیار زیبایی است و شروع جذابی دارد. سرگذشت دختری است که به فساد کشیده می‌شود و رابطه‌اش هم با حضرت مریم بسیار نزدیک است... و رمان «صد سال تنهایی» مارکز را هم که یک بار قبل از انقلاب ترجمه و چاپ شده بود، دوباره از متن اصلی و آخرین متن کامل شده به قلم مارکز، ترجمه کردم که قرار است طی هفته‌های آینده به بازار بیاید. ناشر این رمان هم آریابان است. من ترجمه آقای فروزان را خوانده‌ام اما می‌فهمم قبل از انقلاب، سال‌ها طولی نداشت. راجع به انقلابات آمریکایی لائین و جنبش‌های سیاسی بود. این کتاب به صورت متن کامل در پیش از پانصد صفحه به بازار خواهد آمد.

مشید میرمعزی؛ **مترجم**

چند کتاب آماده کرده‌ام که فکر می‌کنم الان در دقیقه ۹۰ قرار دارند. یک مجموعه چهار جلدی به اسم «برهمنی برای روح»، «البندهی برای روح»، «خورشیدی برای روح» و «آمال‌هایی برای روح است» که در هر جلد صد داستان کوتاه آمده است. در واقع داستان‌های کوتاهی شبیه داستان‌های منشی است. این کتاب را یک محقق آلمانی جمع‌آوری و منتشر کرده است. برخی از داستان‌هایی را قبلاً شنیده‌ام و بیشترش را هم شنیده‌ام. مجموعه این داستان‌ها در چهار جلد به صورت چهارصد داستان اثر چگلی است. جدیداً آنچه به مرعیی که در اروپا خوب پیدا شده و تبدیل به سمت معنویات و فرهنگ و فلسفه شرق دارند، این داستان‌ها مورد توجه آنها واقع شده است. درحقیقت غرب به فلسفه شرق و بودیسم و عرفان علاقه شدیدی نشان می‌دهد. این داستان‌ها معنی مشخصی هم ندارند. به گمانم سابقه فلسفه در روزگاران گذشته فلسفه را در قالب داستان‌های کوتاه به مردم می‌آموختند. هیچ کدام از شخصیت‌های داستان اسم ندارند. این کتاب را در آلمان نوربرت لث لاینر فراهم آورده بود. ناشر این کتاب در ایران انتشارات کتاب مهر خواهد بود. دو کتاب در انتشارات علم دارم. هر دو کتاب را اعلم التوئی

روایت اول شخص

اوسونسکی نویسنده آلمانی نوشته است. این نویسنده در آلمان شهرت زیادی پیدا کرده و داستان‌های زیبایی دارد. یکی از این کتاب‌ها «وحسیت‌نامه آقای رودلف» و دیگری «اتاق خدمتکار» است که هر دو مجوز گرفته‌اند. کتاب دیگری هم هست به نام «باداشت‌های فرانسوی» که در دست نشر روزه است و در مرحله اخذ مجوز قرار دارد. این کتاب متعلق به نویسنده‌ای حدود ۲۲ ساله آلمانی به اسم شارلوته لینگ است. همین الان دارم یک کتاب دیگریش را هم می‌خوانم.

یک کتاب هم در دست انتشارات فرخ نگار وابسته به نشریه کارنامه دارم به اسم «عشق در آشوبش». این کتاب داستان واقعی دو نفر است که از ازدوگانه آشوبش فرار کرده‌اند و بعد از چهل سال که هر کدام ازواج کرده‌اند، یکدیگر را می‌بینند. این داستان واقعی است و یکی از روزنامه‌نگاران نیز اول مجله «شپینگ» آن را نوشته است. این کتاب در واقع نیمه ریزگار و نیمه داستان‌ساز است. یک مجموعه چهار جلدی از داستان‌های طنز هم هست که هنوز به مرحله مجوز نرسیده است. هنوز دارم روی این مجموعه کار می‌کنم و مقدمه‌اش را هم آقای نیوی نوشته است.

نصراالله پورجوادی؛ **محقق**

یک کتاب دارم که تا به مرحله چاپ و انتشار برسد. مقاری کار دارد. اسم این کتاب «زبان حال» است. این کتاب الان در مرحله حک و اصلاحات آخر است و تا چند وقت دیگر تمام می‌شود و مرکز نشر دانشگاهی آن را منتشر می‌کند.

محسن ثلاثی؛ **مترجم**

یک کتاب از من به اسم «فراسوی چپ و راست» اثر آنتونی گیدنز هفته گذشته منتشر شده است. ناشر این کتاب انتشار علمی بود. کتاب دیگری هم هست که یک کتاب درسی در زمینه انسان‌شناسی است.

قبلاً کتاب «انسان‌شناسی فرهنگی» اثر دانیل بیتس و فرد پلاک را ترجمه و منتشر کرده بودم. اما این کتاب انسان‌شناسی عمومی است و درباره تمام شاخه‌های علمی انسان‌شناسی بحث می‌کند. امبولارد، این زمینه بحث می‌کند که انسان‌شناسی شامل چه حوزه‌هایی است و در چه حوزه‌هایی می‌توان کار و تحقیق کرد. نویسنده این کتاب فیلیپ کوگت است. انسان‌شناسی فرهنگی یکی از چهار رشته‌ای است که علم انسان‌شناسی دارد. متنها این کتاب پیرامون «انسان‌شناسی عمومی» است و همه رشته‌ها را در بر می‌گیرد و در مورد همه رشته‌ها صحبت می‌کند. این کتاب چاپ سال ۲۰۰۲ است و به عنوان یک کتاب درسی، تدریس می‌شود.

محمدسعید حنای کاشانی؛ **مترجم**

جدیداً سه کتاب از من تجدید چاپ شده است. یکی «تفکر در دوران فرون وسطی» که انتشارات فقهیده‌سرا منتشر کرده است. بعدی «علم هرمنوتیک» اثر پالمر است که توسط انتشارات هرمن منتشر شده. کتاب دیگر هم «ارزشست نیچه چیست و عقلاات دیگر» که این کتاب را هم مرعیی به بازار فرستاد. «فلسفه در دوره رنسانس» جلد سوم تاریخ فلسفه غرب اثر برائن ت. کوبن هیور و چارلز اسمیت را در دست چاپ دارم. این کتاب را فقهیده‌سرا منتشر می‌کند.

کتاب دیگری دارم به اسم «پیرایشم کلاسیک»... نوشته نورمن باری که نشر مرکز منتشر خواهد کرد. کتاب دیگری نیز دارم به اسم «تاریخ فلسفه» از دیدگاه چند فرهنگی اثر رابرت سالمون که این کتاب را هم نشر مرکز منتشر می‌کند. «تاریخ فلسفه» در واقع تاریخ فلسفه غرب نیست بلکه یک تاریخ جامع فلسفه و دین و فرهنگ غرب از ظهور پاسارن تا اواخر قرن بیستم. نویسنده کتاب می‌گوید از دیدگاه چند فرهنگی نشان بدهد فرهنگ‌های مختلف تفاوت‌ها خاصی را پروازندند که می‌توانیم آنها را در کنار فلسفه مهم بشماریم. یعنی دین می‌تواند در کنار فلسفه خودش مطرح باشد. به همین دلیل نویسنده سعی کرده اسلام و آیین بودا را در کنار مسیحیت و آیین‌های عرفانی دیگری که در شرق متداول بوده، طرح کند و نشان بدهد که یک فرهنگ جهانی وجود دارد.

این فرهنگ جهانی، صرفاً غربی نیست. به همین دلیل اسم کتابش را «تاریخ فلسفه غرب» نگذاشته است. در واقع اسم کتاب تاریخ معاصر فلسفه است اما من به خاطر اینکه دیدگاه نویسنده دیدگاه چند فرهنگی بوده اسم کتاب را گذاشتم «تاریخ فلسفه از دیدگاه چند فرهنگی» تا نشان بدهم چرا این تاریخ فلسفه متفاوت است با تاریخ فلسفه‌های دیگر. این کتاب بسیار جذاب و مطالعه‌اش بسیار آگهی بخش است. این کتاب را آسفورد در سال ۱۹۹۶ منتشر کرده بود. چند سال پیش فراداد این کتاب را با نشر مرکز بستم ولی به دلیل مشغله زیاد انتشارش به تأخیر افتاد. این کتاب آن‌شالله تا پایان سال منتشر می‌شود.

◆ **تاریخ نهضت‌های دینی**

«تاریخ نهضت‌های دینی سیاسی معاصر» اثری از دکتر علی اصغر حلی است که در این هفته نشر روان آن را چاپ و منتشر می‌کند.

◆ **بیباید با هم ببریم**

مجموعه‌ای از سروده‌های متراسرائی اصل در کتابی با عنوان «اصلاً بیاید با هم ببریم» از سوی نشر داستان‌سرا در دست انتشار است. همین ناشر «ادوارد در حجره داشت» سروده مصطفی فخرایی و «همی کسی خواب‌های مرا ببیند» سروده عبدالرضا شهزادی را نیز در دست انتشار دارد و هفته آینده راهی بازار می‌کند.

◆ **ارواح آمریکایی**

رمان «ارواح اثرلی» اثر نر نویسنده بیست‌مردن آمریکایی توسط جیسته گنجان به فارسی باز کرده‌اند شده و از سوی نشر آفاق بزودی چاپ و منتشر می‌شود. این رمان یکی از کتاب‌های «تئولوژی نیویورک» است که رومساختی پلیسی در شرق آمریکا نوشته شده است. داستان رمان درباره سیستمی مخوف و پلیسی است که مردی را به جاسوسی و مراقبت از همسایش «نویسنده‌ای روشنفکر» می‌گذارد ...

◆ **منطق تاریخ**

«مفصل تاریخ عنوان مجموعه مقالاتی با ترجمه عزت‌الله فولادوند است که بزودی چاپ و منتشر خواهد شد. «مفصل تاریخ» را احتمالاً انتشارات طرح توسط منتشر خواهد کرد.

◆ **شعرهای بانتر بیتس**

عبدالحسین فرزند مترجمی که اشعار بسیاری از شاعران مدرن جهان عرب را به زبان فارسی ترجمه و منتشر کرده بود، کتاب جدیدی با عنوان «کوهولین» را در دست چاپ دارد که شامل اشعاری از ویلیام بانتر بیتس است.

◆ **مقدمه‌ای بر هنرمنند**

«مقدمه‌ای بر هنرمنند» اثر آنالد کومارا سومای با ترجمه دکتر امیرحسین ذکروزگرا؛ کتابی است پیرامون هنر دینی و اساطیری هند که توسط نشر روزنه با همکاری فرهنگستان هنر چاپ شده و بزودی راهی کتابفروشی‌های می‌شود.

◆ **اندیشه سیاسی**

«البنده سیاسی جدید در اروپا» بخش دوم از جلد نخست که در فصله ۱۵۰۰ میلادی تا ۱۷۸۸ را در بر می‌گیرد، به همراه «آملی درباره ایران» و جلد دوم «مکتب تریز» دو عنوان از کتاب‌های سیدجواد طباطبایی است که مؤسسه پژوهشی اندیشه معاصر منتشر خواهد کرد.

◆ **همه مردان شاه**

«همه مردان شاه» عنوان کتابی از استیفن گینز روزنامه‌نگار آمریکایی پیرامون ناگفته‌های کودتای ۲۸ مرداد است که با ترجمه شهریار خواجهیان بزودی توسط نشر اختران منتشر می‌شود. این کتاب هفته گذشته با عنوان «همه آدم‌های شاه» با ترجمه منیژه شیخ‌جوادی توسط نشر پیکان به بازار آمده بود.

◆ **بروادی‌های عشق**

دو وادی‌های «عشق» اثری از آندره موروا نویسنده ایتالیایی با ترجمه مریم هوشیار است که مؤسسه انتشارات امیرکبیر در آن هفته آن را به بازار می‌فرستد.

◆ **کتاب هزارستان**

کتابی هزارستان» یا فرهنگ ترازه‌های ایرانی از عهدناصری با نقاب اسلامی به اهتمام علیرضا ضلعی و حمید استغاباری تا در سه مجلد همراه با سه هزار ترازه و نت از سوی انتشارات کتاب مهر بزودی چاپ و منتشر می‌شود.

◆ **داستان‌های جن و پری**

داستان‌های جن و پری» اثری از کارل چایک، با ترجمه رستا مصاحب پس از سال‌ها از سوی انتشارات علمی - فرهنگی تجدید چاپ شده و در همین هفته به بازار می‌آید.